

KTO NOWYM DYREKTOREM WYDZIAŁU KOMUNIKACJI

MŁAWA. S. 2



TRZY ZESPOŁY W LIDZE OKRĘGOWEJ S. 15

ZMARŁ IRENEUSZ
PRUSINOWSKI



Nr 27 (795)
ŚRODA
3.07.2019

NOWY KURIER mławski.pl

DZIERZGOWO GRUDUSK LIPOWIEC MŁAWA RADZANÓW STRZEGOWO STUPSK SZREŃSK SZYDŁOWO WIECZFŃA WIŚNIEWO

ISSN 1731-9056
nakład poniżej 15000 egz.
Nr indeksu 382302

cena 2,80 zł
(w tym 5% VAT)



MŁAWA

s. 2

PROJEKT JĘZYKOWY



PROSZKOWO

s. 6

ZAJĘCIA LETNIE
DLA DZIECI



LIPOWIEC

s. 13

SUPERNOWOCZESNA OCZYSZCZALNIA JUŻ OTWARTA S. 5



ZMIANY W PARAFII ŚW. STANISŁAWA BM

MŁAWA

s. 5



ZŁOT MOTOCYKLOWY

RADZANÓW

s. 12

REKLAMA



WAWA-MED
PRYWATNA PRZYCHODNIA
Czynne: pn.-pt. 8-19, sob. 9-13

DZIAŁDOWO
ul. M. Konopnickiej 14
e-mail: wawa-med@wp.pl

tel. 668-684-212 www.wawa-med.pl

GASTROLOG z Warszawy
HEMATOLOG z Warszawy

GINEKOLOG (kobieta) z Warszawy
REUMATOLOG z Działdowa
NEUROLOG DZIECIĘCY z Warszawy
NEUROCHIRURG z Warszawy
KARDIOLOG z Olsztyna
LARYNGOLOG z Olsztyna (dorośli i dzieci)
ONKOLOG z Olsztyna
CHIRURG OGÓLNY z Olsztyna
UROLOG z Warszawy (dorośli i dzieci)
ENDOKRYNOLOG z Olsztyna
DIABETOLOG z Olsztyna

ORTOPEDA z Olsztyna
INTERNISTA z Olsztyna
ALERGOLOG PEDIATRA z Olsztyna
NEUROLOG Epileptolog z Warszawy
CHIRURG NACZYNIOWY z Warszawy
DERMATOLOG z Gdańska (dorośli i dzieci)
MEDYCYNĄ ESTETYCZNĄ
lekarz z Gdańska
USG-RADIOLOG z Warszawy
PUNKT POBRAŃ
czynny pn., śr., pt. 8:00-11:00
współpracujemy z laboratorium w Olsztynie
BADANIA EKG, HOLTERY
TESTY ALERGOLÓGICZNE
ZABIEGI WSZCZĄ ESPERALU



Szymon Wyrostek
Redaktor naczelny
s.wyrostek@
gazetaolsztynska.pl
514-800-912



Natalia
Tomala
Dziennikarz



Zdzisław
Breński
ziennikarz
sportowy



Agnieszka Jankowska,
specjalista ds. reklamy
rekлама@
kuriermlawski.pl
(89) 652 64 00



Katarzyna Zakrzewska
specjalista ds. reklamy
k.zakrzewska@
kuriermlawski.pl
tel. 509 712 244



Paulina Zielonka
specjalista ds. reklamy
p.zielonka@
kuriermlawski.pl
514-800-911



CZEKAMY NA SYGNAŁY! tel. 89-652-64-00 e-mail: redakcja@kuriermlawski.pl ZAREKLAMUJ SIĘ U NAS tel. 89-652-64-00, e-mail: reklama@kuriermlawski.pl

590 LAT I SUPER INWESTYCJA



Wkrótce Dni Mławy i wielka rocznica 590 - lecia nadania miastu praw. Jest to powód do dumy, że mieszkamy w tak szybko rozwijającym się mieście. Oczywiście są i tacy, którzy zaraz wszystko skrytykują, nie pozostawiając suchej nitki na władzach miasta z burmistrzem na czele. Czasem czytając liczne komentarze, które są pełne złych emocji i bezpardonowego ataku, zastanawiam się, czy osoby je piszące mają cywilną odwagę powiedzieć to co myślą „face to face”. Gdzieś przed oczami bardzo szybko pojawił się, a następnie zniknął komentarz z linkiem, który wyraźnie dawał do zrozumienia, że u nas nie ma atrakcji dla młodych. Otóż jak wiadomo od dawnych czasów, lud żądny jest igrzysk i chleba. Dni Mławy zapowiadają się bardzo bogato. Będzie coś dla ducha, no i oczywiście dla ciała. Ruszyła super inwestycja, jaką jest nowoczesna oczyszczalnia. Może nie tak populistyczna jak obniżka diet radnych, ale ważna dla całego społeczeństwa. Na koniec cytuję: Gdybym próbował czytać wszystkie słowa krytyki skierowane przeciwko mnie – mógłbym równie dobrze zrezygnować z tego co robię i wziąć się za coś innego. Robię to, co według mnie najlepsze, najlepiej jak potrafię. I mam zamiar robić tak do końca”. Ot i cały komentarz...

Szymon Wyrostek
s.wyrostek@gazetaolsztynska.pl

KTO NOWYM DYREKTOREM

MŁAWA\\\\ Dokumenty aplikacyjne na stanowisko dyrektora wydziału komunikacji w Mławie złożyła dwójka kandydatów: Marzena Lipowska oraz Jan Chodziutko.

Aby objąć funkcję dyrektora wydziału komunikacji należy spełnić kilka istotnych warunków. Ważne, aby kandydat odbył 2 letni staż pracy na stanowisku kierowniczym w sektorze finansów publicznych lub miał na swoim koncie co najmniej 3 letnią działalność gospodarczą o charakterze zgodnym z wymaganiami na stanowisku. Ponadto chętni powinni posiadać wykształcenie wyższe oraz zaświadczenie o niekaralności. Komisja sprawdzi, czy kandydaci spełniają warunki formalne. Jeżeli okaże się, że tak, zostaną zaproszeni na rozmowę kwalifikacyjną.

Jan Chodziutko

Obecny dyrektor szpitala w Dąbrowie Białostockiej. W 1990 r. rozpoczął pracę



Jan Chodziutko

w samorządzie. Wcześniej pełnił funkcję wójta przez trzy kolejne kadencje do 2002 roku. Od 2004 roku do 2007 roku pracował w Ministerstwie Środowiska, od 2007 roku do



Marzena Lipowska

2011 roku w jednej z instytucji związanych z tym resortem. Od 2011 do 2014 roku obejmował stanowisko wójta w gminie Stupsk. W 1987 roku ukończył Akademię Rolniczo - Technicz-

ną w Olsztynie, uzyskując tytuł magistra inżyniera.

Marzena Lipowska

Była dziennikarka mławskich gazet lokalnych. Właścicielka i redaktor naczelna Media Elite ogólnopolskiego portalu o tematyce informacyjno - showbinzesowej. Pracowała w Actualizer CMS - system zarządzania treścią. Współpracowała m.in. z Agencją Fotograficzno-Prasową mwmedia, Google (pełnienie funkcji wydawcy), NetSprint.pl oraz współpraca partnerska z ID Media - wydawcą IK Magazine i serwisu planetakobiet.com.pl. Ma na swoim koncie wywiady m.in.: Krzysztofem Holowczycem, kierowcą rajdowym, Filipem Chajzerem, reporterem DDTVN, Otylią Jędrzejczak, pływaczką Peją, raperem.

IP

NIE ŻYJE IRENEUSZ PRUSINOWSKI

MŁAWA\\\\ W wieku 86 lat zmarł Ireneusz Prusinowski, były dyrektor ZPO nr 1 oraz nieistniejącej już Szkoły Podstawowej nr 3 im. Gustawa Morcinka w Mławie. Był członkiem mławskiego Związku Nauczycielstwa Polskiego.

Od 1970 r. Ireneusz Prusinowski pełnił funkcję dyrektora w ZPO nr 1. Jako dyrektor wzbogacił on szkołę w doskonały sprzęt, pomoce naukowe, centralne ogrzewanie. Nauczał geografii. W pełni angażował się w wykonywanie powierzonych mu obowiązków. W marcu 1978 r. został powołany na dyrektora SP im. Gustawa Morcinka nr 3. Często powracał do niej jako emeryt, aby poprowadzić lekcje zastępcze. Był wieloletnim



Śp. Ireneusz Prusinowski, podczas 70-lecia Szkoły Podstawowej nr 1 w Mławie

członkiem Związku Nauczycielstwa Polskiego.

- Był wspaniałym nauczycielem. Jak nikt inny potrafił zainteresować geografiami - wspomina zmarłego Ireneusza Prusinowskiego, jeden z wychowanków nieistniejącej już Szkoły Podstawowej nr 3 im. Gustawa Morcinka. - Pamiętam, że geografii zaczął nas uczyć w siódmej klasie. Przyszł wtedy na zastępstwo. Jego lekcje były niezwykle. Potrafiły nas przenieść w najdalsze zakątki świata, o któ-

rych wtedy ja i wielu moich kolegów nie miało pojęcia. Pod jego opieką zająłem wysokie miejsce w powiatowym konkursie geograficznym, za co na końcowym świadectwie otrzymałem ocenę celującą - dodaje absolwent „trójki”.

Pan Ireneusz Prusinowski zmarł we wtorek, 25 czerwca 2019 r. w wieku 86 lat. Uroczystość pogrzebowa odbyła się w Kaplicy Cmentarza Komunalnego w Mławie w piątek 28 czerwca.

IP

TU SMACZNIE ZJESZ I PRZECZYTASZ „KURIER MŁAWSKI”

PIZZERIA „105”

ul. Żwirki 33, bogate menu, zawsze świeże składniki, zamówienia w lokalu i na telefon, tel. 23 655 10 54

„TESALI”

ul. Poświętna 3A, smaczne i świeże jedzenie w ekspresowym tempie na miejscu i na dowóz. tel. 23 684 13 14

„PIEROGARNIA NA STARYM RYNKU”

ul. Stary Rynek 4, smaczne domowe obiady i pyszne pierogi także z dowozem do klientów tel. 23 655 03 30

KONKURS

SPRAWDŹ CZY WYGRAŁEŚ...



Właściciel auta proszony jest o zgłoszenie się z gazetą, w której umieszczono jest zdjęcie i dowodem rejestracyjnym pojazdu do biura stacji przy ul. Torfa Załęskiego 6 w godzinach 8-16. Tam otrzyma kupon, uprawniający do jedno-razowego, **bezpłatnego zatankowania 15 litrów paliwa**.

Wspólnie z firmą Transmik, sponsorem nagrody, **ZACHĘCAMY DO UDZIAŁU W KONKURSIE**

**NOWY KURIER
mławski.pl**

REDAKCJA: 06-500 Mława, ul. Warszawska 1, lokal 9/10
tel./fax 89 652 64 00
e-mail: redakcja@kuriermlawski.pl, www.kuriermlawski.pl

REDAKTOR NACZELNY: SZYMON WYROSTEK, DZIENNIKARZE: NATALIA TOMALA, ZDZISŁAW BREŃSKI,
BIURO REKLAMY: AGNIESZKA JANKOWSKA, KATARZYNA ZAKRZEWSKA, PAULINA ZIELONKA.

SKŁAD DTP: GRUPA WM SP. Z O.O.;
WYDAWCA: GRUPA WM SP. Z O.O., 10-364 OLSZTYN, UL. TRACKA 5;
PREZES ZARZĄDU: JAROSŁAW TOKARCZYK;
DRUK: DRUKARNIA PRASOWA GRUPY WM SP. Z O.O. OLSZTYN, TEL. 89 539 74 21

PRENUMERATA REALIZOWANA PRZECZ RUCH S.A.:

Zamówienia na prenumeratę w wersji papierowej i na e-wydania można składać bezpośrednio na stronie www.prenumerata.ruch.com.pl
Ewentualne pytania prosimy kierować na adres e-mail:
prenumerata@ruch.com.pl lub kontaktując się z Telefonicznym Biurem Obsługi Klienta pod numerem: 801 800 803 lub 22 717 59 59
- czynne w godzinach 7 00 - 18 00. Koszt połączenia wg taryfy operatora.

POBICIE PAŁKAMI I POSTRZELENIE

POWIAT\\\\ W ostatnim tygodniu dwóch mieszkańców naszego powiatu zostało dotkliwie pobitych. Mieszkańca Mławy potraktowano pałkami teleskopowymi, natomiast kobietę z gminy Szreńsk zaatakowały dwie mieszkanki tej samej gminy.

W piątek, 28 czerwca ok. godz. 23:00 w Nieradowie gmina Szydłowo, 24-letni mieszanec gminy Szydłowo wspólnie z nieznanym sprawcą, dokonał pobicia mieszkańca Mławy.

UDERZALI POKRZYWDZONEGO PO CAŁYM CIELE PAŁKAMI TELESKOPOWYMI ORAZ STRZELILI Z WIATRÓWKI W WYNIKU CZEGO W NODZE MĘŻCZYZNY POZOSTAŁ ŚRUT - MÓWI ANETA PRUSIK Z ZESPOŁU PRASOWEGO KOMENDY POWIATOWEJ POLICJI W MŁAWIE.



W nodze mieszkańca Mławy pozostał śrut

Ponadto dokonali uszkodzenia samochodu pokrzywdzonego, marki Opel powodując straty w wysokości ponad 600 złotych.

Do pobicia doszło także w poniedziałek, 1 lipca ok. godz. 15:30 w Szreńsku w okolicy ośrodka zdrowia - przychodnia.

- Tam dwie mieszkanki gminy Szreńsk w wieku około 40 lat, dokonały pobicia kobiety - mieszkanki tej samej gminy - mówi Aneta Prusik z zespołu Prasowego Komendy Powiatowej Policji w Mławie. W wyniku zdarzenia pokrzywdzona doznała bolesności i zawrotów głowy oraz zasinienia pod lewym okiem. Trwają czynności policyjne.

IP

§ 1. Kto bierze udział w bójce lub pobiciu, w którym naraża się człowieka na bezpośrednie niebezpieczeństwo utraty życia albo nastąpienie skutku określonego w art. 156 spowodowanie ciężkiego uszczerbku na zdrowiu § 1 lub w art. 157 spowodowanie średniego i lekkiego uszczerbku na zdrowiu § 1, podlega karze pozbawienia wolności do lat 3.

§ 2. Jeżeli następstwem bójki lub pobicia jest ciężki uszczerbek na zdrowiu człowieka, sprawca podlega karze pozbawienia wolności od 6 miesięcy do lat 8.

KRADZIEŻ AUDI WARTEGO 60 TYSIĘCY, TELEFONU I KLIMATYZATORA

POWIAT\\\\ Kolejna garść kradzieży z powiatu mławskiego. Funkcjonariusze mieli do czynienia ze złodziejami m.in. samochodu i telefonu.

W nocy 25/26 maja 2019 r. w Mławie, nieznaną sprawcę dostał się do wnętrza pojazdu marki Audi a następnie dokonał jego kradzieży. Straty oszacowano na ponad 60 tysięcy złotych - mówi Aneta Prusik z zespołu prasowego Komendy Powiatowej Policji w Mławie. Z kolei w dniach 09-27 czerwca 2019 r., obywatel Białorusi wykonując transport dokonał przywłaszczenia powierzonego mu samochodu ciężarowego



Fot. Ilustracyjne

wraz z naczepą. W wyniku zdarzenia powstała strata ponad 50 tys. zł.

Do kradzieży doszło także w sobotę, 29 czerwca w Strzegowie. Tam ok. godz. 22:30 na terenie ośrodka wypoczynkowego, nieznaną sprawcę wykorzystując nieuwagę 38-letniego mieszkańca Torunia, dokonał kradzieży telefonu marki IPHONE pozostawionego na stoliku znajdującym się w ogródku. Straty poniesione przez pokrzywdzonego to ponad 900 zł. Z kolei w piątek, ok. godz. 09.00 na ul. Grzebskiego w Mławie, mieszkanka tego miasta dokonała przywłaszczenia klimatyzatora w ten sposób, że nie zezwoliła na jego demontaż z uprzednio wynajmowanego lokalu. W tym przypadku straty oszacowano na ponad 5 tysięcy złotych - dodaje Aneta Prusik z zespołu prasowego Komendy Powiatowej Policji w Mławie

Trwają czynności policyjne. IP

MŁAWSKIE PARKOWANIE NA WIOCHA.PL



OSZUSTWO INTERNETOWE

STUPSK\\\\ Internetowych oszustów wciąż nie brakuje. Miał z nimi styczność mieszkaniec gminy Stupsk. W piątek, 28 czerwca 56-letni mężczyzna zgłosił się do Komendy Powiatowej Policji w Mławie, który złożył zawiadomienie o oszustwie internetowym. Dokonał on zakupu środków farmakologicznych w postaci tabletek za kwotę ponad 500 zł, po czym otrzymał przesyłkę niezgodnie z jej zamówieniem. Trwają czynności policyjne.

IP

PRACOWNIK SPADŁ Z RUSZTOWANIA



RADZANÓW\\\\ W czwartek, ok. godz. 14:00 na ul. Siemiątkowskiego w Radzanowie, mieszkaniec powiatu żuromińskiego, wykonując pracę na rusztowaniu przy ocieplaniu budynku, ze wstępnie nieustalonych przyczyn spadł z wysokości. -

W wyniku zdarzenia doznał obrażeń ciała w postaci krwiaków w mózgu oraz zasinienia kończyny górnej - mówi Aneta Prusik z zespołu prasowego Komendy Powiatowej Policji w Mławie. Trwają czynności policyjne.

IP

SAMOCHÓD UDERZYŁ W DRZEWO



POWIAT\\\\ W piątek, 28 czerwca samochód osobowy uderzył w drzewo na drodze między Mławką a Iłowem. Na miejsce niezwłocznie udała się policja i dwa zastępy straży pożarnej. Stwierdzono brak osób poszkodowanych. Natomiast w sobotę,

29 czerwca na ul. Padlewskiego doszło do potrącenia rowerzysty. Kierowca jednoślada zosłał potrącony przez samochód osobowy marki Audi. W obu sprawach trwa postępowanie mławskiej komendy policji.

IP

MŁAWA\\\\ Mława zastępną na portalu wiocha.pl jako najdroższy parking w Polsce. Mławianie płać za postój 100 zł? W poniedziałek, 1 lipca na portalu wiocha.pl opublikowano zdjęcie tabliczki parkingowej. Nie byłoby w niej nic dziwnego, gdyby nie zaskakująco wysoka cena za postój. Na tabliczce możemy przeczytać: „Postój płatny. Każda rozpoczęta godzina 100 zł. Nie dotyczy klienta w chwili dokonywania zakupów”. Dzięki temu Mława stała się miastem z najdroższym parkingiem w Polsce.

NT

KOLEJNI PRZEWODNICZĄCY WYBRANI

MŁAWA\\ Kolejni mieszkańcy osiedli wybrali członków zarządów oraz przewodniczących, którzy będą reprezentować ich interesy w Urzędzie Miasta. Ostatnie zebrania odbyły się na Osiedlu nr 3 Andersa oraz Osiedlu nr 5 Kościuszki. Przed nami kolejne.



Andrzej Lampkowski, Osiedle nr 3 Andersa



Grzegorz Ludwiczak, Osiedle nr 5 Kościuszki



Skład Zarządu Osiedla nr 5 Kościuszki

W środę, 26 czerwca odbyło się zebranie, na którym mieszkańcy osiedla wybrali nowego przewodniczącego Osiedla nr 3 Andersa. Wzięło w nim udział 31 mieszkańców osiedla. Zebranie poprowadził radny miejski Mariusz Dziubiński, natomiast przewodniczącą zebrania została Hanna Fran-

kowska. Trzyosobowa Komisja Skrutacyjna w składzie: Piotr Piwowarski, Dariusz Bartosiewicz i Barbara Waszak zliczyła wszystkie głosy. Funkcję przewodniczącego osiedla objął Andrzej Lampkowski, na którego zagłosowało 17 osób. Jego kontrkandydatem był Andrzej Kowalski, którego poparło 14 mieszkańców osiedla. W skład zarządu weszli także: Mariusz

Dziubiński (26 głosów) oraz Krzysztof Lisiewicz (23 głosy).

Z kolei w czwartek, 27 czerwca odbyło się zebranie mieszkańców Osiedla nr 5 Kościuszki. Wzięło w nim udział 14 osób. Obecni byli także radni miejscy Michał Pol i Filip Kowalczyk, radny powiatowy Tomasz Chodubski oraz Magdalena Cecelska. Zebranie poprowadził Le-

szek Ośliżłok. Dotychczasowy przewodniczący zarządu Krzysztof Krzyżaniak tym razem nie kandydował. Przedstawił jedynie sprawozdanie z ostatniej kadencji. W tym roku jedynym kandydatem na przewodniczącego był pan Grzegorz Ludwiczak, który uzyskał 12 na 14 głosów. Interesujące było głosowanie dotyczące liczby członków za-

rządu. Propozycje były dwie: 3 oraz 5 - osobowy zarząd. W pierwszym głosowaniu był remis (po 7 głosów). W drugim natomiast wynikiem 8 do 6 zdecydowano się wybrać 3 - osobowy zarząd. W jego skład weszli także: Andrzej Porzeziński oraz Ewa Sztuba.

Kolejne zebrania odbędą się na osiedlach: Kozielsk (3 lipca) w Miejskim Ośrodku Po-

mocy ul. Narutowicza 6, Piekietko (8 lipca) w świetlicy ul. Piekietko 66, Krajewo (9 lipca) w Zajeździe Pod Świerkami ul. Krajewo, Zawkrze (10 lipca) w Szkole Podstawowej nr 2 ul. Sportowa 1, Młodych (11 lipca) w Szkole Podstawowej nr 3 ul. Pogorzelskiego 4. Wszystkie zebrania rozpoczną się o godz. 18.00.

NT
redakcja@kuriermlawski.pl

„DIAMENTOWI MAŁŻONKOWIE” Z MŁAWY. PRZEŻYLI RAZEM 60 LAT

MŁAWA\\ Z okazji „diamentowej” rocznicy, Bogumiła i Andrzej Molendowie otrzymali z rąk burmistrza Sławomira Kowalewskiego list gratulacyjny, kwiaty i upominki.

Burmistrz Miasta Mława pogratulował im długiego pożycia małżeńskiego oraz życzył kolejnych, pięknych rocznic w zdrowiu, miłości i radości z życia.

- Drodzy Jubilaci, 16 maja 1959 r. powiedzieliście sobie wzajemne „tak”. Dziś, sześćdziesiąt lat od tamtej chwili, mam wielką przyjemność i zaszczyt móc pogratulować Wam tej pięknej rocznicy, jaką są diamentowe годы. Wspólnie przeżyte sześćdziesiąt lat z pewnością obfitowało w wiele wspaniałych momentów, ale także w trudne doświadczenia. Bywały chwile radości i smutku, lecz dzięki współpracy i wzajemnemu wsparciu, sukcesywnie pokonywaliście wszystkie ciężkie momenty. Są Państwo wzorem do naśladowania oraz zachętą dla innych



Kwiaty wręczył Sławomir Kowalewski, burmistrz Mławy

mieszkańców Mławy, a także dowodem na trwałość związku małżeńskiego i możliwość szczęśliwego, długoletniego

pożycia – powiedział do jubilatów Burmistrz, składając na ich ręce gratulacje. Sześćdziesiąt roczni-



Państwo Molenda przeżyli ze sobą 60 lat

cę ślubu przyjęto określać „diamentowymi godami”, zapewne ze względu na właściwości tego szlachet-

nego minerału, którego nazwa wywodzi się od starogreckiego słowa „adamas”, oznaczającego „niepokonany,

niezniszczalny lub niezwykle ciężony”. Nie bez powodu starożytni Grecy określali tym słowem diament. Jest on bowiem najtwardszym występującym w przyrodzie minerałem. Najczęściej wykorzystywany jest w jubilerstwie, jako ozdoba do pierścionków, kolczyków czy bransoletek. Oszlifowany diament nazywany jest brylantem. Ciekawostką jest fakt, że 75 rocznica małżeństwa nazywana jest właśnie „brylantowymi godami”.

Państwu Bogumiła i Andrzejowi Molendom życzymy więc aby każdego dnia wzajemnie „szlifowali” swoją miłość, hartując ją w tych dobrych oraz w tych trudnych chwilach, a także aby za 15 lat mogli cieszyć się mianem „brylantowych małżonków”.

IP, UM

ZMIANY W PARAFII ŚW. STANISŁAWA BM

MŁAWA\\ Od 1 lipca proboszczem w parafii pw. św. Stanisława BM jest ks. kan. Sławomir Krasiński, który dotychczas był proboszczem parafii p.w. św. Stanisława B.M w Wieczfni. Zastąpi on ks. prał. Ryszarda Kamińskiego, który przeszedł na emeryturę.

Burmistrz Miasta Mława, Sławomir Kowalewski wysłał do obu kapłanów okazjonalne listy. Ks. Sławomirowi Krasińskiemu pogratulował i życzył udanej przyszłej współpracy. Warto w tym miejscu dodać, że parafia często współpracowała z Urzędem Miasta Mława w ramach organizacji wydarzeń o charakterze religijnym, patriotycznym, kulturalnym oraz sportowym. Z



Ks. Sławomir Krasiński



Ks. prał. dr Ryszard Kamiński

kolei ks. prał. dr Ryszardowi Kamińskiemu burmistrz podziękował za wieloletnią pracę na rzecz parafii pw. św. Stanisława BM w Mławie oraz mieszkańców miasta i dekanatu.

- ... dziękuję Księdzu za wieloletnią pracę na rzecz parafii pw. św. Stanisława BM w Mławie oraz mieszkańców miasta i dekanatu. Od 2001 r. mogliśmy poznać Księdza zarówno jako świetnego organizatora życia parafialnego i miejskiego - inicjatora wielu przedsięwzięć nie tylko

o charakterze religijnym, ale też kulturalnym i sportowym - jak też efektywnego budowniczego, dzięki którego staraniom odnowione zostały najstarsze mławskie świątynie oraz inne obiekty związane z kultem religijnym. - burmistrz Sławomir Kowalewski podziękował ks. prał. dr Ryszardowi Kamińskiemu.

Burmistrz miasta pogratulował także nominacji nowemu proboszczowi.

- Jako burmistrz Mławy, w imieniu swoim oraz mieszkańców, już dziś witam Księdza w naszym mieście. Życzę owocnej i przyjemnej pracy na rzecz nowych parafian i wszystkich mławian. Mam nadzieję, że będzie Ksiądz usatysfakcjonowany pobyt w naszym pięknym mieście i szybko nawiąże serdeczne relacje z jego mieszkańcami - napisał burmistrz.

NT

n.tomala@kuriermlawski.pl

SUPERNOWOCZESNA OCZYSZCZALNIA ŚCIEKÓW JUŻ OTWARTA

MŁAWA\\ 2 lipca nastąpiło oficjalne otwarcie Miejskiej Oczyszczalni Ścieków w Mławie, dzięki innowacyjnemu rozwiązaniu, jakim jest partnerstwo publiczno-prywatne.

Około trzy lata temu wśród władz miasta narodziła się myśl, aby wybudować nową oczyszczalnię ścieków. W Mławie znajdowała się już oczyszczalnia, jednak przyszedł taki moment, gdy instalacja się wyeksploatowała i wymagała renowacji. Miasto nie mogło niestety pozwolić sobie na to, aby re-



Otwarcie nowoczesnej oczyszczalni ścieków

montować ją na własny koszt. W obliczu wyzwania pojawiła się propozycja skorzystania z pionierskiego rozwiązania - możliwości połączenia potrzeb miasta z kompetencjami i możliwościami technologicznymi inwestora prywatnego. Dzięki niemu, dziś mieszkańcy Mławy mogą cieszyć się potrzebną i nowoczesną

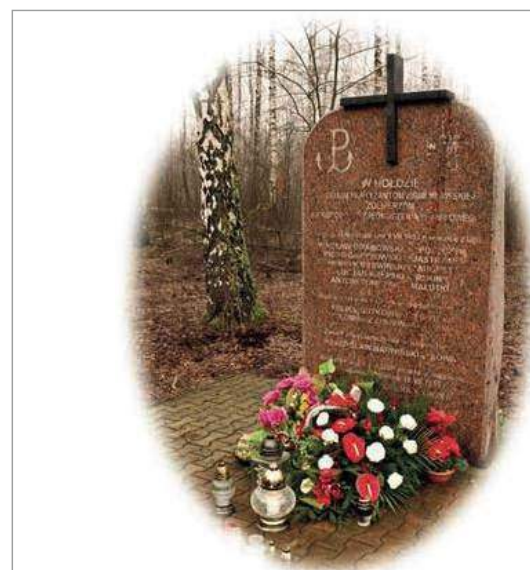
inwestycją, jaką jest nowa oczyszczalnia ścieków.

- Oczyszczalnia musi być. To jest standard XXI wieku. W związku z tym zdecydowaliśmy, że musimy zbudować nową oczyszczalnię ścieków w naszym mieście. Spotkało nas olśnienie. Skoro nie środki unijne, nie narodowy fundusz ochrony środowiska

igospodarki wodnej, który nie przedstawił nam atrakcyjnej oferty finansowej, bo zaledwie 50 procent finansowania, to szukamy innego rozwiązania. Jest nim partnerstwo publiczno - prywatne - mówił burmistrz Sławomir Kowalewski podczas oficjalnego otwarcia Miejskiej Oczyszczalni Ścieków.

IP

REKLAMA



Światowy Związek Żołnierzy AK Obwód w Mławie,
Wójt Gminy Lipowiec K. i GCKSiR w Lipowcu K.
serdecznie zapraszają na
Uroczystość ku czci Ostatniego Dowódcy
por. Wacława Grabowskiego „Puszczyka”
i jego Oddziału Żołnierzy Wyklętych na Mazowszu
Północnym zamordowanych bestialsko 5 lipca 1953 roku
na ziemi mławskiej

5 lipca 2019r. o godz. 17:00
Niedzialki

Uroczystość organizowana jest
pod PATRONATEM PREZESA
INSTYTUTU PAMIĘCI
NARODOWEJ



GMINA LIPOWIEC KOŚCIELNY



KONSTAL PRODUCENT

GARAŻE Blaszane KOJCE dla Psów
BRAMY Garażowe

Najniższe **CENY** Różne wymiary
Transport i montaż **GRATIS** cały KRAJ
Dogodne **RATY** **GARAŻE WZMOCNIŁE**

www.konstal-garaze.pl

509-574-644	505-526-036	29-642-34-61
24-368-32-17	23-683-10-85	22-100-45-86
509-574-644	505-526-036	25-643-57-75
		86-225-23-11
		89-741-38-75

1519otbr-H - N

praca

CEDROB
Firma Cedrob SA

zatrudni kierowców
kategorii C + E
na trasy międzynarodowe

Kontakt: tel. 795-133-062,
e-mail: rekrutacja@cedrob.com.pl

PROJEKT JĘZYKOWY W PROSZKOWIE

PROSZKOWO W Szkole Podstawowej w Proszkowie (gm. Szreńsk) zakończył się projekt językowy „We are the young, we are the future” realizowany w ramach English Teaching, jednego z głównych programów Polsko-Amerykańskiej Fundacji Wolności.

W projekt zaangażowanych było osiemnaście uczniów szkoły. W ramach działań projektowych odbywały się dodatkowe zajęcia języka angielskiego, podczas których uczniowie w nietypowy sposób poszerzali swoje umiejętności językowe.

Uczniowie podczas trwania projektu rozwijali swoje kompetencje językowe poprzez scenki, dramy, prace plastyczne, śpiewanie piosenek, udział w konkursach i wymianę korespondencji z rówieśnikami. Ponadto, prowadzili lekcje dla swoich młodszych kolegów i koleżanek, a także czytali utwory pisarzy anglojęzycznych i uczyli się przygotowywali dania uważane za angielskie.



Uczniowie rozwijali swoje kompetencje językowe

Otrzymały grant pozwolił nie tylko na przeprowadzenie 80 dodatkowych godzin lekcji języka angielskiego, ale także na gruntowne wyposażenie pracowni językowej. Zakupi-



W ramach projektu odbywały się dodatkowe zajęcia

liśmy sprzęt komputerowy, zestawy słowników, gry, plansze i filmy edukacyjne oraz litera-

ture anglojęzyczną. Wszystkie te pomoce będą służyły kolejnym pokoleniom uczniów

naszej szkoły – mówi dyrektor Szkoły Podstawowej w Proszkowie, Tomasz Jastrzębski.

Ważnym wydarzeniem, związanym z projektem, były obchody 15 rocznicy wejścia Polski do Unii Europejskiej, które organizowaliśmy dla środowiska lokalnego. Każdy zespół klasowy przygotował wizytówkę wybranego kraju Wspólnoty, którą zaprezentował przed zgromadzonymi. Goście mogli spróbować tradycyjnych dań, posłuchać piosenek, zatańczyć z uczniami taniec belgijski, a przede wszystkim zacerpnąć wiedzy o Europie – mówi dyrektor Jastrzębski. Oficjalne podsumowanie projektu i rozdanie nagród i dyplomów uczestnikom miało miejsce podczas uroczystego zakończenia roku szkolnego 2018/2019.

IP, SPP

REKLAMA

OGŁOSZENIE

o wyłożeniu do publicznego wglądu projektu miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego dla obszarów położonych na terenie gminy Radzanów wraz z prognozą oddziaływania na środowisko

Na podstawie art. 17 pkt 9 ustawy z dnia 27 marca 2003 r. o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym (t.j. Dz.U. z 2018 r. poz. 1945, z 2019 r. poz. 60, 235, 730, 1009), w związku z art. 39 ustawy z dnia 3 października 2008 r. o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko (t.j. Dz.U. z 2018 r. poz. 2081, z 2019 r. poz. 630) oraz uchwałą Rady Gminy Radzanów nr XXXIII/181/2018 z dnia 26 lipca 2018 r. w sprawie przystąpienia do sporządzenia miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego dla obszarów położonych na terenie gminy Radzanów

zawiadamiam

o wyłożeniu do publicznego wglądu projektu miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego dla obszarów położonych na terenie gminy Radzanów wraz z prognozą oddziaływania na środowisko w dniach od 11 lipca 2019 r. do 2 sierpnia 2019 r. w siedzibie Urzędu Gminy Radzanów, plac Piłsudskiego 26, 06-540 Radzanów.

Dyskusja publiczna nad przyjętymi w projekcie miejscowego planu rozwiązania odbędzie się w dniu **24 lipca 2019 r.** w siedzibie Urzędu Gminy Radzanów, plac Piłsudskiego 26, 06-540 Radzanów, o godz. 12.00. Zgodnie z art. 18 ust. 1 ustawy z dnia 27 marca 2003 r. o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym (t.j. Dz.U. z 2018 r. poz. 1945, z 2019 r. poz. 60, 235, 730) każdy, kto kwestionuje ustalenia przyjęte w projekcie miejscowego planu, może wnieść uwagi. Uwagi należy składać na piśmie do Wójty Gminy Radzanów z podaniem imienia i nazwiska lub nazwy jednostki organizacyjnej i adresu, oznaczenia nieruchomości, której uwaga dotyczy, w nieprzekraczalnym terminie do dnia **19 sierpnia 2019 r.**

Jako wniesione na piśmie uznaje się również uwagi wniesione za pomocą elektronicznej skrzynki podawczej w rozumieniu przepisów ustawy z dnia 17 lutego 2005 r. o informatyzacji działalności podmiotów realizujących zadania publiczne (t.j. Dz.U. z 2019 r. poz. 700, 730):

- 1) opatrzone kwalifikowanym podpisem elektronicznym albo
- 2) opatrzone podpisem potwierdzonym profilem zaufanym ePUAP.

WÓJT GMINY RADZANÓW
Przemysław Pakuszewski

OPŁATY ZA ŚMIECI WZROSŁY

MŁAWA Radni podjęli uchwałę zmieniającą uchwałę w sprawie wyboru metody ustalania opłaty za zagospodarowania odpadami komunalnymi i ustalenia tej stawki.



Radni PSL zagłosowali niejednomyślnie. Dwoje się wstrzymało, jedna była przeciw

Za ustawą opowiedziało się 17 radnych, przeciw – 1 (Wioletta Błaszczewicz – PSL). Dwie osoby (Mariusz Szczechowicz i Urszula Sasiak – PSL) wstrzymały się od głosu.

Obecna stawka będzie obowiązywać od 1 sierpnia i wynosić: 19 zł za odpady segregowane (dotychczas 8 zł) i 39 zł za odpady zmieszane (do tej pory 12 zł).

Zanim radni podjęli decyzję o podwyżce, pani naczelnik miejskiego wydziału środo-

wiska Elżbieta Zembrzaska przedstawiła obszerną prezentację, tłumacząc skąd wzięły się te koszty. Według niej, nowe ceny mają być spowodowane czynnikami zewnętrznymi m.in. wzrostem opłaty marszałkowskiej za składowanie odpadów, czy też wzrostem cen paliwa. Ponadto do podwyżki przyczynił się również fakt, że najbliższe składowisko w Uniszczach Zawadzkich straciło status Regionalnej Instalacji Przetwarzania Odpadów Komu-

nalnych. W związku z tym odpady trzeba przewozić dalej, do składowiska, które posiada taki status. Takie znajduje się np. w Poświętnem k. Płońska.

Ostatecznie Mława stanie się jednym z najdroższych miast w okolicy, jeżeli chodzi o składowanie śmieci. Naczelnik Zembrzaska podkreśliła, że inne miasta ponoszą niższe koszty ze względu na posiadanie własnego składowiska bądź też firmy komunalnej odbierającej odpady.

IP

CZY PRZYSZEDŁ KRES CHWILÓWEK?

PIENIĄDZE Rząd przyjął projekt tzw. ustawy antylichwiarskiej. Koszty chwilówek mają drastycznie spaść. Według branży pożyczkowej zmiany mogą oznaczać kres pożyczek pozabankowych, ale też mogą tylko nakręcić szarą strefę.

Rząd przyjął projekt ustawy, której celem jest zwalczenie lichwy. Przepisy zakładają znacznie ścięcie wysokości kosztów pożyczek udzielanych na krótki okres. Ustawę musi jeszcze uchwalić Sejm, a potem podpisać prezydent, ale zrobiła się burza, bo zmiany są istotne. Obecnie limit tych kosztów pozaodsetkowych (różne dodatkowe opłaty, prowizje, ubezpieczenie) wynosi 55 proc. wartości pożyczki wskali roku. Wcześniejszy projekt ustawy antylichwiarskiej, który przyjął 18 czerwca rząd, reduktował ten próg do 45 proc.

Nieoczekiwanie jednak na posiedzeniu 25 czerwca rząd jeszcze bardziej ściał te koszty do 20 proc. Zdaniem branży pożyczkowej to może być kres chwilówek i spowoduje rozrost szarej strefy. Biznes pożyczkowy nigdy nie cieszył się dobrą opinią, ale trudno się temu dziwić, skoro koszty chwilówek były czasem horrendalne. Pożyczki te ze względu na wysokie oprocentowanie, różne dodatkowe opłaty i prowizje, niejednemu mogły wpędzić w wielkie tarapaty finansowe, co zresztą się działo. Jeszcze 4 lata temu długi Polaków wobec firm pożyczkowych, notowane w Krajowym Rejestrze Długów, wynosiły 589 milionów złotych. Obecnie wzrosły niemal trzykrotnie, do 1,49 miliarda złotych.

STATYSTYCZNY DŁUŻNIK MA DZISIAJ DO ODDANIA FIRMIE POŻYCZKOWEJ ŚREDNIO 4531 ZŁOTYCH. W 2015 ROKU BYŁO TO PRAWIE O POŁOWĘ MNIEJ, BO 2451 ZŁOTYCH.

Jeszcze do niedawna chwilówki to były niskie kwoty — kilkaset złotych pożyczki, które Polacy brali, będąc w sytuacji podbramkowej. Dziś nierzadko są to pożyczki opiewające na kwotę 20 tysięcy złotych z kilkuletnim terminem spłaty. Teraz tych kłopotów ma być mniej. Właśnie poprzez ograniczenie górnego limitu kosztów kredytu konsumenckiego oraz wprowadzenie nadzoru Komisji Nadzoru Finansowego nad instytucjami pożyczkowymi.



Pożyczki z krótkim terminem spłaty, czyli 30-dniowe chwilówki, najlepiej wziąć przez internet

Branża pożyczkowa podniosła protest. Pojawiły się głosy, że rząd chce ją zlikwidować, a z jej usług korzysta 3 mln osób rocznie. Obecnie udzielaniem pożyczek, tak zwanych chwilówek, zajmują się w Polsce 463 firm. Przynajmniej tyle ich figuruje w Rejestrze Instytucji Pożyczkowych, który prowadzi Komisja Nadzoru Finansowego.

W swoim stanowisku Polski Związek Instytucji Pożyczkowych pisze, że zmiany przyniosą wyniki sprzeczne z celami projektu ustawy. A mianowicie rozwój pożyczek bezumownych w szarej strefie i lombardach dla najbardziej zdesperowanych konsumentów, próby obchodzenia limitu przez skomplikowane konstrukcje prawne lub struktury zagraniczne oraz wzrost wykluczenia finansowego poprzez odciecie konsumentów od możliwości zaciągnięcia legalnej, drobnej, krótkoterminowej pożyczki, której nie było i nie ma w ofercie banków.

W 2017 roku firmy z sektora pożyczek pozabankowych udzieliły 3,87 mln pożyczek — wynika z raportu „Sektor pożyczek pozabankowych — dwie strony rynku” opracowanego przez Fundację Rozwoju Rynku Finansowego i Polski Związek Instytucji



PROF. ANDRZEJ BUSZKO: NIE KAŻDY MOŻE DOSTAĆ KREDYT W BANKU, TRZEBA SPEŁNIĆ PEWNE WYMAGANIA.

Pożyczkowych. W tym samym roku zysk netto branży wyniósł 212,3 mln zł. Wartość całego rynku, mierzona wartością portfela pożyczek, była na poziomie 4,3 mld zł.

— We wszystkim musi być rozsądek — mówi prof.

Andrzej Buszko, ekonomista z Uniwersytetu Warmińsko-Mazurskiego. — Nie każdy może dostać kredyt w banku, trzeba spełnić pewne wymagania. Jednak nawet te 20 procent to nie jest mało, proszę wskazać biznes, na którym zarabia się 20 procent, ale firmy pożyczkowe uważają, że teraz rynek się skurczy.

Z BADAŃ SOCJOLOGICZNYCH WYNIKA, ŻE PO CHWILÓWKI, SIĘGAJĄ ZWYKLE OSOBY W ZŁEJ SYTUACJI MATERIALNEJ, KTÓRE NIE DOSTANĄ KREDYTU W BANKU, BO NIE MAJĄ ZDOLNOŚCI KREDYTOWEJ.

A pieniądze pożyczają zwykle na żywność, rachunki i leki. I co z tymi ludźmi?

— Pójdą do grubego Władka, który pożyczcy im gdzieś tam w bramie — dodaje prof. Buszko. — Zacznie kwitnąć szara strefa. Myślę, że rząd powinien się zastanowić jak wesprzeć te osoby, które mają tak niskie dochody, że ani bank, ani inna firma pożyczkowa nie będzie chciała im udzielić kredytu. Trzeba dla nich poszukać rozwiązania, bo pójść do szarej strefy.

JEDNĄ Z NAJISTOTNIEJSZYCH ZMIAN, KTÓRĄ ZNALAZŁA SIĘ W PROJEKCIE, JEST UNIEMOŻLIWIENIE ODEBRANIA DŁUŻNIKOWI MIESZKANIA W WYNIKU NIESPŁACENIA NIEWIELKIEGO ZOBOWIĄZANIA.

Wiceminister sprawiedliwości Marcin Warchoła powiedział w radiowej Jedynce, że obecnie prokuratura bada sprawę prawie 1400 mieszkań, które właściciele utracili w takich właśnie okolicznościach. Wiceminister wyjaśnił, że często osoby starsze, mające pilne potrzeby, brały pożyczki i przenosiły własność mieszkania na firmę pożyczkową z zastrzeżeniem, że jeżeli ją spłaca, to zostanie im zwrócone mieszkanie. Jednak mimo spłaty pożyczki nie odzyskiwali mieszkania. teraz nie będzie można żądać przeniesienia własności nieruchomości na zabezpieczenie zaciągniętych zobowiązań. Projekt ustawy przewiduje także od 3 miesięcy do 5 lat więzienia dla każdego, kto udzielając pożyczki żąda zapłaty kosztów dodatkowych lub odsetek dwukrotnie wyższych niż maksymalne.

Andrzej Mielnicki

Jeszcze 4 lata temu długi Polaków wobec firm pożyczkowych wynosiły

589 mln zł

Obecnie wzrosły niemal trzykrotnie, do

1,49 mld zł

JESZCZE DO NIEDAWNA CHWILÓWKI TO BYŁY NISKIE KWOTY — KILKASET ZŁOTYCH POŻYCZKI, KTÓRE POLACY BRALI, BĘDĄC W SYTUACJI PODBRAMKOWEJ. DZIŚ NIERZADKO SĄ TO POŻYCZKI OPIEWAJĄCE NA KWOTĘ 20 TYSIĘCY ZŁOTYCH Z KILKULETNIM TERMINEM SPŁATY.

500 PLUS NA KAŻDE DZIECKO!

FINANSE\\ Można już składać wnioski o wypłatę 500 plus na nowych zasadach. Od teraz pieniądze dostaniemy na każde dziecko, które nie ukończyło jeszcze 18 lat, niezależnie od sytuacji finansowej rodziny. Trzeba tylko złożyć wniosek.

Brak kryterium dochodowego oraz świadczenie również na pierwsze i jedyne na pierwsze i jedyne dziecko. Takie zmiany w programie „Rodzina 500+” wchodzi w życie od dziś. Żeby dostać świadczenie, trzeba tylko złożyć wniosek, w gminie której się mieszka. Od 1 lipca przyjmowane są wnioski drogą elektroniczną (poprzez kanał bankowości elektronicznej, portal Emp@tia oraz portal PUE ZUS), a od 1 sierpnia także w formie papierowej. I tu można to zrobić osobiście w urzędzie gminy lub za pośrednictwem poczty.

Do składania wniosków drogą elektroniczną zachęcał wicewojewoda Sławomir Sadowski na konferencji prasowej w Urzędzie Wojewódzkim w Olsztynie dotyczącej wniosków o 500+ na nowych zasadach. Jak też, żeby z tym nie zwlekać, bo dzięki temu szybciej dostaniemy pieniądze.

GINA MA MAKSYMALNIE TRZY MIESIĄCE NA ROZPATRZENIE WNIOSKU I WYPŁATĘ ŚRODKÓW. A WIĘC IM SZYBCIEJ ZŁOŻYMY WNIOSEK, TYM SZYBCIEJ DOSTANIEMY ŚWIADCZENIE (NAWET JESZCZE W LIPCU).

Złożenie kompletnego i prawidłowo wypełnionego wniosku w okresie od 1 lipca do 30 września 2019 roku gwarantuje, że świadczenie zostanie przyznane z wyrównaniem, od 1 lipca. Jeśli rodzic dziecka złoży wniosek po 30 września, świadczenie będzie przysługiwać od miesiąca złożenia wniosku, czyli bez wyrównania za miesiące minione. Od momentu uruchomienia programu „Rodzina 500+” objętych nim było w Polsce 3,6 mln dzieci, czyli 52 proc. wszystkich dzieci do lat 18, a program kosztował blisko 68 mld zł. Według szacunków Ministerstwa Rodziny, Pracy i Polityki Społecznej po zmianach z programu skorzysta z niego 6,8 mln dzieci w Polsce z 4,4 mln rodzin. Koszt objęcia tym programem każdego dziecka to w tym roku dodatkowe 9,6 mld zł. W przyszłym roku koszt całego programu to 41 mld zł.



Wicewojewoda Sławomir Sadowski (w środku) zachęca do składania wniosków drogą elektroniczną

W WOJEWÓDZTWIE WARMIŃSKO-MAZURSKIM DO TEJ PORY PROGRAMEM OBJĘTYCH BYŁO 146 TYS. DZIECI Z 91,5 TYS. RODZIN.

Jak powiedział wicewojewoda Sadowski szacuje się, że od 1 lipca liczba uprawnionych dzieci wzrośnie o ok. 100 tys. A koszt programu z obecnych 76 mln zł miesięcznie wzrośnie do ok. 126 mln zł. W „500 plus” po nowemu nie trzeba już ujawniać swoich zarobków, ani informować ośrodków pomocy społecznej o podwyżce, czy znalezieniu pracy. Rezygnacja z kryterium dochodowego to nie jedyna zmiana w programie „Rodzina 500 plus”. Nowelizacja ustawy o pomocy państwa w wychowywaniu dzieci upraszcza procedury przyznawania świadczeń. Od 1

lipca 2019 roku przyznanie świadczenia wychowawczego nie będzie wymagało wydawania i doręczania decyzji administracyjnej.

RODZIC WNIOSKUJĄCY O WYPŁATĘ 500 ZŁOTYCH NA DZIECKO OTRZYMA, NA ADRES E-MAIL INFORMACJĘ O PRYZNANIU ŚWIADCZENIA. JEŚLI NIE PODAŁ ADRESU POCZTY ELEKTRONICZNEJ, TAKĄ INFORMACJĘ BĘDZIE MÓGŁ ODEBRAĆ OSOBIŚCIE.

Nieodebranie informacji nie będzie miało żadnego wpływu na wypłatę przyznanego świadczenia wychowawczego. Natomiast odmowa przyznania takiego świadczenia, uchylenie lub zmiana tego prawa, a także rozstrzygnięcia w sprawie nienależnie pobranego świadczenia wychowawczego, nadal będą następowały w formie decyzji administracyjnej. Od 1 lipca 2019 roku prawo do świadczenia wychowawczego nie będzie także uzależnione od ustalenia alimentów na dziecko od drugiego rodzica w przypadku wniosków składanych przez rodziców samotnie wychowujących dziecko, co oznacza także

likwidację czasochłonnej procedury stosowanej przez gminy w takich przypadkach.

ILE WNIOSKÓW TRZEBA BĘDZIE ZŁOŻYĆ?

Rodzice, którzy mają obecnie przyznane do 30 września 2019 roku świadczenie wychowawcze na drugie i kolejne dzieci, składają od 1 lipca jeden wspólny wniosek o ustalenie prawa do świadczenia na wszystkie dzieci. Na podstawie takiego wniosku od tego dnia zostanie im przyznane prawo do świadczenia na pierwsze dziecko (na które obecnie nie pobierają świadczenia wychowawczego), natomiast od 1 października na pozostałe dzieci (na które świadczenia są już przyznane do końca września).

Jakie dane do wniosku:

- osoby ubiegającej się o 500 plus, czyli dane rodzica, w przypadku wyboru formy elektronicznej należy pamiętać o podaniu swojego adresu e-mailowego, a w przypadku formy papierowej o numerze konta
- drugiego rodzica
- dzieci, ich numery PESEL lub numery dowodów.

Kiedy pieniądze?

- Złożenie wniosku w okresie lipiec – sierpień 2019 roku oznacza, że świadczenie, z wyrównaniem od lipca, zostanie

wypłacone najpóźniej do 31 października 2019 roku.

- Złożenie wniosku we wrześniu 2019 roku oznacza, że świadczenie, z wyrównaniem od lipca, zostanie wypłacone najpóźniej do 30 listopada 2019 roku.

- Złożenie wniosku w październiku 2019 roku oznacza, że świadczenie, z wyrównaniem jedynie od października, zostanie wypłacone najpóźniej do 31 grudnia 2019 roku.

- Złożenie wniosku w listopadzie 2019 roku oznacza, że świadczenie, z wyrównaniem jedynie od listopada, zostanie wypłacone najpóźniej do 31 stycznia 2020 roku.

- Złożenie wniosku w okresie od 1 grudnia 2019 roku do 31 stycznia 2020 roku oznacza, że świadczenie, z wyrównaniem jedynie od miesiąca złożenia wniosku, zostanie wypłacone najpóźniej do 29 lutego 2020 roku.

ILE PIENIĘDZY MOŻNA DOSTAĆ?

Rodzic dziecka otrzyma 500 zł miesięcznie aż do ukończenia przez dziecko 18 lat. Rocznie to 6 tys. zł. Świadczenie nie jest opodatkowane – rodzice otrzymują 500 zł, od których nie muszą odprowadzać podatku ani żadnych składek. Dotyczy to także rodziców prowadzących działalność gospodarczą.

WNIOSEK NA NOWY OKRES ŚWIADCZENIOWY:
1 LIPCA — PRZEZ INTERNET
1 SIERPNIA — TAKŻE W FORMIE PAPIEROWEJ.

Świadczenie jest realizowane w gminach, a w sprawach, w których zastosowanie mają unijne przepisy o koordynacji systemów zabezpieczenia społecznego, świadczenie realizują wojewodowie. Nowelizacja ustawy o pomocy państwa w wychowywaniu dzieci przewiduje, że przyznanie świadczenia wychowawczego od 1 lipca 2019 r. będzie dotyczyć wydłużonego okresu. Oznacza to, że gmina z wniosków złożonych po 30 czerwca 2019 r. przyzna świadczenie wychowawcze aż do 31 maja 2021 roku (23 miesiące w przypadku nowych dzieci i 20 miesięcy w przypadku dzieci korzystających już ze świadczenia 500+). Tym samym rodzice nie będą musieli składać ponownie wniosków o świadczenie wychowawcze w 2020 roku.

Andrzej Mielnicki

Koszt objęcia programem każdego dziecka to w tym roku dodatkowe

9,6 mld zł

W przyszłym roku koszt całego programu to

41 mld zł

JEDZIEMY NA WAKACJE? ALE ZA CO...

WYPOCZYNEK \\ Na letni wypoczynek Polacy wydadzą w tym roku średnio niemal 3400 zł, a najpopularniejszym kierunkiem letnich wojaży wciąż jest Bałtyk. Jednak aż 4 na 10 naszych rodaków urlop planuje spędzić w domu. Zwykle powodem są pieniądze.

Wakacje w pełni, teraz pytanie tylko, gdzie na urlop? Jak wynika z badania Barometru Providenta, przeprowadzonego na początku czerwca, 41 proc. badanych przyznało, że zaplanowało już letni wypoczynek. 38 proc. Polaków, miesiąc przed rozpoczęciem wakacji wiedziało, że tegoroczny urlop spędzi w domu.

— Co najwyżej na działkę, też jest fajnie — uśmiecha się Bogdan Kowalski, który jest już emerytem. — A gram wtotka, to może kiedyś pojedę też za granicę. Chciałbym do Rzymu.

Wakacje kosztują. Wakacyjne wydatki są obciążeniem dla domowego budżetu. Średnio Polacy planują przeznaczyć na letni wypoczynek ok. 3396 zł. — wynika z najnowszego badania Providenta. To niemal o 670 zł więcej niż rok temu. Najwięcej na wyjazd wydadzą osoby w wieku 40-59 lat, bo ponad 4000 zł. Natomiast najmniejszym budżetem dysponują młodzi w wieku 15-24 lat, którzy na wakacyjne podróże zamierzają przeznaczyć średnio 2050 zł. Dodatkowo aż 34 proc. badanych z najmłodszej grupy wiekowej nie zamierza przekroczyć kwoty 1000 zł.

— Ponad połowa osób, które nie planują żadnego wyjazdu, jako powód podaje brak pieniędzy — mówi Karolina Łuczak, kierownik biura prasowego i komunikacji zewnętrznej w Provident Polska.

NA BRAK FUNDUSZY NA WAKACJE NAJCZĘŚCIEJ WSKAZYWAŁY OSOBY WIEKU 40-59 LAT. AŻ 62 PROC. OSÓB Z TEJ GRUPY WIEKOWEJ PODAWAŁO TO JAKO NAJWIĘKSZĄ PRZESZKODĄ W WYJEŹDZIE NA URLOP.

— Natomiast młodzi, częściej niż inne grupy wiekowe, wskazują, że nie wyjadą z powodu braku urlopu — dodaje Karolina Łuczak. — Zadeklarował tak co trzeci badany z najmłodszej grupy wiekowej. Dla wielu studentów letnie miesiące to czas zdobywania pierwszych



Grażyna i Jarosław Zajkowscy na urlop jadą do Władysławowa. Zabierają ze sobą wnuczkę Zuzię

zawodowych doświadczeń. Młodzi chętnie korzystają z praktyk i staży, a także dorabiają, wykonując prace sezonowe.

Wciąż najpopularniejszym kierunkiem letnich wojaży pozostaje polskie morze. Nad Bałtykiem wakacje za-

mierza spędzić 37 proc. respondentów.

Nad nasze morze jadą też Grażyna i Jarosław Zajkowscy. Zabierają ze sobą również wnuczkę Zuzię.

— Uwielbiam morze — mówi Grażyna Zajkowska. — W lipcu jedziemy do Władysławowa.

— Wakacje nad naszym morzem nie są tanie, a im bliżej morza tym jest drożej — dodaje Jarosław Zajkowski. — Ale w górach też jest drogo. Jak pokazuje badanie Providenta polskie góry planuje odwiedzić w tym roku 15 proc. respondentów.

Z BADANIA WYNIKA TEŻ, ŻE TYLKO 32 PROC. BADANYCH PLANUJE URLOP ZA GRANICĄ. TO POKAZUJE, ŻE POLACY ZACZĘLI DOCENIAĆ UROKI SWOJEGO KRAJU.

Jest moda na Polskę i Polacy chcą wypoczywać we własnym kraju. Gdzie szukać przyczyn wzrostu popularności wakacji w kraju?

Tu ekonomiści wskazują na wzrost zamożności Polaków, na coraz lepszą sytuację finansową polskich rodzin wynikającą też z ogromnych transferów pieniężnych, które dokonują się choćby dzięki programowi 500 plus. Do tego politolodzy dodają niestabilną sytuację geopolityczną w świecie, szczególnie w tak popularnych do niedawna krajach jak Egipt, Tunezja czy Turcja, co przemawia za wyborem urlopu w kraju.

Polacy zaczęli doceniać to, co mają, a tym bardziej że mamy ogromne atuty. Jak pokazują badania Polskiej Organizacji Turystycznej według cudzoziemców, na-

sze atuty to atrakcyjne ceny, zabytki i miejsca związane z historią, ale też sympatyczni, mili ludzie, a także warunki przyrodnicze.

Sporo osób za nasz wielki walor uznaje smaczną kuchnię i dobrą infrastrukturę turystyczną.

OD WIELU LAT TRADYCYJNIE JUŻ NAJWIĘCEJ TURYSTÓW WYBIERA POMORZE I MAŁOPOLSKĘ, ALE TEŻ CORAZ WIĘCEJ OSÓB ODWIEDZA WARMIA I MAZURY. I POKAZUJĄ TO STATYSTYKI, CHOĆ TE OBEJMUJĄ TYLKO OFICJALNĄ BAZĘ.

Większość Polaków finansuje swoje urlopy z oszczędności. Najczęściej są to pieniądze odkładane przez ostatnie miesiące. Jednak co trzeci z nas jest w stanie pokryć wakacyjne wydatki z bieżących dochodów.

— TYLKO 5 PROC. MYŚLI O WZIĘCIU POŻYCZKI LUB SKORZYSTANIU Z KARTY KREDYTOWEJ

— podkreśla Karolina Łuczak. — Jak pokazują wyniki badania, budżety na letnie podróże planujemy w sposób odpowiedzialny, a o wakacjach myślimy z dużym wyprzedzeniem — dodaje.

Rośnie turystyka krajowa. A trzeba pamiętać, że statystyki GUS obejmują tylko turystów korzystających z oficjalnej bazy noclegowej. A na Warmii i Mazurach mamy tysiące turystów na jachtach, które nie są ujmowane w statystykach. Do tego dochodzą kwatery prywatne, które często też działają w szarej strefie.

Gdy popatrzeć na noclegową mapę naszego regionu, to tu na czoło wybija się powiat mrągowski. W ubiegłym roku nocował tam co piąty turysta wypoczywający na Warmii i Mazurach.

Jednak sporo gości wybiera również Olsztyn — 14,1 proc., powiat giżycki — 11,8 proc. i ostródzki — 10,6 proc.

Andrzej Mielnicki

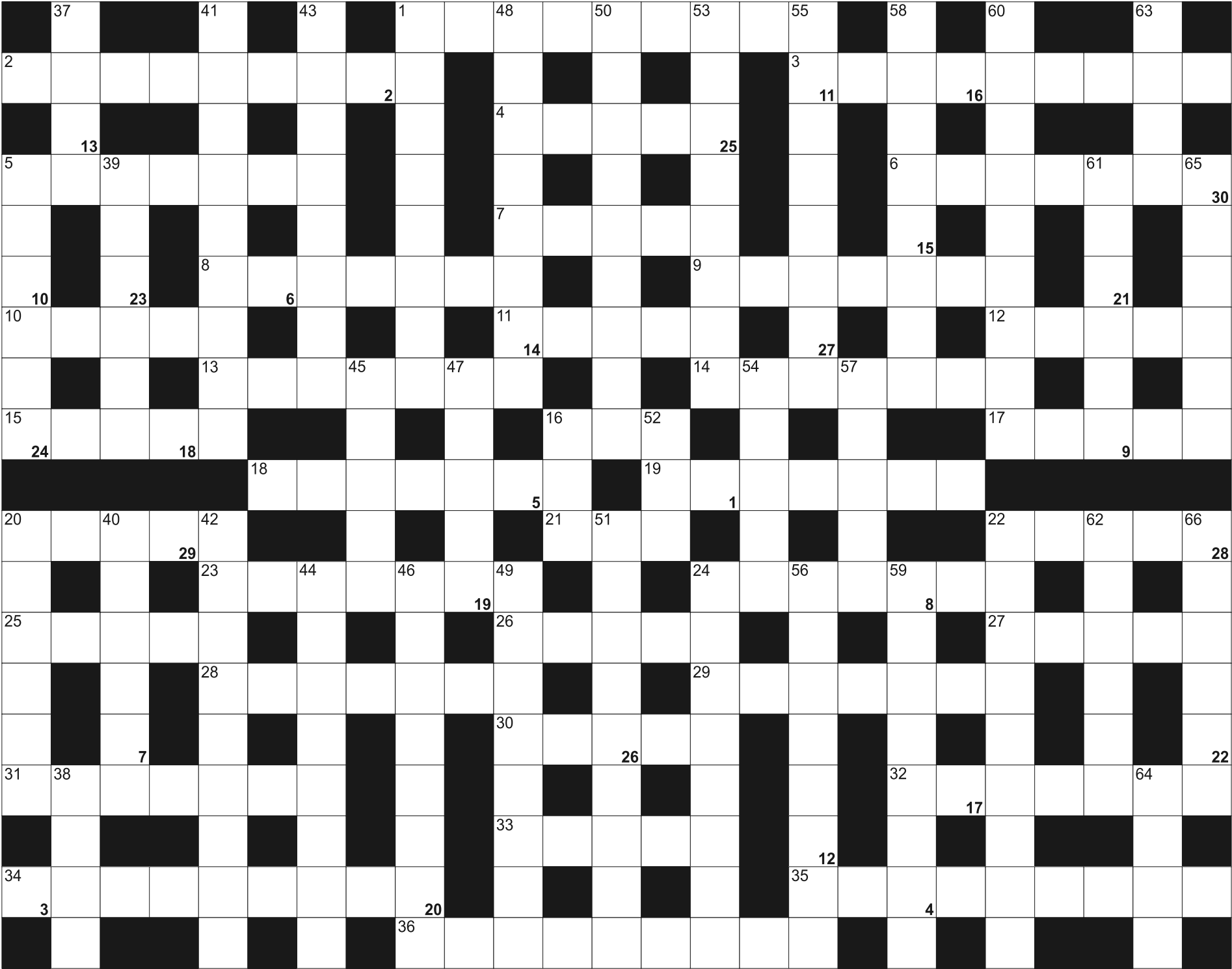
W UBIEGŁYM ROKU NASZ REGION ODWIEDZIŁO 1 MLN 308 TYS. TURYSTÓW, W TYM 162,3 TYS. CUDZOZIEMCÓW. DWA LATA TEMU GOŚCILIŚMY 1 MLN 262 TYS. RODZIMYCH TURYSTÓW I 167,6 TYS. TURYSTÓW Z ZAGRANICY. W GRUPIE OBCOKRAJOWCÓW NAJWIĘCEJ ODWIEDZIŁO NAS GOŚCI Z NIEMIEC, BO 44,5 PROC. ZNACZNĄ GRUPĘ TURYSTÓW STANOWILI TEŻ ROSJANIE — 18 PROC. ORAZ LITWINI — 6,2 PROC.

Letnie wyjazdy są najmniej popularne wśród seniorów, bo aż

69 proc.

z nich przyznało, że nie planuje żadnych podróży

Krzyżówka klasyczna z hasłem



Litery z pól ponumerowanych od 1 do 30, utworzą rozwiązanie - przysłowie:

1		2	3		4	5	6	7	8	9		10	11	12	13	14	15		16	17	18	19	20
21	22	23		24	25	26	27	28	29	30													

POZIOMO: 1) turysta wysokogórski; 2) moduł, element, składnik; 3) mieszka w stolicy Włoch; 4) piękny drobiazg potocznie; 5) niezbędny składnik leczy; 6) malować, rzeźbić, pisać; 7) rezultat, skutek; 8) lotnik dawniej; 9) oddział chorób wewnętrznych w szpitalu; 10) objaw alergii; 11) rzadkie imię męskie; 12) jeden z dwóch łańcuchów wysp Marshalla; 13) spięcie w instalacji elektrycznej; 14) pracuje na cmentarzu; 15) pełne wczasowiczów; 16) elektrokardiogram; 17) największe jezioro Hondurasu; 18) tradycyjny orszak weselny; 19) pracują na siłowni; 20) potocznie ciepło, upał; 21) Olgierd dla przyjaciół; 22) Rom; 23) ubiera się modnie i wytwornie; 24) wielorazowe bilety; 25) półksiężyc z piekarni; 26) zagryzana z

nerwów; 27) podwodny radar; 28) córka Agamemnona, siostra Orestesa; 29) miasto dzieciństwa Jezusa; 30) moda z przeszłości; 31) idealny czworobok; 32) Marie, słynna autorka rzeźb z wosku; 33) zdrobniale o małżonkach; 34) żona Posejdona; 35) dowcipniś, kawalarz; 36) pogardliwie o członku sekty
PIONOWO: 1) szwajcarska firma produkująca zegarki; 5) tunel, przekop; 16) Tokyo dawniej; 20) klub piłkarski z Zabrze; 22) wziernik do cystoskopii; 24) szeregowiec w artylerii; 37) oczyszczona lub kaustyczna; 38) typ kobiety demonicznej; 39) przylepka z chleba; 40) Smendzianka, pianistka; 41) powietrzne dla samolotów; 42) popularna osoba obecna w mediach; 43) wyroby ceramiczne; 44)

monter instalacji elektrycznej; 45) sokół podolski, ceniony w sokolnictwie; 46) Miguel Angel, pisarz "Niejako mulatka"; 47) Shaw, autor powieści "Młode lwy"; 48) bąble; 49) biały serek; 50) rządzi w więzieniu; 51) Zgromadzenie Sióstr Matki Bożej Loretańskiej; 52) modyfikowane genetycznie organizmy; 53) parlament Norwegii; 54) zielona na stawie; 55) malarka, rzeźbiarka; 56) rozwidlenie dróg; 57) afrykańskie państwo z Porto-Novo; 58) przewozi paliwa; 59) organizm znoszący duże wahania temperatury; 60) warzą i sprzedają piwa; 61) stagnacja, marazm; 62) drugie względem ludności miasto Azerbejdżanu; 63) grube sznury; 64) Europejska lub brzeska; 65) buraki z chrzanem; 66) Cyprian Kamil, poeta

Ogłoszenia drobne

KURIER ogłoszenia

Ogłoszenia drobne

PRACA

DAM pracę w gospodarstwie, 694-534-609

POSZUKUJĘ pracownika budowlanego, 690-640-480

PRZYJMĘ do pracy brukarzy i pomocników, 690-188-885, 507-751-585

PRZYJMĘ pracowników budowlanych z terenu Nowego Miasta Lubawskiego, 500-784-175

SZUKAM chętnych osób do pracy w remontach i wykończeniach wewnątrz. Masz doświadczenie w branży remontowo-budowlanej, jesteś chętny do pracy- zadzwoń, 507-951-949

ZATRUDNIĘ kierowcę kat.C+E do przewożenia żywności, transport międzynarodowy, Polska- Niemcy tel.604-123-146

ZATRUDNIĘ kierowcę kat.C+E, jazda po kraju, 606-963-649,572-943-571

ZATRUDNIĘ murarzy i pracowników budowlanych, 500-081-076

ZATRUDNIĘ murarzy i pracowników budowlanych, wysokie wynagrodzenie tel.609-293-996.

ZATRUDNIĘ pracownika myjni samochodowej tel.604-123-146

ZATRUDNIĘ pracowników budowlanych i murarzy tel. 506-439-480

SPRZEDAM

ALTANY ogrodowe dostępne od ręki. 535-480-220

ALTANY ogrodowe dostępne od ręki., 535-480-220

CHEMIA z Niemiec, Rozdroże, 665-834-684

DREWNO opałowe pocięte sprzedam-obiadra, kostka bukowo-dębowa sucha, drewno leśne oraz trociny tel.603-975-966.

DREWNO opałowe sprzedam 80tł, 729-324-492

DREWNO opałowe sprzedam, różny gatunek, cięte z kłosa i na rozpalkę, 504-250-135

NML Sprzedam dobre używane worki polipropylenowe (po otrębach) 700 sztuk, 666-100-038

NML Sprzedam jacht siedmioosobowy i przyczepę kempingową do remontu (siedmioosobową), 89-640-11-45

NML Sprzedam kosiarki spalinowe z napędem od 390zł, przyczepkę do roweru 250zł, kompresor 50L 499zł, CB radio+ antena 160zł, tanie rowery- zapraszam, 509-347-713

NML Sprzedam stemple budowlane 3,6m i na wymiar, 606-381-127, 56-498-59-91

NML Sprzedam tokarnię dużą, sprężarkę małą, prasę John Deere kostka, części do Kia Carnival, 600-674-668

OSTRÓDA, okna, grzejniki nowe- używane, 513-159-810, (89)642-02-82

PELLET DĘBOWY - PRODUCENT 608 539 225

SPRZEDAM 5ha ziemi w Dzierzgowie, 501-018-517

SPRZEDAM drewno, opał, kominek, 725-446-778

SPRZEDAM działki budowlane w Iłowie, 23-654-10-79

SPRZEDAM kosiarkę Samasz szer. 2,20 rok 2010, stan bdb., 517-414-096

SPRZEDAM łóżko rehabilitacyjne, 23-655-81-96

SPRZEDAM płóg czterokoskowy,zbiornik do mleka 330l,owijarka i chwytak do bel, 515-717-573

KUPIĘ

KUPIĘ stare motocykle. 501-259-156

NIERUCHOMOŚCI

KACZEK Sprzedam działkę budowlaną 29 arów, atrakcyjnie położona nad rzeką Wel, dobry dojazd, media w działce 56-498-59-91, 606-381-127

MSZANOWO Sprzedam półwysp, zakole rzeki Drwęcy 1,2ha, atrakcyjnie położony, nadający się do rekreacji, 56-498-59-91, 606-381-127

NML Sprzedam 2 pokojowe mieszkanie 47m2, ul.Piastowska, Nowe Miasto Lubawskie 509-520-343

NML Sprzedam dom 180m2 podpiwniczony, działka 17ar zagospodarowana, 6-pokoi, 2-kuchnie w zabudowie, 3 łazienki, 3 szafy Komandora, dom po remoncie- łazienek, pokoi, wymienione okna, drzwi, ul. Międzygórze, Nowe Miasto Lubawskie, 420.000zł do negocjacji, 508-195-915

NML Sprzedam dom o pow. użytkowej 130m2, działka 25 arów, ul.Grunwaldzka 62, Nowe Miasto Lubawskie, 370.000zł do negocjacji, 509-018-031

NML Sprzedam dom wybudowany w 2002r.+ działka 1/4ha, Otręba 32, 56-472-82-71, 665-041-814

NML Sprzedam dom, 605-068-469

NML Sprzedam DZIAŁKĘ BUDOWLANĄ 13,5ara położoną bezpośrednio przy ul.Kamionki w Nowym Mieście Lubawskim 606-345-303

NML Sprzedam działkę budowlaną w Nowym Mieście Lubawskim, osiedle przy Kurzętniku 782-108-123

NML Sprzedam działki na nowo powstającym osiedlu przy ul.Rolnej w Nowym Mieście Lubawskim 604-562-972

NML Sprzedam gospodarstwo rolne 694-706-464.

NML Sprzedam ziemię rolną 6ha, klasa III i IV, Chroście, na działce woda i prąd, 695-940-860 po 16.00

NML Wynajmę 3 pokojowe mieszkanie w centrum miasta, ogrzewanie kominkowe i elektryczne, dzwonić po godz.17.00, 604-121-872

NML Wynajmę dom w Iławie i kawałkę w Nowym Mieście Lubawskim, 510-604-280

NML Wynajmę mieszkanie lub pokoje umeblowane, 696-097-088

NML Wynajmę mieszkanie przy ul.Kopernika w Nowym Mieście Lubawskim, 604-562-972

SPRZEDAM dom w centrum Mławy, 604-096-625

SPRZEDAM dom wolnostojący Działdowo, 505-188-082

SPRZEDAM działkę 1116 arów wraz z zabudowaniami w Mławie, 501-475-938

SPRZEDAM działkę budowlaną 10arów w Nidzicy, ul. Działdowska 15G, uzbrojona, 512-033-259

SPRZEDAM działkę rolną o pow. 5,89ha w jednym kawałku, położoną we wsi Tyszk-Bregendy - gmina Szydłowo, 798-036-022

SPRZEDAM działki budowlane przy trasie Działdowo- Ksieży Dwór, , 604-962-164

SPRZEDAM działki budowlane w Szydłowie, 503-992-555

SPRZEDAM posiadłość w Rozwolinie, 513-812-545

WWW.DOMKIANGIELSKIE.PL, 503-103-703

WYNAJMĘ lokal handlowo-usługowy w okolicach Biedronki i urzędu skarbowego na ulicy Skłodowskiej, 604-962-164

WYNAJMĘ M-4, Osiedle Młodych, 515-852-815,604-314-666

WYNAJMĘ mieszkanie 40 m2, Mława, 608-390-729

WYNAJMĘ mieszkanie na OKM, parter, umeblowane, 515-155-484

WYNAJMĘ mieszkanie na stancję, 501-792-150

WYNAJMĘ pokój dla 1,2 pań pracujących, Mława, 512-272-729

AUTO-MOTO

!!!!!!!!!!!!!!!!!!!!!! Aut skup do remontu. Najlepiej płacę, 509-916-550

KUPIĘ motorower Simson i inne stare motocykle. 505-431-881

NML Sprzedam Audi A4 b6 sedan 1.9TDI 2001r. 726-674-743

NML Sprzedam Citroen Berlingo 2.0HDI 2005r. srebrny metalik, aktualne OC i przegląd, alufelgi, nowe opony, 7.000zł do negocjacji 506-439-480

NML Sprzedam Fiat Seicento 1.1 benzyna 2003r. niebieski 535-210-781

NML Sprzedam Ford Fiesta 1.4 benzyna 2005r. 5-drzwi, sprowadzona, opcjona 504-032-966

NML Sprzedam Ford Fiesta benzyna 2008r. 3-drzwi, zadbane 515-533-566

NML Sprzedam Mercedes Benz A 170 CDI 1999r. stan techniczny bdb., 4.900zł 601-971-471

NML Sprzedam Opel Corsa 1.0 benzyna 2006r. 5-drzwi, sprowadzona, opcjona 504-032-966

NML Sprzedam Opel Zafira 1.8+gaz 2005r. zarejestrowana w kraju, pierwszy właściciel 504-032-966

NML Sprzedam skuter włoski Piaggio po kapitalnym remoncie 889-756-802

NML Sprzedam VW Passat B6 kombi 1.9TDI (105KM) 2006r. zadbane, hak, stan bdb., polecam, 573-055-468

NML Sprzedam VW Passat B6 kombi 1.9TDI, 105KM, 2007r., 15.500zł 504-000-373

NML Sprzedam VW Transporter 1.9TD 1997r. 9-osobowy, aktualne OC i przegląd, stan dobry, 5.900zł do negocjacji 506-439-480

SPRZEDAM skuter Router -50cm, przebieg 7tys, 608-816-701

USŁUGI

BUDOWA domów, budynków gospodarczych, prace ogólnobudowlane, wykończenia wewnątrz, instalacje elektryczne, płytkowanie, 690-640-480

BUDOWA domów, hal, kurników, usług ogólnobudowlanych- docieplenia budynków, tynki, układanie kostki brukowej- faktura VAT tel.506-439-480

DACHY, 602-653-948

DACHY,WIĘŻBY dachowe,altany, 502-211-850

ELEWACJE, 602-653-948

FIRMA ogólnobudowlana- budowa domów, hal, garaży, kurników, tynki, posadzki, ogrodzenia, docieplenia, układanie kostki brukowej, kucie betonu tel.609-293-996.

GARAŻE blaszane, ocieplane, bramy garażowe, wiaty, hale. Transport i montaż, raty, www.garazyki.pl, (58)535-15-96, 695-214-000.

GLAZURNIK emeryt poleca swoje usługi w układaniu płytek 514-592-158

PODEJMĘ się prac remontowo- budowlanych, firma, wolne terminy, 730-212-666

POSADZKI maszynowe. Solidnie, 517-729-421

TRANSPORT, przeprowadzki, 729-242-457

TRANSPORT, przeprowadzki, 729-242-457

UKŁADANIE kostki brukowej, 793-265-907

UKŁADANIE płytek, malowanie, 507-686-427

USŁUGI DEKARSKO- BLACHARSKIE Piotr Zawacki, tel.888-373-282

USŁUGI glazurnicze, 502-440-797

USŁUGI hydrauliczne, 508-491-711

USŁUGI remontowo- budowlane, wykończenia wewnątrz, 502-440-797

USŁUGI remontowo- wykończeniowe, malowanie, szpachlowanie, płytki, 519-695-322

WYKOŃCZENIA mieszkań- regipsy, stelaże metalowe, szpachlowanie, malowanie. Montaż drzwi i okien, ocieplanie domów, ocieplanie i wykończenia poddaszy- szybko, solidnie i tanio 507-951-949.

WYPOŻYCZALNIA przyczep, ławet , ul.Kamionki 23C, Nowe Miasto Lubawskie 605-353-491 , 609-738-393.

RÓŻNE

DACHY, 514-456-553

DACHY, 514-456-553

KAMIENIARSTWO-SPRZEDAŻ nagrobków granitowych, 788-121-372

ODBIORĘ złom, 519-695-322

POŻYCZKA NA DOWÓD. Bez zaświadczeń, minimum formalności. Zadzwoń: 221220281

POŻYCZKA NA DOWÓD. Bez zaświadczeń, minimum formalności. Zadzwoń: 683817078

PROWADZISZ działalność gospodarczą- skrzystaj z pomocy fundacji. Pożyczki do 40.000zł do 48 miesięcy, oprocentowanie 4.78, doradca, 604-797-311

WYNAJMĘ garaż, 514-825-862

ZWIERZĘTA

AMUR, sandacz, jesiotr, pstrąg, tołpyga, karp, karaś pospolity, lin, węgorz, złota orfa, sum, karaś kolorowy, materiał zarybieniowy- sprzedam tel.600-460-777.

NML Sprzedam króliki Nowozelandzkie, Kalifornijskie oraz Garłaczce samice, 781-037-074

MATRYMONIALNE

PAN po 60-tce, dobrze usytuowany poszukuje pani do stałego związku, 731-929-609

SAMOTNY, pracujący kawaler 50 lat chcę poznać miłą i skromną kobietę, 513-573-828

ROLNICTWO

zwierzęta hodowlane

! F.H.U. kupi knury, maciory, bydło, samochód+ waga, faktura, tel.721-040-072.

BYCZKI, jaloszki sprzedam, 501-122-678

KOKOSZKI OKAZJA, szczepione różnokolorowe, 16-20 tygodniowe- sprzedam z dowozem na miejsce tel.505-919-321.

KURY Młode Nioski, Od Hodowcy, Szczepione, Pasza, Dowóz, TANIO, 502-031-298

NML Sprzedam cielaka, 518-966-527

NML Sprzedam cielaki- Nowe Miasto Lubawskie, 516-181-554

SPRZEDAM dwie jałówki, jedna cielna mięsna, druga do zacielenia, 572-575-008

SPRZEDAM jałówkę wysokocielną, 537-801-618

SPRZEDAM jałówkę wysokocielną, termin wycielenia 08.08, 698-264-750

SPRZEDAM jałówki cielne, 518-580-666

SPRZEDAM krowy mleczne, 609-879-968

maszyny rolnicze

NML Sprzedam dmuchawy do zboża Nevro niemieckie 3kW i 3,3kW, rębak ogrodowy duży, 698-731-362

NML Sprzedam jęczmień, przyczepę HL, kopaczkę, rozrzutnik obornika, kłacz, rozsiewacz nawozu Amazone, 600-606-349

NML Sprzedam kombajn Z56 1988r. gotowy do żniw 16.000zł, siewnik zbożowy zawieszany 3m, 724-204-280

NML Sprzedam opryskiwacz 400L, 516-703-004

NML Sprzedam opryskiwacz ciągany 1000L, Amazone 1500kg, kombajn ziemniaczany Anna, ciągnik 914 lub 7245, 512-842-476

NML Sprzedam prasę kosztującą Z224 z przeciwwagą 2000r. stan bdb., oraz kopaczkę elewatorową do ziemniaków dwurzędową 1987r. stan bdb., 508-914-469

NML Sprzedam przyczepę 4T wywrot trzystronny, pług zagonowe trzyskiebowe Kverneland i Overum, wiertarka stołowa, pług obrotowy czterokoskowy Overum, zwolnica do Claas Mercator, nasiona Facelii tel.698-703-449

NML Sprzedam śrutownik ssąco- tłoczący, 694-706-464

NML Sprzedam wał kruszący 6m ciągany, pług dwuskibowy obrotowy, zbiornik do paliwa 2000L, żmijki zbożowe 8m-9m, gruber ścierniskowy 4m, talerzówki ciągane 2,4m-3,8m, pług czterokoskowy obrotowy Kverneland z pakomatem, nasiona Facelii tel.698-703-449

PRZYCZEPA 4T wywrot trzystronny, pługi zagonowe trzyskiebowe Kverneland i Overum, wiertarka stołowa, pług obrotowy czterokoskowy Overum, zwolnica do Claas Mercator, nasiona Facelii- sprzedam tel.698-703-449

SPRZEDAM kombajn ziemniaczany, 514-825-862

TALERZÓWKĘ sprzedam, 2,5m., atrakcyjna cena, 516-521-874

WAŁ kruszący 6m ciągany, pług dwuskibowy obrotowy, zbiornik do paliwa 2000L, żmijki zbożowe 8m-9m, gruber ścierniskowy 4m, talerzówki ciągane 2,4m-3,8m, pług czterokoskowy obrotowy Kverneland z pakomatem, nasiona Facelii- sprzedam tel.698-703-449

ciągniki

NML Sprzedam Ursus 914, 578-436-779

produkty rolne

SPRZEDAM 2 tony żyta, 517-079-205

SPRZEDAM pszenicę ozimą koło 3 ton, 500-747-303

SPRZEDAM:ZBOŻA paszowe, owies, tel.606-505-511

inne

SPRZEDAM rozrusznik, alternator, star: Bizon, 602-822-838

USŁUGI dla rolnictwa Działdowo agromachines.pl, 501-385-555

I RADZANOWSKI ZŁOT MOTOCYKLOWY

RADZANÓW W niedzielę, 30 czerwca odbył się I Radzanowski Złot Motocyklowy. Pogoda dopisała. Wydarzenie cieszyło się ogromnym zainteresowaniem. Miłośnicy motocykli wzięli udział w paradzie motocyklowej i podziwiali pokazy z udziałem tych maszyn.



Było ponad 400 maszyn

W ramach Świąta Gminy Radzanów po raz pierwszy zorganizowano złot motocyklowy. Fani jednośladów zebrali się na Placu Piłsudskiego na radzanowskim rynku. Niezwykłą atrakcją

była dla nich parada motocyklowa przebiegająca trasą: Radzanów - Radzanówek - Ratowe - Bielawy - Szreńsk - Rochnia - Liberadz - Wróblewo - Radzanów Jałowiec. Nie zabrakło także konkursów z nagrodami dla zmotoryzowanych. Ogromne wrażenie



Zebrali podziwiali niezwykle modele



Fani motocykli wymieniali się doświadczeniami

zrobił na zebranych także pokaz stuntu, czyli kombinacja wyczynów kaskaderskich na motocyklu. Motocykliści popisali się jazdą na tylnym kole i wykonywaniem różnych akrobacji.

To był pierwszy złot w Radzanowie. Według mnie wy-

szło rewelacyjnie. Było ponad 400 maszyn, które robiły naprawdę ogromne wrażenie. Fani mogli zobaczyć maszyny różnego kalibru, od quadów po szosowo - turystyczne. Były też stare motocykle. Na złocie pojawiła się zarówno młodzież, jak i osoby starsze.



Na złocie pojawiły się też quady



Motocykliści wzięli udział w paradzie motocyklowej

Byłem pod wielkim wrażeniem tej imprezy. Nie brakowało niczego, atmosfera była świetna. Z każdym można było porozmawiać i wymienić się doświadczeniami. Dodam, że branie udziału w takiej paradzie motocyklowej to znakomite uczucie. Jedziesz

w tłumie jednym pędem. Wszyscy rozpędzamy się niczym kula armatnia - mówi Andrzej Tomaszewski, uczestnik I Radzanowskiego Złotu Motocyklowego.

NATALIA TOMALA
redakcja@kuriermlawski.pl

VII FINAŁ KONKURSU PLASTYCZNEGO IM. HANNY RUDZKIEJ-CYBISOWEJ

MŁAWA 16 czerwca odbył się VII Finał Konkursu Plastycznego im. Hanny Rudzkiej-Cybisowej, który zorganizowało Towarzystwo Miłośników Twórczości Tekli Bądarzewskiej.

Impreza cieszyła się dużym zainteresowaniem wśród uczniów. W konkursie wzięły udział aż 63 osoby z powiatu mławskiego. Na dwudniowe warsztaty plastyczne zakwalifikowało się 21 uczestników. Zajęcia poprowadziła p. Magdalena Szumkowska. Pod jej okiem uczniowie stworzyli niezwykle prace wykonane za pomocą pastelów lub farb akrylowych. Do wyboru mieli trzy kompozycje martwej natury.

Powstałe prace zostały wyeksponowane podczas VII Finału w Państwowej Szkole Muzycznej I i II stopnia im. Andrzeja Krzanowskiego. Nie zabrakło także występów wo-

kalno - muzycznych w wykonaniu pedagogów i uczniów PSM: Iwona Siwiec - śpiew, Natalia Siwiec - śpiew, Anna Gwarda - akompaniament, Piotr Żandarski - fortepian. Nagrody zostały przyznane w kategoriach wiekowych: zerówka, kl. I - III, kl. IV - VI. Laureaci otrzymali nagrody rzeczowe i pamiątkowe dyplomy.

NAGRODY OTRZYMALI: Kategoria - klasy „0”

I miejsce - Kordulewska Basia - SP 6
II miejsce - Kłodawska Maja - Bajkowy Dworek
III miejsce - Kwiatkowska Justyna - SP 2



Wręczenie nagród dla zwycięzców konkursu

Kategoria - klasy I - III

I miejsce - Koźlakiewicz Gabriela - KSP
II miejsce - Kordulewska Zosia - SP 6
III miejsce - Siemianowska Lena - SP 4

I miejsce - Kłodawska Aleksandra - KSP

II miejsce - Robaczyńska Martyna - Pracownia Plastyczna Magdaleny Szumkowskiej
III miejsce - Murawska Marta - KSP

III miejsce - Ślimak Aleksandra - KSP

III miejsce - Nagucka Matylda - Pracownia Plastyczna Magdaleny Szumkowskiej
III miejsce - Lewandowska Anna - KSP

Kategoria - klasy IV - VI

I miejsce - Raimondi Nicole - SP 7
I miejsce - Koźlakiewicz Zuzanna - Pracownia Plastyczna Anny Pietruś-Bral
I miejsce - Nowakowska Ewelina - SP 7
II miejsce - Merchel Marcelina - SP 6
II miejsce - Gołębska Patrycja - KSP
III miejsce - Grędzińska Oliwia - SP Wiecznia Kościelna
III miejsce - Siemianowska Alicja - Pracownia Plastyczna A. Pietruś-Bral
III miejsce - Lewandowska Maria - KSP
III miejsce - Łukaszewska Emilia - SP 1

KRÓTKO I NA TEMAT Z MIASTA, I POWIATU

ASFALT NA UL. LELEWELA

Na ul. Lelewela został położony asfalt. Oznacza to, że mieszkańcy Mławy już niedługo będą mogli korzystać z nowej drogi. Kładzenie asfaltu oznacza wejście w jedną z ostatnich faz inwestycji prowadzonej przez Starostwo Powiatowe w Mławie. Jej planowany koszt wynosi 7.050.554,97 zł. Nowe rondo wraz z wyremontowanymi ulicami zostanie oddane do użytku dużo wcześniej. Mławianie nie będą musieli czekać aż do października, jak było to określone w umowie. Inwestycja z pewnością poprawi ruch drogowy i zapewni komfort wszystkim jego uczestnikom.



ZAJĘCIA LETNIE W LIPOWCU KOŚCIELNYM



Wakacje rozpoczęły się pełną parą, a wraz z nimi zajęcia letnie organizowane przez Gminne Centrum Kultury Sportu i Rekreacji w Lipowcu Kościelnym. Pierwszego dnia, czyli w poniedziałek (24 czerwca) dzieci zostały podzielone na grupy w taki sposób, aby w każdej z nich znajdowali się uczestnicy z różnych szkół i w różnym wieku, w celu integracji. Tego dnia dzieci odwiedził też niezwykle gość - strażak z OSP Lipowiec Kościelny, pan Paweł Majeran. Uczestnicy zajęć mogli zapoznać się ze sprzętem i wozem strażackim. Drugi dzień przebiegł pod hasłem sportu. Dzieci wzięły udział w konkurencjach sportowych takich jak: hokej, skoki w dal, przechodzenie pod przeszkodami, czy też trafianie do celu z różnych odległości. Zajęcia letnie kończą się 4 lipca, dlatego na dzieci czeka jeszcze mnóstwo atrakcji.

LALKI, PRZYTULANKI, PACYNKI - WYSTAWA W MŁAWSKIEJ BIBLIOTECE



W Oddziale dla dzieci MBP została przygotowana wystawa „Lalki mojego dzieciństwa”. Ekspozycja prezentuje lalki współczesne wykonane z różnych materiałów. Wśród nich znajdują się te popularne na całym świecie lalki „Barbie”, a także lalki z czasów PRL-u. Wystawa wzbogacona jest o historię i zdjęcia lalek od najdawniejszych czasów do współczesności, informacje o znanych twórcach lalek. Prezentowane lalki pochodzą ze zbiorów prywatnych. Wystawa będzie trwała od 1 lipca do końca września 2019 r.

ZMIANA GODZIN OTWARCIA BIBLIOTEKI



Miejska Biblioteka Publiczna w Mławie zmienia godziny otwarcia na okres wakacyjny. Wszyscy miłośnicy książek powinni się z nimi zapoznać. Zmiany godzinowe dotyczą dwóch miesięcy, lipca i sierpnia. Wypożyczalnia i czytelnia dla dorosłych: poniedziałki, wtorki, środy, piątki 10.00 – 17.00 (w czwartki i soboty biblioteka nieczynna); Oddział dla dzieci: poniedziałki, wtorki, środy, piątki 9.00 – 16.00 (w czwartki i soboty biblioteka nieczynna); Filia nr 1: poniedziałek – piątek (oprócz czwartków) 10.00 – 17.00; Filia nr 2: poniedziałek – piątek (oprócz czwartków) 10.00 – 17.00.

CZWARTKOWE SPOTKANIE KLUBU MILONGA



Jak co tydzień członkowie klubu MILONGA spotkali się w Miejskim Domu Kultury. Atmosfera była gorąca chociaż powitał wszystkich chłodniejszy niż w poprzednich dniach wieczór. Przedwakacyjna zabawa upłynęła w wesołej przyjacielskiej atmosferze. Muzyka porwała wszystkich do tańca i praktycznie nikt nie schodził z parkietu. Następne spotkanie odbędzie się w pierwszy czwartek sierpnia.

WIECZNIĄ KOŚCIELNĄ: WAKACJE W BIBLIOTECE

Gminna Biblioteka Publiczna w Wieczni Kościelnej zaprasza w dniach 1-5 lipca w godz. 10:00 - 13:00 na zajęcia wakacyjne. Na dzieci czeka czytanie na dywanie, gry planszowe, zajęcia plastyczne, programowanie z robotami Photon, zabawy na tablecie, rebusy, zgadywanki i krzyżówki. Przygotowano zatem sporo atrakcji, dzięki którym dzieci wraz ze swoimi rówieśnikami będą mogły spędzić czas w miłej atmosferze.



IP
redakcja@kuriermlawski.pl

XXI MIMS - ZAWODY REJONOWE

GRY DRUŻYNOWE\\\\ W roku szkolnym 2018/2019 w różnych terminach rozgrywane były zawody rejonowe w ramach XXI MIMS dość sprawnie rozegrany został tylko unihokey, pozostałe dyscypliny z dużym opóźnieniem, niektóre w ogóle się nie odbyły.

Piłka siatkowa

Z czterech naszych zespołów grających w rejonie, tylko jeden zakwalifikował się do finału mazowieckiego. W rejonie chłopcy starsi SP nr 7 w Mławie pokonali w trzech setach (3:2) zespół ze Szczytna.

W kategorii dziewcząt starszych, finał rejonowy z udziałem czterech zespołów rozegrany został w Mławie. Zwyciężyła SP nr 1 w Żurominie, przed Naruszewem. Podopieczne Pawła Szalkowskiego ze Szeńska zajęły ostatnie czwarte miejsce.

W kategorii młodszej finał rejonowy odbył się w Ciechanowie, w obu kategoriach zwyciężyła SP nr 2 Żuromin. W kategorii dziewcząt podopieczne Katarzyny Madej ze Szeńska zajęły 4 miejsce.



Siatkarze ze SP nr 6 w Mławie wicemistrzami rejonu

W kategorii chłopców SP nr 6 w Mławie zajęła drugie miejsce, podopieczni Tomasa Szwęcha pokonali po 2:0 Szczytno i Opinogórę. W meczu o 1 miejsce w dwóch setach przegrali z SP nr 2 Żuromin.



Wyróżnione najlepsze szkoły podstawowe w kategorii dziewcząt

Piłka koszykowa

Zawody rejonowe w tej dyscyplinie rozegrane zostały tylko w kategorii starszych chłopców. W Ciechanowie mławska „czwórka” wygrała z Zatorami i Płońskiem. W meczu o pierwsze miejsce podopieczni Michała Goliana przegrali z SP nr 1 Ciechanów 25:60.

Dziewczęta młodsze ze Strzegowa (trener Przemysław Pałuba) bez grania w rejonie pojechały na finał mazowiecki.

Finał rejonowy dziewcząt starszych i młodszych chłopców nie został rozegrany.

Piłka ręczna

W kategorii dziewcząt były finały mazowieckie z naszym udziałem, były również i medale. W tym roku żaden z zespołów nie awansował do

lizowały w Sochocinie. Podopieczne Doroty Sulwskiej zajęły trzecie miejsce. W kat. młodszej dziewczęta z SP nr 4 w Mławie zajęły 4 miejsce.

Piłka nożna

Zawody rejonowe w kategorii dziewcząt i chłopców młodszych rozegrane zostały w Mławie. Dziewczęta z Wiśniewa odnieśli trzy zwycięstwa, podopieczne Mariusza Chmielewskiego pokonały po 3:0 Winnicę i Dąbrowę i 4:0 Baboszewo, zremisowały bezbramkowo z Opinogorą. Dziewczęta z Wiśniewa zajęły 1 miejsce, awansując do finału XXI MIMS. Piąte miejsce zajęła SP w Dąbrowie.

W kategorii chłopców rywalizowało 6 zespołów, w tym dwie z powiatu mławskiego SP nr 1 i Wieczfnia K. Obydwa zespoły zakwalifikowały się do fazy półfinałowej. W pierwszym półfinale SP nr 1 Żuromin pokonał 1:0 SP nr 2 Płońsk, w drugim SP nr 1 Mława wygrała 1:0 z Wieczfnia K. W meczu o 3 miejsce 2 Płońsk pokonała 3:2 Wieczfnia K. W finałowym pojedynku SP 1 Mława przegrała 0:1 z SP nr 1 Żuromin.

Czwórbój l-a

Zawody rejonowe nie zostały rozegrane. Mławskie zespoły mogły jechać na finał mazowiecki. Z tego atutu skorzystały dziewczęta ze SP nr 7 i chłopcy ze SP nr 4. Na finał nie pojechały dziewczęta z KSP i chłopcy z Wieczfnia K.

Trójbój lekkoatletyczny

Zawody rejonowe odbyły się na stadionie w Ciechanowie. W kategorii dziewcząt podopieczne Wojciecha Kowalskiego ze SP nr 7 w Mławie zdominowały podium, zajęły cztery pierwsze miejsca, kwalifikując się na finał mazowiecki.

W kategorii chłopców czwarte miejsce zajął Aleksander Osiecki, podopieczny Wojciecha Gawlikowskiego zdobył 121 pkt.

WYNIKI:

Dziewczęta: 1. Maria Żerańska-182 pkt, 2. Zuzanna Puszcz-150, 3. Maja Pawłowska-149, 4. Oliwia Calik-143.

Podsumowanie rzutów l-a

W Olimpijce mławski MO-SiR podsumował sportowy rok szkolny 2018/19. Urząd



Drużyna czwórbojowa ze SP nr 7 w Mławie



Dziewczęta ze SP nr 7 zdominowały podium na zawodach rejonowych

Miasta docenia duży wkład pracy i zaangażowanie nauczycieli oraz dzieci i młodzieży. Burmistrz Mławy- Sławomir Kowalewski i Dyrektor MOSiR- Piotr Jankowski wręczyli najlepszym szkołom okazałe puchary. Wyróżnieni zostali też najlepsi sportowcy szkół podstawowych, gimnazjalnych i szkół średnich. W kategorii szkół gimnazjalnych były to już ostatnie zawody.

W tym roku rzuty lekkoatletyczne rozegrane zostały tylko jesienią.



Koszykarze ze SP nr 4 w Mławie na drugim miejscu w rejonie

KLASYFIKACJA SZKÓŁ PODSTAWOWYCH:

Dziewczęta: 1. SP „Wyspianum”- 24 pkt,
2. Zespół Placówek Oświatowych nr 1- 21,
3. Zespół Placówek Oświatowych nr 2- 18,
4. SP nr 3 Mława- 15,
5. Z P O nr 3- 9,
6. KSP, SP nr 6 i SP nr 2 bez punktów.

Chłopcy: 1. Z P O nr 3- 42 pkt,
2. Z P O nr 2- 15,
3. SP nr 6- 11,
4. SP nr 3- 8,
5. SP „Wyspianum”- 7,

6. Z P O nr 1- 6,
7. KSP i SP nr 2 bez punktów.
SZKOŁY GIMNAZJALNE:
Dziewczęta: 1. G. nr 1- 84 pkt,
2. G. nr 2- 63 pkt,
3. Gim. Kat.- 6,0 pkt

Chłopcy: 1. G. nr 2- 89 pkt,
2. G. nr 1- 58pkt,
3. G. „Wyspianum”- 14 pkt.

SZKOŁY ŚREDNIE:

Dziewczęta: 1. I LO w Mławie- 84 pkt,

2. ZS nr 1- 44 pkt,
3. ZS nr 4- 30 pkt,
4. ZS nr 3- 10 pkt,
5. ZS nr 2- 8 pkt.

Chłopcy: 1. I LO- 69 pkt,

2. ZS nr 1- 62 pkt,
3. ZS nr 4- 25 pkt,
4. ZS nr 3- 22 pkt,
5. ZS nr 2- 5 pkt.

WYRÓŻNIENIA INDYWIDUALNE:

Szkoły podstawowe: Anna Wtulich (ZPO nr 1) i Patryk Bedra (ZPO nr 3),
Szkoły gimnazjalne: Gabriela Goschorska (G. nr 2) i Jakub Tworek (G. nr 1),
Szkoły średnie: Laura Miecznikowska (I LO) i Alan Sadolewski (I LO).

TRZY ZESPOŁY W LIDZE OKRĘGOWEJ

PIŁKA NOŻNA W sezonie 2018/19 w LO występowały tylko 2 zespoły, Korona Szydłowo (8 miejsce), GKS Strzegowo (13). W nowym sezonie dołączyła Mławianka (spadkowicz z IV ligi), szanse na awans w meczu rewanżowymnie wykorzystała Konopianka.

W sezonie 2019/20 nastąpiło sporo zmian, cztery zespoły spadły z IV ligi w tym dwie z naszego Okręgu, MKS Mławianka i MKS Ciechanów. Awans z Ligi Okręgowej uzyskała bezpośrednio Makowianka i po wygranym barażu Nadnarwianka. Z klasy A bezpośredni awans zdobyły: GKS Pokrzywnica i Narew Ostrołęka. Trzecia Konopianka grała baraż z Mazowszem Jednorzec o grę w Lidze Okręgowej. Z tego dwumeczu zwycięsko wyszedł zespół z Jednorzecz. W pierwszym meczu na wyjeździe podopieczni Leszka Geska zremisowali w Jednorzecz. Pierwsza bezbarwna połowa zakończyła się bezbramkowo. W drugiej pierwszej gola zdobyli gospodarze. W 60' kontra w wykonaniu rywala zakończyła się celnym trafieniem. Po lepszej grze naszego zespołu Mateusz Pietruś w 74' doprowadził do remisu.

Konopianka: Ankiewicz- Marach, Mikłowski, Zajac, Kobielski- Pietruś, Kosiewicz, M. Nosarzewski, Siemianowski (85' Kaczer- ski)- Lis, K. Nosarzewski (65' P. Cizewski).

Rewanż na boisku w Morawach zakończył się remisem, który dał pozostanie w Lidze Jednorzeczowi. Początek spotkania podopieczni Leszka Geska zdobywają przewagę, stwarzają groźne akcje pod bramką gości. W 7' Pietruś z lewej strony strzela obok bramki, w 25' Kosiewicz próbował przełobować bramkarza strzałem z dystansu. Dwie akcje przeprowadzają goście, strzelają nam w 27' i 36' dwie bramki. My nie jesteśmy dłużni, w ciągu dwóch minut doprowadzamy do wyrów-

nania po bramkach K. Nosarzewskiego i Kocięckiego. Przed gwizdkiem na przerwę nie wykorzystujemy kolejnych sytuacji.

W drugiej połowie duża przewaga naszego zespołu, sytuacjami bramkowymi można by obdzielić kilka meczów. Brak skuteczności pod bramką rywala. Z 4- 5 metrów strzelają w bramkarza. Z końcowego wyniku goście cieszyli się, natomiast spora grupa kibiców Konopianki była zawiedziona po meczu.

Konopianka: Ankiewicz- Marach, Mikłowski, Zajac, Kobielski- Pietruś, Kosiewicz, Dereszkiewicz, Siemianowski (38' Radulski)- K. Nosarzewski (74' P. Cizewski), Kocięcki (68' Lis).

Mazowsze Jednorzec- Konopianka 1:1
Konopianka- Mazowsze Jednorzec 2:2

Korona Szydłowo

Zespół Korony Szydłowo w 15- letniej działalności osiągnął wiele sukcesów, dwukrotnie wywalczył awans do IV ligi (występował trzy sezony). Od początku z klubem związani są: Mariusz Rudnicki- prezes Klubu i Włodzimierz Gorczyca, trener pierwszego zespołu (wcześniej był grającym trenerem).

W sezonie 2018/19 Korona zajęła 8 miejsce. Rundę rewanżową rozpoczęli od wygranej z Troszynem, trzy kolejne spotkania zakończyły się porażkami. Porażki 0:1 w Płońsku i 2:3 w Ojrzeńcu można było uniknąć. Przy lepszej skuteczności mogli wywieźć korzystniejsze wyniki. Mimo tych wpadek przez całą rundę rewanżową zajmowali miejsce w środku tabeli. Zespół oparty jest na doświadczonych zawodni-

kach, którzy występują od początku: Przemysław Węgierski, Krzysztof Kłos, Szymon Walasiński, Marcin Rosocha i Arkadiusz Sowiński. Oparty jest na swoich wychowankach. W zespole grają dłużej czas Rafał Kieczmer i Jarosław Bartnikowski. W rundzie rewanżowej do zespołu dołączył Artur Gawęda (były zawodnik Mławianki). Na dobre zadomowili się w pierwszym zespole: Sebastian Rydzewski, Jakub Antoniak i Igor Drodowski. W rezerwie byli: Mateusz Stańczak i Mateusz Bogulas. Z wypożyczenia wracają Maciej Hinburg (Mławianka) oraz Konrad Różycki (Wkra Żuromin).

GKS Strzegowo

Zespół GKS Strzegowo w sezonie 2018/19 nie miał łatwej przeprawy. Po rundzie jesiennej zajmowali przedostatnie miejsce z 9 punktami. Początek rundy rewanżowej również nie był łaskawy, w pięciu kolejkach wywalczyli tylko jeden punkt (remis z Sochocinem). Po 20 kolejce zajmowali ostatnie miejsce. Potrafili się odnaleźć i w kolejnych dwóch meczach pokonali Jednorzec i Chorzele. Były to najważniejsze punkty utrzymania się w lidze. Dwa wygrane mecze z Bieżuniem i Szydłowem zapewniły im 13 miejsce i pozostanie w lidze.

Według trenera Pawła Taranowskiego uciekły punkty w meczu z Sochocinem, Iskłą Krasną. Nie potrafiliśmy utrzymać korzystnego wyniku z Troszynem (prowadzili 2:0 i przegrali 2:3).

W rundzie rewanżowej nie było dużo wzmocnień, do drużyny dołączyli: Jakub Rogowski (Mławianka), Mateusz Tatkowski i Przemysław Sobociński.

Ponadto w zespole grali: Artur Bartosiewicz, Kamil



Zespół Korony zakończył sezon na ósmym miejscu



GKS Strzegowo na bezpiecznym 13 miejscu w ligowej tabeli

Gatyiński, Dominik Pacuszka- Tobiasz Jakubowski, Mateusz Gawryszewski, Mateusz Ronkiewicz, Marcin Molych, Jakub Wojciechowski, Marcin Dziubiński, Maciej Pauba, Dominik Lewandowski, Patryk Wierzbicki, Daniel Gatyiński, Mateusz Chojnacki, Bartłomiej Mączewski

Zakończyli pierwszą rundę

W pierwszym tygodniu wakacji w Mławskiej Lidze Orlika rozegrane zostały ostatnie dwie kolejki pierwszej rundy. W 8 kolejce nie zanotowano sensacyjnych wyników, wygrywały drużyny z górnej półki tabeli. Z najciekawszych spotkań to zwycięstwo Oldboja 2 z Tamką Dzierzgowo. Oldboje strzelili o jedną bramkę więcej: Sz. Chmielewski- 2, J. Rogowski dla Tamki: M. Nadrowski i Kieczmerski. Ciekawe widowisko stworzyli Oldboje i ZTiR, tylko 2:1 wygrali Oldboje. Dwie bramki zdobył A. Karpiński, dla ZTiR P. Kacperowski.

Pozostałe wyniki 8 kolejki:

Zielone Miasto- O K M 10:1 (St. Folga- 3, Ł. Krajewski- 2, T. Maciejewski, W. Gabryjelski, Ł. Danelczyk, A. Cybulski, M. Smoliński- L. Jędrzejewski), FC KEPA- MARCO 5:1 (M. Skrobiński- 2, M. Waśniew-

ski, P. Hołownia, D. Szwarc- K. Stępka), JOKER- Body Club 5:1 (Zb. Krystkiewicz- 2, K. Głowacki, P. Pszczółkowski, sam.- Nazar Litun).

W 9 kolejce z najciekawszych spotkań to porażka FC Kępy z trzecią drużyną ligi, z zespołem Jokera 1:2. Dla Kępy bramkę zdobył Marek Waśniewski, dla Jokera Paweł Pszczółkowski i Damian Kędziński. W drugim ciekawym widowisku Zielone Miasto pokonało 4:3 Body Club (Robert Smoliński- 2, Przemysław Radziszewski- 2- Łukasz Manelski- 2, Litun Nazar).

Klasyfikacja strzelców: 16- Andrzej Karpiński, 16- Paweł Olszewski, 10- Zbigniew

Krystkiewicz i Mateusz Sokół, 8- Maciej Skrobiński. Pozostałe wyniki 9 kolejki: Oldboy- Tamka 3:0 v.o. (MARCO- Z TiR 7:3 (K. Stępka- 3, M. Sokół- 3, R. Smoliński- A. Gawęda- 2, P. Drzewiecki), OLDBOY 2- O K M 9:1 (P. Olszewski- 3, St. Gotębiewski- 3, D. Borzym- 2, P. Król- K. Kamiennik).

TABELA:

1. OLDBOY	24	33:9
2. FC KEPA	22	30:9
3. JOKER	20	33:15
4. OLDBOY 2	19	44:20
5. Zielone Miasto	17	30:18
6. MARCO	12	27:29
7. Z TiR	9	15:28
8. TAMKA	6	15:26
9. Body Club	3	13:38
10. O K M	0	8:56

ZDZISŁAW BRĘŃSKI



Zespół Konopianki nie wykorzystał dopingu kibiców



Drużyna Oldboy 2 w wygranym meczu z OKM

MTB MAZURY I W CIECHANOWIE

KOLARSTWO GÓRSKIE Kolarze górscy w czerwcu ścigali się w Ciechanowie, w Pastęku i w Mikołajkach. W Ciechanowie w kat. Open na najwyższym stopniu podium stawiali Zuzanna Gruszewska i Bartosz Grędziński, w kat. FM- J Hadrian Gruszewski.

W Ciechanowie wokół Zamku Książąt Mazowieckich ścigali się kolarze górscy na kolejnym etapie Ciso-wianka Mazovia MTB Marathon. W wyścigu rywalizowało ośmioro mławian.

W wyścigu 1/2 PRO (42 km) startowało 208 zawodników) najszybszy był Bartosz Grędziński, który wyprzedził o 17 sek. Adama Płoskiego z Ciechanowa. Dwukrotnie Bartosz Grędziński (Kross Staff Team) stawał na najwyższym stopniu podium, w Open i kat. MM- 2.

Na 91 miejscu finiszował Janusz Jastrzębowski, w kat. MM- 4 był 16.

W wyścigu FIT na 15 miejscu w Open sklasyfikowany był Andrzej Litka, w kat. FM- 4 zajął 2 miejsce. Na 47

FM- 2 był 14, Mariusz Hermań sklasyfikowany na 106 miejscu w Open i w kat. w MF- 2 był 24.

W wyścigu Hobby bezkonkurencyjna była Zuzanna Gruszewska, dwukrotnie stawała na najwyższym stopniu podium w kat. Open i HK- 4.

Mazury MTB w Mikołajkach i Pastęku

W wyścigu rozgrywanym w Pastęku startowała dwójka naszych zawodników. Bartosz Grędziński w wyścigu Mini (46 km) zajął drugie miejsce w kategorii Open, w kat. MM- 2 był drugi. Paweł Rutkowski zajął 12 miejsce w Open i w kat. MM- 2 był piąty.

W Mikołajkach nie startował Bartosz Grędziński. W wyścigu Expert (56 km) Paweł Rudziński zajął 25 miejsce w Open, w kat. M- 2 był dwunasty.



Mławscy pływacy na zawodach w Oświęcimiu

na najwyższym stopniu podium. Podopieczny Waldemara Łaszczycyha uzyskał najlepsze czasy, zajął 1 miejsce w biegu na 200m wynikiem 22,64 oraz 1 miejsce w biegu na 400m z czasem 49,64. Obydwa wyniki są rekordami życiowymi. Wynik 49,64s na 400m daje mu 7 miejsce w rankingu krajowym juniorów młodszych. Zawody rozgrywane były na obiektach AWF w Warszawie. Zawody w Warszawie były jednym z etapów przygotowań Alana do najważniejszego startu w Ogólnopolskiej Olimpiadzie Młodzieży w Poznaniu, które odbędą się w dniach 10-12 lipiec.

Dwie ekipy na podium

Z okazji Dni Żuromina w piątek 21 czerwca rozegrany został Nocny Turniej Siatkówki Piłkowej. Rywalizowało 17 par w tym trzy z powiatu mławskiego. Bardzo dobrze zaprezentowały się nasze pary, dwie znalazły się na podium. Para Damian Bierdnik- Łukasz Cichocki z Lipowca K. nie miały sobie równych w żuromińskim turnieju. W eliminacjach rozstawiona para nr 3 Bierdnik- Cichocki pokonała w dwóch setach miejscową parę Kruk- Gołębiowski. W II rundzie pokonali 2:0 parę ze Szreńska Kucman- Kuźniarski. W ćwierćfinale pokonali rozstawioną parę nr 2 z Żuromina Góralski- Sawicki. W półfinale ponownie spotkali się z parą ze Szreńska Kucman- Kuźniarski, z którą wygrali. Szreńska para w meczu o 3 miejsce pokonała 2:0 parę Góralski- Sawicki. W finałowym pojedynku rywalem pary Bierdnik- Cichocki była para rozstawiona z nr 1 Roch-

na- Błaszkiec. Nasza para potrzebowała dwóch setów na wygranie finałowego meczu. Trzecia para Damian Lewandowski- Kamil Lewandowski ze Szreńska uplasowała się w przedziale 5- 8.

Czwarte w Płońsku

Para z Lipowca K. Damian Bierdnik- Łukasz Cichocki w Turnieju Siatkówki Piłkowej o Puchar Starosty Powiatu Płońskiego zajęła 4 miejsce. Rywalizacja była bardzo zacięta, zespoły prezentowały wysoki poziom sportowy, dostarczyły kibicom wiele emocji. Startowało 12 par, zwyciężyła para z Płocka Igor Lewicki (najmłodszy uczestnik turnieju- 15 lat)- Damian Lewicki.

Medale Czupryna

Na 50-metrowej pływalni w Oświęcimiu rozegrano mistrzostwa Okręgu Małopolskiego w pływaniu. W tych zawodach rywalizowało czworo podopiecznych 14- 15 latków Michała Chlastosza. Trzy medale w stylu grzbietowym wywalczył Jakub Czupryn, złoty medal zdobył w wyścigu na 50m wynikiem 30,94. Dwa srebrne zdobył na 100 i 200m z czasem 1:08,62 i 2:30,16. Wysokie miejsca zajęła Kalina Ossowska w stylu klasycznym: 9 miejsce na 50m (38,36), 8 miejsce na 100m (1:24,40) i 9 miejsce na 200m (3:14,70). Najwyżej na 8 miejscu uplasował się Tomasz Murawski na 100m dowolnym (1:00,19), w pozostałych wyścigach na 50m i 200m dowolnym zajął 11 miejsce (27,40 i 2:23,26). Najwyższe 12 miejsce na 50m grzbietowym zajął Jakub Prószyński (38,77). Na tych zawodach pobili pięć rekordów życiowych.



Damian Bierdnik i Łukasz Cichocki z Lipowca Kościelnego

Aziewicz w Mławiance

Trenerem pierwszej drużyny Mławianki został ostatnio pracujący w Mragovii Mragowo (piąte miejsce w czwartej

Wcześniej prowadził rezerwy Stomilu Olsztyn, był także w sztabie trenerskim pierwszego zespołu ze stolicy Warmii.



Tomasz Aziewicz poprowadzi Mławiankę

lidze) Tomasz Aziewicz. To nie pierwszy pobyt szkoleniowca mieszkającego w Olsztynie w naszym klubie. Pracował od stycznia do lipca 2016r. W tym czasie poprowadził Mławiankę w piętnastu spotkaniach. Odnosił dziewięć zwycięstw, zespół zakończył sezon na czwartym miejscu.

Jako piłkarz występował w Stomilu, reprezentował także barwy Warmii Olsztyn, Kujawiaka Włocławek, Płomienia Elk, Mragovii Mragowo oraz niemieckiej Fortuny Köln.

Witamy panie Tomku ponownie i życzymy samych sukcesów.

ZDZISŁAW BRĘŃSKI



Zuzanna Gruszewska i Hadrian Gruszewski

miejscu finiszował Hadrian Gruszewski, w kat. FM- J zajął 1 miejsce. Na dalszych miejscach sklasyfikowani zostali: Dariusz Kolankowski 68 miejsce w Open i w kat.

Sadolewski mistrzem Mazowsza

Alan Sadolewski (Zawkrze Mława) podczas Mistrzostw Mazowsza juniorów i juniorów młodszych, dwa razy stawał na



Alan Sadolewski z trenerem Waldemarem Łaszczycychem



Bartosz Grędziński i Janusz Jastrzębowski

rolnicze abc



Trzeba uwolnić krasulę od stresu

\9

Wsparcie na zalesienie w ramach Programu Rozwoju Obszarów Wiejskich 2014-2020

Pomoc na zalesienie jest premią inwestycyjną i ma na celu zwiększanie obszarów leśnych poprzez zalesianie i tworzenie terenów zalesionych na gruntach rolnych oraz gruntach z sukcesją naturalną.

Prezes Agencji Restrukturyzacji i Modernizacji Rolnictwa (ARiMR) 1 marca tego roku podał do publicznej wiadomości ogłoszenie o naborze wniosków o przyznanie wsparcia na zalesienie, który odbywa się w terminie od 1 czerwca do 31 lipca 2019 r. Pomoc na zalesienie jest premią inwestycyjną, która realizowana jest w ramach poddziałania: Wsparcie na zalesianie i tworzenie terenów zalesionych objętego Programem Rozwoju Obszarów Wiejskich 2014-2020, które ma na celu zwiększanie obszarów leśnych poprzez zalesianie i tworzenie terenów zalesionych na gruntach rolnych oraz gruntach z sukcesją naturalną.

Beneficjenci

Wsparcie jest przyznawane osobie fizycznej lub prawnej, której gospodarstwo rolne jest położone na obszarze Rzeczypospolitej Polskiej oraz która prowadzi działalność rolniczą. Pomoc na zalesienie jest przyznawane również jednostkom samorządu terytorialnego i jednostkom organizacyjnym gmin, powiatów oraz województw. Premia może być przyznana beneficjentowi, jeżeli:

- > został mu nadany numer identyfikacyjny w trybie przepisów o krajowym systemie ewidencji producentów, ewidencji gospodarstw rolnych oraz ewidencji wniosków o przyznanie płatności,
- > zobowiązał się do: wykonania zalesienia gruntu zgodnie z wymogami planu zalesienia, a gdy jest to przewidziane w planie zalesienia wykonania również jego ogrodzenia



dr Marcin Kazimierzczuk, zastępca dyrektora Warmińsko-Mazurskiego Oddziału Regionalnego Agencji Restrukturyzacji i Modernizacji Rolnictwa

lub zabezpieczenia drzewek 3 palikami; uzyskał decyzję o środowiskowych uwarunkowaniach dla planowanego wykonania zalesienia – w przypadku ubiegania się o wsparcie na zalesienie, a planowane wykonanie zalesienia jest przedsięwzięciem, którego realizacja wymaga uzyskania takiej decyzji zgodnie z przepisami ustawy z dnia 3 października 2008 r. o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko (Dz. U. z 2017 r. poz. 1405, z późn. zm.). Obowiązek ten dotyczy sadów i gruntów z sukcesją naturalną.

Kwalifikacja gruntów do zalesienia

Wsparcie na zalesienie jest przyznawane beneficjentowi do gruntów:

- > wykazanych w ewidencji gruntów i budynków jako grunty rolne, użytkowane jako grunty orne albo sady albo grunty z sukcesją naturalną;

- > przeznaczonych do zalesienia w miejscowym planie zagospodarowania przestrzennego, a w przypadku braku tego planu, gdy zalesianie tych gruntów nie jest sprzeczne z ustaleniami studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy, a w przypadku braku tego planu oraz tego studium – gdy grunty te zostały

- > przeznaczone do zalesienia w decyzji o warunkach zabudowy i zagospodarowania terenu;

- > stanowiących własność rolnika albo własność jego małżonka lub własność jednostki;

- > opowierzchni nasadzeń co najmniej 0,1 ha i szerokości większej niż 20 m, przy czym wymagania, które dotyczą szerokości gruntu, nie stosuje się, jeżeli grunty te graniczą z lasem lub obszarem zalesionym.

Miejsce złożenia wniosku o przyznanie wsparcia na zalesienie

Wnioski o przyznanie wsparcia na zalesienie można

składać do kierownika biura powiatowego ARiMR, zgodnie z miejscem zamieszkania lub siedzibą rolnika.

Do wniosku należy dołączyć następujące dokumenty:

1. Kopię planu zalesienia potwierdzoną za zgodność z oryginałem przez nadleśniczego, który sporządził ten plan;

2. Pisemną zgodę:

- a) pozostałych współwłaścicieli na zalesienie gruntów, jeżeli grunty te stanowią przedmiot współwłasności,

- b) małżonka rolnika na zalesienie gruntów, jeżeli grunty te stanowią własność małżonka rolnika;

3. Dokumenty potwierdzające własność gruntów przeznaczonych do wykonania zalesienia;

4. Decyzję o środowiskowych uwarunkowaniach, jeżeli uzyskanie takiej decyzji dla planowanego wykonania zalesienia jest wymagane przepisami ustawy z dnia 3 października 2008 r. o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko. Obowiązek ten dotyczy sadów i gruntów z sukcesją naturalną.

W kampanii 2019 r. rolnicy będą mogli dokonać zmiany do złożonego wniosku o przyznanie wsparcia na zalesienie w wyniku której nastąpi zwiększenie pomocy lub która wpłynie na spełnienie kryteriów dotyczących kwalifikowalności wniosku, najpóźniej 21 dni przed terminem podania do publicznej wiadomości, na stronie internetowej administrowanej przez Agencję, informacji o kolejności przysługiwania wsparcia na zalesienie. Ponadto zmian można dokonywać do dnia poprzedzającego dzień, w którym rolnik został powiadomiony przez ARiMR o zamiarze przeprowadzenia kontroli na miejscu lub wizyty. W jednym wniosku o przyznanie wsparcia na zalesienie można ubiegać się o wsparcie na zalesienie gruntów objętych jednym planem zalesienia.

dr Marcin Kazimierzczuk



MIĘDZYPLON JAKO CZYNNIK WZBOGACANIA GLEBY

Międzyplon ozimy, ścierniskowy czy śródplon?

Międzyplonami nazywa się rośliny uprawiane między dwoma plonami głównymi, w celu uzyskania masy zielonej na przyoranie, ewentualnie jako pasza.

Do niedawna nazywano je po prostu poplonami. Właściwie docenienie znaczenia międzyplonów oraz ich prawidłowa agrotechnika, mogą dostarczyć znacznych korzyści w wielu gospodarstwach. Wartość nawozowa dobrych międzyplonów przez wielu fachowców porównywana jest z wartością nawozową obornika. Tak jak obornik, wzbogacają glebę w niezbędne składniki organiczne, użyźniają glebę i wpływają fitosanitarnie na środowisko glebowe. Mogą być dobrym rozwiązaniem przy braku lub niedoborze obornika w gospodarstwie.

W programach rolności środowiskowych

Aktualnie w związku z możliwością uprawy międzyplonów w programie rolności środowiskowo-klimatycznym, w ramach działań PROW 2014-2020, pakiet 2 „Ochrona gleb i wód”, zasiany międzyplon musi spełnić nowe określone wymogi. Dotyczy to oczywiście gospodarstw, które zadeklarowały uczestnictwo w w/w programie. Obowiązują wtedy pewne ograniczenia i zasady:

— siew roślin międzyplonowych w terminie do 15 września,

— stosowanie roślin na międzyplon jako mieszanki złożonej z minimum 3 gatunków roślin, a gatunek rośliny dominującej w mieszance nie może przekroczyć 70 proc. jej składu,

— zakaz stosowania mieszanki międzyplonowej składającej się tylko z samych gatunków zbóż,

— obowiązują także zakaz nawożenia międzyplonu oraz zakaz stosowania środków ochrony roślin,

— kolejne zabiegi agrotechniczne można wznowić

w następnym sezonie, wiosną w okresie po 1 marca.

Uprawa międzyplonów poza w/w programem nie musi podlegać formalnym wymaganiom i zakazom; wystarczy, że będą one spełniały określone zasady agrotechniczne.

Trzy rodzaje międzyplonów

W praktyce agrotechnicznej wyróżnia się trzy rodzaje międzyplonów:

— międzyplony ozime, wysiewane jesienią, po zbiorze plonu głównego i zbierane wiosną następnego roku, np. żyto, rzepak ozimy, czy mieszanka roślin ozimych,

— międzyplony ścierniskowe, wysiewane wkrótce po zbiorze wczesnego plonu głównego, a użytkowane jesienią tego samego roku na paszę (np. rzepa ścierniskowa), albo jako zielony nawóz przyorany wiosną.

W tak zwanej uprawie konserwującej glebę zostawia się je do wiosny, dzięki temu doskonale spełniają funkcje osłaniające i wzbogacające glebę.

— wsiewki międzyplonowe, zwane śródplonami — wysiew wiosną jednocześnie z plonem głównym, np. z jęczmieniem jarym lub wysiew wiosenny w zboże ozime, albo po wschodach zboża jarego. Po zbiorze plonu głównego, wsiewka pozostaje do późnej jesieni (np. seradela wsiana w żyto), a nawet pozostawiona może być na drugi rok, np. motylkowe drobnonasienne wsiane w jęczmień jary.

Międzyplony jako ogniwo wzbogacania gleby

Stosowane nieraz uproszczenia wpłodzmianie oraz wstosowanych zabiegach uprawowych, wpływają niekorzystnie na właściwości gleby, jej żyzność i plonowanie. Ujemne skutki uproszczeń, np. brak podorywki, orka jednorazowa, można łagodzić poprzez uprawę dobrze dobranych międzyplonów ozimych lub ścierniskowych. Często uwagi na krótki okres po zbiorze zbóż, należy dołożyć starań, aby zasiew międzyplonu wykonać szybko, ale i starannie — późniejsze siewy dają słabe pokrycie gleby runią i mniejszą masę zieloną. Po 15 wrześniu są niedopuszczalne w programie rolności środowiskowo-klimatycznym. Jednak w latach optymalnych, warto



Właściwie docenienie znaczenia międzyplonów oraz ich prawidłowa agrotechnika, mogą dostarczyć znacznych korzyści w wielu gospodarstwach

pomyśleć o natychmiastowym podoraniu pola i zasiewie najprostsze międzyplonu.

Wiele gatunków roślin motylkowych i strączkowych, ma w pewnym sensie możliwości zastępcze obornika dzięki zdolnościom kumulacji azotu w glebie. Koniczyna czerwona jako wsiewka w zboża jare pozostawia w glebie od 85 do 120 kg N/ha, co odpowiada równowartości około 14 do 21 ton, natomiast koniczyna biała — wsiewka w zboża, gromadzi od 60 do 140 kg N na 1 ha, co równoważne jest 10 do 25 ton obornika. Z grupy roślin strączkowych, lubin pastewny woplonie pozostawia w glebie 55 do 130 kg N na 1 ha i jest to równoważność 9 do 24 ton obornika, natomiast seradela jako wsiewka w zboża to 50 do 125 kg N na 1 ha, co odpowiada 8,5 do 22 ton obornika.

Dobór roślin na międzyplony

Przy doborze gatunków do mieszanki międzyplonowych należy uwzględnić takie czynniki, jak: rodzaj międzyplonu, jego przeznaczenie, termin wysiewu oraz rodzaj gleby. W długoletniej praktyce wyklarowała się lista gatunków, które dobrze przyjęły się jako uprawy poplonowe w poszczególnych rodzajach międzyplonów. Najbardziej popularnymi roślinami jako składniki międzyplonów są: gorczyca, facelia, rzepak ozimy, żyto, lubin pastewny, w mniejszym stopniu także wyka ozima, peluszka i ży-

cica trwała. We wsiewkach, z reguły sianych w mniejszym zakresie: koniczyna z trawami, lucerna chmielowa. Także ma to miejsce w gospodarstwach realizujących programy rolności środowiskowe. Cennymi roślinami, niejednokrotnie nieco zapomnianymi są: seradela, rzepa ścierniskowa, rzodkiew oleista, gryka, słonecznik.

Do roślin wolno rosnących, o najdłuższym okresie wegetacji, zalicza się lubin żółty, seradela i kapustę pastewną. Szybciej rosną, ale równie długo wegetują: peluszka, wyka ozima i jara, rzepa ścierniskowa. W grupie roślin o krótszym okresie wegetacji, są: lubin wąskolistny, słonecznik, rzepak i mieszanki traw z motylkowatymi. Najkrótszy okres wegetacji mają: gorczyca biała, facelia, rzodkiew oleista i gryka.

Na glebach lekkich zaleca się wysiewać: facelię, lubin żółty, seradela, na glebach średnio żwizłych: grykę, groch pastewny, lubin wąskolistny, słonecznik, rzodkiew oleista, wykę ozimą. Natomiast na glebach ciężkich: bobik, kapustę pastewną, wykę jarą. Spośród roślin motylkowych największe znaczenie mają: bobik, peluszka, lubiny żółty i wąskolistny, seradela, wyka ozima. Powinno się preferować, jak zaleca program, mieszanki kilku składnikowe.

Termin siewu

W przypadku międzyplonu ścierniskowego i ozimego, możliwie jak najwcześniej,

wkrótce po zbiorze plonu głównego wykonać zasiew. Aby uzyskać plon zielonej masy, np. 135-170 dt/ha, rośliny międzyplonowe potrzebują 70-90 dni okresu wegetacji. Międzyplon ścierniskowy zaleca się zasiać nie później jak do 15-20 sierpnia, międzyplon ozimy najlepiej do końca sierpnia lub początek września. Formalny wymóg w programie rolności środowiskowo-klimatycznym — siew 15 września, jest w zasadzie parametrem dość wygodnym dla rolnika, ale plony biomasy będą wówczas niższe, na poziomie zaledwie 35-50 dt/ha. Wpływ opóźnienia terminu siewu międzyplonu na wysokość uzyskiwanych plonów, na przykładzie lubinu przedstawia tabela. Mieszanki poplonowe z udziałem roślin motylkowatych i strączkowych grubonasiennych powinny być wysiewane w ilości około 200 kg nasion na jeden hektar.

Zabiegi uprawowe

Po roślinach wcześniej schodzących z pola, jak rzepak ozimy, jęczmień ozimy, ewentualnie możliwe jest wykonanie podorywki + bronowanie, następnie w okresie ok. 10 dni orka siewna i bronowanie doprawiające glebę. W wielu przypadkach możliwe będzie zastosowanie agregatów uprawowych, usprawniających prace i przyspieszających zasiew międzyplonu.

Ilość wysiewu — ogólną zasadą jest siew około 20 proc.

gęstszy w porównaniu do siewu na plon główny porównywalnych komponentów. Przykładowe ilości zostały podane przy podanych zestawach mieszanek międzyplonowych.

Wykorzystanie i zagospodarowanie biomasy

Międzyplony uprawiane nie w ramach programów rolności środowiskowych czy działania rolności środowiskowo-klimatycznego można użytkować dowolnie, stosownie do potrzeb gospodarczych: kośne na pasze, przepasanie jesienią, przyoranie jesienią lub przyoranie wiosną. Natomiast w przypadku zasiewu międzyplonu w ramach w/w programów, sposób jego użytkowania musi być dostosowany do podanych wcześniej wymogów.

Korzyści z uprawy międzyplonów:

— następuje wzrost aktywności biologicznej i w konsekwencji poprawa żyzności gleby,

— wzbogacanie gleby w substancję organiczną oraz składniki odżywcze, międzyplony poprawiają wartość stanowiska; wykazano, że zboże uprawiane po międzyplonach daje wyższą plonowość o 1,5 do 3,0 dt/ha,

— następuje zmniejszenie kompensacji patogenów w glebie,

— fitosanitarne, czyli oczyszczające oddziaływanie międzyplonów w ogniwach zmianowania, szczególnie z dużym udziałem zbóż, np. 75-80 proc. w strukturze zasiewów,

— w okresie jesiennym możliwe jest wykorzystanie niektórych międzyplonów jako pasza uzupełniająca dla przeżuwaczy,

— możliwość ograniczenia wietrznej i wodnej erozji gleb, zwłaszcza gleb lekkich, licznych w naszym województwie,

— międzyplony pozwalają zmniejszyć w sposób naturalny zachwaszczenie pól, a przez to obniżyć wydatki na kosztowne herbicydy,

— od kilku lat są one elementem pakietów w programach rolności środowiskowych a obecnie działania rolności środowiskowo-klimatycznego, za realizację których rolnik otrzymuje przez okres 5 lat płatności.

red.

WIEDZA O AMINOKWASACH W PIGUŁCE

Czy i jak można poprawić rentowność produkcji?

W Trzebawiu w Hotelu Delicjusz odbyła się Ogólnopolska Giełda Rzepaczano-Zbożowa, której organizatorem było czasopismo Top-Agrar. Można było dowiedzieć się wiele o sytuacji na rynku rzepaku i zbóż, tendencjach i prognozach na rok 2020 i lata następne. Rozmawiano jak można poradzić sobie na tak konkurencyjnym rynku między innymi poprzez poprawę i utrzymywanie wysokiej jakości.

Spotkanie miało charakter debaty, w której aktywnie wzięła udział polska firma Biopharmacotech – producent biostymulatorów jakości premium marki: Agro-Sorb – Polskie Aminokwasy.

Można było dowiedzieć się od specjalistów od handlu na giełdach światowych, że polskie zboża są jednymi z najlepszych na świecie pod względem jakości i że eksportowane są na rynki szczególnie wymagające np. do Emiratów Arabskich.

Prezes Biopharmacotech Tomasz Harciarek, współwłaściciel marki Agro-Sorb, przedstawił sytuację rynku biostymulatorów zawierających w swym składzie aminokwasy, krótko omówił jak wygląda rynek Polski w porównaniu z innymi krajami na świecie oraz co można osiągnąć stosując biostymulatory z aminokwasami z hydrolizy enzymatycznej.

Rynek biostymulatorów zawierających aminokwasy z hydrolizy enzymatycznej

Rynek tego typu biostymulatorów jest stosunkowo młody w porównaniu do produktów zawierających aminokwasy syntetyczne czy aminokwasów produkowanych wg. starej technologii hydrolizy chemicznej. Najbardziej zaawansowanym rynkiem aminokwasów z hydrolizy enzymatycznej jest rynek amerykański i hiszpański.

Polacy zaczęli stosować w rolnictwie aminokwasy z hydrolizy enzymatycznej od roku 2010 i wyprzedzają rynek niemiecki aż o 7 lat, ponieważ pierwszy produkt tej jakości pokazał się w Niemczech dopiero jesienią w 2017r.

Rynek chiński również dopiero jest na samym początku wdrażania tego typu produktów czego dowodem jest to, że Agro-Sorb jawi się tam jako firma z bardzo nowoczesnym produktem a naukowcy chińscy

z wielkim zainteresowaniem przyglądają się wyśmienitym efektom z zastosowaniem produktów Agro-Sorb. Agro-Sorb podpisał kontrakt na dostawę biostymulatorów zjedną z czterech największych firm państwowych w Chinach.

Na rynku ukraińskim Agro-Sorb został przebadany i przeprowadzono porównanie z 20 innymi produktami konkurencyjnymi. Agro-Sorb wygrał pod każdym względem wyprzedzając konkurencję jakością, ceną, a przede wszystkim siłą działania, która przełożyła się na największy wzrost jakości plonów, wysokość plonowania oraz zdrowotność plantacji.

Aminokwasy, algi, kwasy humusowe..

a) ekstrakty z alg – to produkty wyprodukowane na bazie alg lub z ich dodatkami. Produkty z alg zawierają hormony naturalne, które można stosować w rolnictwie. Hormony są zbudowane z białek. Producenci z powodów marketingowych często wskazują że ich produkty zawierają aminokwasy. Jednakże na etykietach nie ma informacji ani o ilości aminokwasów całkowitych ani tym bardziej o ilości wolnych aminokwasów. Dla poprawy działania produktów zawierających aminokwasy roślinne aby miały podobną skuteczność co produkty zawierające aminokwasy zwierzęce dodaje się ekstrakty z alg.

b) kwasy humusowe – nie zawierają w swym składzie aminokwasów. Głównym składnikiem jest węgiel organiczny w postaci kwasów humusowych oraz substancji mineralnych makro, mikro elementów i pierwiastków śladowych.

c) aminokwasy
- syntetyczne zhydrolizy kwasowej
- aminokwasy naturalne zhydrolizy zasadowej
- aminokwasy naturalne zhydrolizy enzymatycznej.

Obecnie na rynku przodują i dominują produkty zawierające w swoim składzie aminokwasy. Jednakże klienci nie zawsze mają świadomość w jaki sposób można odróżnić i wybrać produkty najwyższej jakości i co najistotniejsze produkty posiadające najwyższą jakość i skuteczność.

.. aminokwasy CD..

I. Wolne aminokwasy czy zawartość całkowita aminokwasów?

Jak rozszyfrować i interpretować informacje na etykietach i broszurach?

O co chodzi w batalii między:
- wolnymi aminokwasami (FAA) a aminokwasami ogółem/całkowitymi (TAA)?

a) syntetyczne aminokwasy – powstają podczas syntezy chemicznej w środowisku kwaśnym (hydroliza kwasowa).
- aminokwasy syntetyczne charakteryzują się tym, że około 50% aminokwasów jest w formie L-chiralnej („lewoskrętnej”) a około 50% w formie D-chiralnej („prawoskrętnej”).

Cząsteczki chiralne wykazują symetrię taką jak lewa i prawa dłoń

- Producenci takich produktów często „chwalą się”, że ich produkty zawierają min. 50% aminokwasów w formie „lewoskrętnej” - L- alfa. Należy przypomnieć, że naturalne aminokwasy posiadają 100% formy L-alfa.

- etykieta często zawiera wyłącznie informację o zawartości azotu (N) organicznego na poziomie 6-9%.

- Producenci unikają i nie podają informacji na etykietach o zawartości wolnych (aktywnych) aminokwasów (FAA).

b) naturalne aminokwasy zhydrolizy chemicznej (zasadowej) – są to płynne produkty zawierające w swym składzie 6-9% N azotu organicznego pochodzenia roślinnego lub

zwierzęcego o niskiej zawartości wolnych (aktywnych) aminokwasów (FAA) – producenci na etykietach tych produktów w większości unikają i nie wskazują ilości wolnych (aktywnych) aminokwasów (FAA) na etykietach produktów. Hydroliza białek zachodzi w wysokiej temperaturze ok. 130°C oraz silnie zasadowym środowisku (~14 pH). Należy tutaj przypomnieć, że w neutralnym (pH 7) – rozpad aminokwasów zaczyna się już od temp. 150°C. Z tego też powodu większość substancji czynnych ulega rozpadowi do postaci azotu organicznego i węgla organicznego i traktowane jest przez rośliny jako

tylko źródło azotu i węgla organicznego a nie jako źródło gotowych substancji aktywnych.

c) naturalne aminokwasy z hydrolizy enzymatycznej – produkty na etykietach posiadają wskazaną zawartość wolnych (aktywnych) aminokwasów a stosunek wolnych (aktywnych) aminokwasów (FAA) do aminokwasów całkowitych (TAA) wynosi co najmniej 50% wolnych (aktywnych) aminokwasów (FAA) ze 100% całkowitych aminokwasów (TAA).

Jak pokazano w tabeli powyżej, przykładowy produkt Agro-Sorb Folium zawiera

aż 102g wolnych (aktywnych) L- aminokwasów czyli ponad 75% z zawartości aminokwasów całkowitych jest w postaci wolnej (aktywnej)

Natomiast produkt, który wydawałoby się powinien być tzw „koncentratem aminokwasowym” ponieważ zawiera dużo aminokwasów całkowitych bo aż 50% - zawiera wg analizy tylko około 30g wolnych (aktywnych) aminokwasów czyli zaledwie 5%!!! W większości sprzedawanych w Polsce produktów, zawartość wolnych (aktywnych) aminokwasów jest znikoma co potwierdzają badania wykonane na produktach dostępnych na

	ilość % amino- kwasów deklarowa- na na etykiecie	ilość % amino- kwasów po analizie	ilość w g/1000ml produktu	stosunek procentowy	
Agro-Sorb Folium - enzymatyczna hydroliza	wolne aminokwasy - FAA	9,30%	min 9,3%	102g/1000ml	aż 77,5% wolnych FAA ze 100% TAA
	całkowite aminokwasy - TAA	12%	min 12%	132g/1000ml	100% TAA - total amino acid
Aminokwasy z hydrolizy chemicznej	wolne aminokwasy - FAA	na etykietach brak deklaracji producenta	2-3%	30g/1000ml	tylko 5% wolnych ze 100% TAA
	całkowite aminokwasy - TAA	>50%	50-56%	600g/1000ml	100% TAA - total amino acid
					zawartość wolnych aminokwasów dużo poniżej 50% !!!

FAA - wolne aminokwasy (z ang. Free Amino Acide)

TAA - całkowite aminokwasy/ogółem (z ang. Total Amino Acide)

rynku oraz brak umieszczonej informacji na etykiecie!!!

Zarówno dla produktów farmaceutycznych lub herbicydów i innych substancji chemicznych - również w biostymulatorach z aminokwasami rolnik powinien liczyć i oceniać produkty wg. aktywnych składników, za które faktycznie płaci.

Agro-Sorb Folium przewyższa zawartością wolnych aktywnych aminokwasów (FAA) nawet ponad 3 krotnie inne tzw. „koncentraty” aminokwasowe które podają w składzie, że zawierają ponad 50% aminokwasów ogółem (TAA) !!!

Wszystkie produkty Agro-Sorb posiadają wysoką zawartość substancji aktywnych i znacznie przewyższają inne biostymulatory, które deklarują w swoim składzie aminokwasów.

Na polskim rynku Agro-Sorb nie ma sobie równych jeśli wziąć pod uwagę stosunek jakości do ceny oraz skuteczności działania. Agro-Sorb oferuje polskim rolnikom produkt najwyższej jakości przy efektywnie niskiej cenie. Najważniejsze jednak jest to, że produkty są skuteczne a ta skuteczność została wykazana i potwierdzona wieloma badaniami w wielu instytucjach badawczych zarówno polskich i zagranicznych (m.in. w Czechach, Niemczech, Chinach i Ukrainie).

II. Aminokwasy lewoskrętne-L-alfa aminokwasy czy prawoskrętne D – aminokwasy – chiralność aminokwasów?

1. Rolnik powinien wiedzieć, że wszystkie białka roślin i zwierząt zbudowane są wyłącznie z aminokwasów L-chiralnych („lewoskrętnych”).

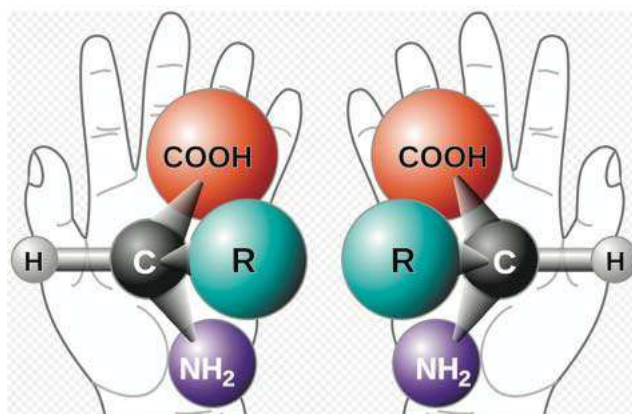
2. Jeśli więc producent podaje, że produkt zawiera dużo aminokwasów w większości L-Alfa to potwierdza tylko, że taki produkt zawiera aminokwasy syntetyczne.

3. Aminokwasy syntetyczne charakteryzują się tym, że około 50% jest w formie L-chiralnej („lewoskrętnej”) a około 50% w formie D-chiralnej („prawoskrętnej”). Producent często chwali się, że ich produkty zawierają większość aminokwasów w formie „lewoskrętnej” L. (>50% L-alfa aminokwasów). Zawartość azotu organicznego jest na poziomie 6-9%N w roztworach płynnych.

III. Aminokwasy roślinne czy zwierzęce ?

1. Wzór chemiczny aminokwasów jest taki sam. Obojętnie czy chodzi o aminokwasy powstałe poprzez syntezę chemiczną czy hydrolizę białek roślinnych lub zwierzęcych.

2. Siła działania aminokwasów, czy produktów



Cząsteczki chiralne wykazują symetrię taką jak lewa i prawa dłoń

aminokwasowych zależy od ilości substancji czynnych/aktywnych, które te surowce zawierają oraz od technologii przetwarzania surowców zawierających białko. Człowiek i zwierzęta są organizmami znajdującymi się na najwyższym stopniu ewolucji a budowa tkanek jest najbardziej zaawansowana. Surowce od zwierząt posiadają największą ilość substancji aktywnych.

3. Należy zwrócić uwagę na to i przypomnieć, że te substancje aktywne można jedynie uzyskać wykorzystując opatentowaną przez Agro-Sorb® - najnowszą technologię ekstrakcji złożonej L-Amino+®, która gwarantuje uzyskanie bioaktywnych wolnych L-aminokwasów.

4. W przypadku przetwarzania białek roślinnych mają one dużo niższą zawartość substancji aktywnych a producenci aby wzmocnić ich działanie dodają do aminokwasów roślinnych produkty wytworzone na bazie alg – ekstrakty z alg, które zawierają hormony.

IV. Biostymulatory, nawozy czy nawozy biostymulujące?

1. Biostymulatorami powinny się mianować wszystkie produkty, które zawierają substancje organiczne i organiczno- mineralne ale nie spełniają warunków aby mogły być wprowadzane jako nawozy (nie posiadają wystarczającej zawartości podstawowych substancji żywieniowych NPK) i charakteryzują się tym, że posiadają oddziaływanie na rośliny, podnosząc ich jakość, plonowanie jak również działają antystresowo – łagodzą skutki stresów abiotycznych.

2. Agro-Sorb® jest biostymulatorem i równolegle spełnia wszystkie kryteria jako nawóz.

3. Agro-Sorb® to coś więcej niż tylko biostymulator.

4. Agro-Sorb® to nawóz biostymulujący.

V. Technologia ekstrakcji złożonej: L-Amino+® = jakość aminokwasów Agro-Sorb®.

Biostymulatory Agro-Sorb® wyprodukowane są dzięki najnowocześniejszej opatentowanej technologii ekstrakcji złożonej L-Amino+®. Technologia L-Amino+® pozwala uzyskać najlepszej jakości bioaktywne wolne lewoskrętne L-aminokwasy jak również wiele innych substancji aktywnych, które poprawiają gospodarkę hormonalną roślin przez co wybitnie stymulują każdą roślinę na wszystkich etapach ich rozwoju oraz pozwalają na proporcjonalny rozwój roślin.

VI. Efekty działania biostymulatorów Agro-Sorb®

1. Zaawansowane i nowoczesne rolnictwo traktuje zabiegi biostymulatorami z aminokwasami jako zabiegi obowiązkowe, na równi z nawozami mineralnymi i dolistnymi nawozami z mikroelementami.

2. Połączenie aminokwasów wraz z zabiegami dolistnymi z mikroelementami zwiększa efektywność asymilacji mikroelementów z pożywki nawozowej.

3. Rośliny stymulowane aminokwasami od początkowych faz wegetacji lepiej przygotowane są na nadejście potencjalnego stresu a w przypadku wystąpienia stresu łagodniej go przechodzą.

4. Błędne jest podejście, że aminokwasy stosujemy wyłącznie w przypadku zaistnienia stresu !!!

W przypadku wystąpienia stresu stosuje się dawkę dodatkową wykraczającą poza standardową stymulację aminokwasami.

5. Biostymulatory z aminokwasami:

- działają silnie antystresowo,
- przyczyniają się do lepszego wigoru roślin,
- podnoszą jakość plonu (w zbożach podnoszą poziom białka i glutenu, w soi podnoszą poziom białka nawet o 10%, w ziemniakach podnoszą poziom suchej masy i skrobi, w burakach cukrowych wpływają na zwiększenie zawartości cukru)

- wyrównują plon i zwiększają plonowanie,

- pomagają w budowie silnego systemu korzeniowego – świetnie ukorzeniają rośliny (zastosowane szczególnie jesienią w zbożach ozimych, świetnie ukorzeniają i przygotowują rośliny do spoczynku zimowego).

- zwiększają fotosyntezę roślin nawet o ponad 20%,

- wspomagają transport składników pokarmowych z nawozów dolistnych oraz z podłoża.

- dolistny Agro-Sorb® Folium zwiększa skuteczność działania środków ochrony roślin. Bardzo korzystne jest zastosowanie Agro-Sorb® Folium w połączeniu z fungycydami i insektycydami oraz wraz z nawozami dolistnymi.

- aminokwasy Agro-Sorb Folium posiadają właściwości adjuwantu. (UWAGA: należy pamiętać aby stosować się do zaleceń na etykietach oraz do ogólnych zasad nawożenia i postępowania z nawozami i środkami ochrony roślin !).

Podsumowanie:

1. Czytaj etykiety. Na etykiecie powinny znaleźć się wszystkie dane niezbędne aby potwierdzić wszystkie informacje o których producenci piszą w ulotkach oraz o których mówią handlowcy.

2. Szukaj pierwszej najważniejszej informacji:

- a) Czy na etykiecie podana jest ilość wolnych aminokwasów oraz ilość wagowa m/m?
- b) Jeśli podana jest ilość wolnych aminokwasów to czy stosunek wolnych aminokwasów (FAA) do całkowitej zawartości aminokwasów (TAA) jest minimum 50% wolnych aminokwasów w całkowitej ilości aminokwasów (TAA)?

Uwaga 1: jeśli producent nie podaje na etykiecie ilości wolnych aminokwasów to informacje na ulotkach nie mają potwierdzenia w rzeczywistości i nie należy takimi produktami ufać!

Uwaga 2: jeśli producent podaje na etykiecie tylko zawartość całkowitą aminokwasów lub tylko zawartość azotu organicznego to aminokwasy mogą być syntetyczne lub powstałe poprzez hydrolizę chemiczną.

Uwaga 3: jeśli producent podaje na etykiecie, że produkt zawiera aminokwasy z hydrolizy enzymatycznej a nie spełnia zapisów zgodnych z uwagami 1 i 2 wprowadza w błąd klientów.

Uwaga 4: aminokwasy AGRO-SORB są zarejestrowane w MRiRW i przebadane w polskich warunkach klimatycznych.

BIOSTYMULATORY AGRO-SORB®



Gwarancją jakości jest oznakowanie opakowań informujące, że wykorzystano opatentowaną technologię: „L-Amino+”, która gwarantuje zawartość naturalnych, aktywnych aminokwasów L-α powstałych z hydrolizy enzymatycznej.

Ważne informacje



Dlaczego biostymulatory Agro-Sorb®

są tak skuteczne? Dlatego że:

wolne aminokwasy wyprodukowano unikalną technologią hydrolizy enzymatycznej L-Amino+®



Skąd taka siła aminokwasów w biostymulatorach Agro-Sorb®? Dlatego że:

biostymulatory zawierają wyłącznie NATURALNE aminokwasy 100% w formie lewoskrętnej L-Alfa.



Czy zastosowanie biostymulatorów ma wpływ na opłacalność produkcji?

stosowanie biostymulatorów AGRO-SORB stymuluje zdrowotność i odporność na stresy przez co wybitnie przyczynia się do wzrostu plonu oraz jego jakości, a to przekłada się na wzrost opłacalności produkcji.



Należy używać sprawdzonych biostymulatorów zarejestrowanych w MRiRW

S-518b/17 (Folium)

Siła aminokwasów
AGRO-SORB®

x3

- 👍 **100% NATURALNE** wolne aminokwasy
- 👍 **100% L-Alfa** (forma lewoskrętna)
- 👍 **100% Hydroliza enzymatyczna**

**ZAPRASZAMY SKLEPY
I HURTOWNIE DO WSPÓŁPRACY**

BIOSTYMULATORY Z AMINOKWASAMI OFICJALNIE
ZAREJESTROWANE W MRiRW



www.polskieaminokwasy.pl

tel. +48 34 366 54 49 / e-mail: info@agro-sorb.com

Mogli sprawdzić swoją wiedzę i zmierzyć się ze stresem

Janusz Juniewicz został tegorocznym zwycięzcą Olimpiady Wiedzy Rolniczej, Ochrony Środowiska i BHP w Rolnictwie. Drugie miejsce zajął Mateusz Witek, a trzecie Sebastian Budziński.

W Warmińsko-Mazurskim Ośrodku Doradztwa Rolniczego z siedzibą w Olsztynie przy ul. Jagiellońskiej 91, 19 czerwca odbyła się kolejna już edycja Olimpiady Wiedzy Rolniczej, Ochrony Środowiska i BHP w Rolnictwie - finał wojewódzki. W Olimpiadzie wzięli udział zwycięzcy eliminacji powiatowych, które były realizowane na terenie województwa warmińsko-mazurskiego w okresie od 15 marca 2019 do 05 czerwca 2019 roku.

UCZESTNIKAMI OLIMPIADY BYŁY OSOBY W WIEKU 18-35 LAT, KTÓRE PROWADZĄ LUB ZAMIERZAJĄ PROWADZIĆ NA TERENIE WOJEWÓDZTWA SAMODZIELNIE GOSPODARSTWO ROLNE, UCZNIOWIE I STUDENCI WARMIŃSKO-MAZURSKICH SZKÓŁ I UCZELNI ROLNICZYCH.

Dla młodych uczestników było to wielkie wyzwanie, mogli oni sprawdzić swoją wiedzę, ale również zmierzyć się ze stresem i wystąpić przed liczną publicznością. Olimpiada została zorganizowana przez Warmińsko-Mazurski Ośrodek Doradztwa Rolniczego z siedzibą w Olsztynie nie tylko z zamiarem wyłonienia laureata z największą wiedzą, ale również miała na celu integrację młodych ludzi z całego województwa, których łączy podobna pasja i doświadczenia.

Olimpiada przeprowadzona została dwuetapowo:

I etap: eliminacje powiatowe od 15 marca do 05 czerwca 2019 r. Zrealizowany przez 19 Powiatowych Zespołów Doradztwa Rolniczego. Do finału wojewódzkiego zakwalifikowało się 57 osób z najwyższą liczbą punktów, wyłonionych w toku pierwszego etapu. Ostatecznie do finału olimpiady przystąpiło 47 osób. Wśród przeważającej ilości mężczyzn, w szranki konkursowe stanęło pięć kobiet, z których jedna zakwalifikowała się do ścisłego finału.

II etap: finał wojewódzki - 19 czerwca 2019 r. w siedzibie Warmińsko-Mazurskiego Ośrodka Doradztwa Rolniczego w Olsztynie.

W etapie wojewódzkim udział wzięło 47 osób. Finał składał się z dwóch części: pisemnej, w formie testu obejmującego 40 pytań zamkniętych, jednokrotnego wyboru; ustnej, składającej się z 4 zadań.

Nad prawidłowym przebiegiem Olimpiady czuwała komisja oceniająca. W jej skład weszli przedstawiciele różnych podmiotów współorga-



nizujących Olimpiadę Wiedzy Rolniczej, Ochrony Środowiska i BHP w Rolnictwie.

Tematyka zagadnień obejmowała zakres z produkcji roślinnej i zwierzęcej, ochrony środowiska i odnawialnych źró-

deł energii, organizacji i zarządzania gospodarstwem rolnym.

I tak, po kilkugodzinnych zaciętych rozgrywkach wyłonił się zwycięzca został nim Janusz Juniewicz, drugie miejsce zajął Mateusz Witek,

a trzecie Sebastian Budziński.

Laureatom serdecznie gratulujemy i życzymy powodzenia w dalszym zgłębianiu wiedzy rolniczej, zapraszamy również do wzięcia udziału w kolejnych edycjach olim-

piad i konkursów organizowanych przez Warmińsko-Mazurski Ośrodek Doradztwa Rolniczego z siedzibą w Olsztynie. Naszym sponsorom dziękujemy za współpracę a gościom za obecność.



REKLAMA



Warmińsko-Mazurski Ośrodek Doradztwa Rolniczego
z siedzibą w Olsztynie

ul. Jagiellońska 91, 10-356 Olsztyn
tel./fax 89 535 76 84, 89 526 44 39

e-mail: sekretariat@w-modr.pl, www.w-modr.pl

Oddział w Olecku

al. Zwycięstwa 1010, 19-400 Olecko
tel./fax 87 520 30 31, 87 520 30 32
e-mail: olecko.sekretariat@w-modr.pl

365190tr-c-0

Dlaczego się boimy? Bo niewiele wiemy...

Prawie 25% Polaków obawia się pozostałości środków ochrony roślin. Lęk ten może wynikać ze strachu przed „chemią” i z niewielkiej wiedzy na temat roli pestycydów w produkcji żywności. Dlatego przyjrzyjmy się pestycydom stosowanym w uprawie roślin, czyli środkom ochrony roślin.

Znajnowsze Eurobarometru przeprowadzone na zlecenie Europejskiego Urzędu ds. Bezpieczeństwa Żywności (EFSA) wynika, że tylko 33% Polaków kieruje się kwestiami bezpieczeństwa żywności podejmując decyzje zakupowe. To smak (58 proc.), cena (53 proc.) i zawartość składników odżywczych (53 proc.) są najważniejszymi kryteriami, które wpływają na wybory Polaków. Sięgając po swoje ulubione produkty, nasze obawy budzą przede wszystkim pozostałości antybiotyków i sterydów w mięsie (49 proc.), a także konserwantów i dodatków (45 proc.).

Co to są pestycydy?

Pestycydy to wszelkiego rodzaju substancje lub preparaty stosowane do zwalczania organizmów niepożądanych. Do tej grupy należą zarówno substancje syntetyczne jak i naturalne. Pestycydy dopuszczone do stosowania w uprawach nazywamy środkami ochrony roślin (śor). Pojęcie pestycyd jest pojęciem szerszym niż środek ochrony roślin, obejmuje bowiem np. środki na szczury, kleszcze czy komary.

Środki ochrony roślin to leki dla roślin

Środki ochrony roślin (śor) nazywane są często fitofarmaceutykami, czyli lekami dla roślin. To określenie bardzo dobrze oddaje charakter tych substancji, sposób ich tworzenia i stosowania. Zanim środek ochrony roślin będzie w ogóle mógł być stosowany do uprawy roślin przechodzi 100 różnego rodzaju badań – od podstawowych badań właściwości fizycznych i chemicznych danej substancji, przez badania skuteczności po badania toksykologiczne i ekotoksykologiczne. W trakcie tworzenia nowego preparatu sprawdza się czy i w jaki sposób substancja czynna wpływa na roślinę i całe środowisko oraz w jakim tempie ulega biodegradacji, a także czy i w jaki sposób wpływa na osobę wykonującą zabieg ochrony roślin i na

konsumenta żywności. Dzięki temu można precyzyjnie określić rodzaj uprawy, w której preparat może być stosowany, gatunki zwalczanych szkodników, terminy zabiegów, dawkowanie, niezbędną ochronę osobistą i inne środki ostrożności, okres karencji i prewencji, a także dopuszczalne poziomy pozostałości. Ten proces badawczy jest swoistym sitem, który pozwala na wybranie tylko takich substancji, które spełniają bardzo restrykcyjne kryteria. Tylko jedna na około 140 tysięcy substancji kandydatów finalnie stanie się środkiem ochrony roślin.

Po tym etapie rozpoczyna się proces rejestracji środka ochrony roślin, czyli dopuszczenia do obrotu i stosowania. Proces ten jest wieloetapowy i ściśle uregulowany. Najpierw na poziomie Unii Europejskiej autoryzowana jest substancja czynna. Drugi etap polega na autoryzacji gotowego środka ochrony roślin jako preparatu o konkretnym stężeniu substancji czynnej i ściśle określonych warunkach stosowania (m.in. rodzaj uprawy, dawka, karencja, prewencja). Żadna substancja czynna ani środek ochrony roślin nie są zatwierdzane na stałe. Ich zatwierdzenie podlega nieustającej weryfikacji. Dlatego wyróżniamy też trzeci etap autoryzacji, który w uproszczeniu można nazwać monitorowaniem stale rozwijającej się wiedzy naukowej dotyczącej danej substancji czynnej. Co pewien czas każda substancja czynna jest poddawana ponownej ocenie, w której bierze się pod uwagę zarówno nową wiedzę naukową, jak i systematycznie rosnące wymagania dotyczące bezpieczeństwa środków ochrony roślin.

Kontrola żywności pod kątem pozostałości

Kolejnym etapem weryfikacji jest kontrola stosowania środków na polu, prowadzona m.in. przez Inspekcję Ochrony Roślin i Nasiennictwa. Takich kontroli rocznie jest kilkadziesiąt tysięcy. Ostatnim punktem tej weryfikacji jest monitoring żywności pod kątem pozostałości pestycydów, w tym śor, prowadzony przez Sanepid. W badaniach laboratoryjnych sprawdza się, czy w wybranych produktach żywnościowych wykrywalne są śladowe ilości pestycydów lub ich metabolitów, oraz czy te ilości mieszczą się w normach tzw. najwyż-

szych dopuszczalnych poziomach pozostałości pestycydów w żywności, czyli NDP, czy angielskiego MRL. Kontrole i pobór próbek nie są przypadkowe, a poprzedzone są analizą ryzyka, która ma zwiększyć prawdopodobieństwo wykrycia nieprawidłowości. Rodzaj próbek jest bardzo zróżnicowany. Sprawdzane są produkty roślinne, pochodzenia zwierzęcego, grzyby, produkty nieprzetworzone i przetworzone. Wyniki ze wszystkich krajów unijnych są przekazywane do EFSA, który co roku publikuje je w formie raportu.

Z ostatniego raportu wynika, że 96,2% (81 482) próbek mieściło się w granicach prawnie obowiązujących norm, a w 50,7% badanych próbek nie wykryto żadnych pozostałości. Wyniki badań produktów dostępnych na polskim rynku są podobne: w 47,9% próbek nie wykryto żadnych pozostałości, a 48,6% zawierało mieszczące się w normach ilości pozostałości pestycydów.

Pamiętajmy, że nawet jeśli normy są przekraczane, nie oznacza to automatycznie przekroczenia granicy bezpieczeństwa produktu. Normy pozostałości to nie granice bezpieczeństwa toksykologicznego, a normy handlowe. Podczas ich ustalania bazuje się na badaniach toksykologicznych dla danej substancji, bierze się też pod uwagę realne pozostałości wykrywane w plonach po prawidłowym zastosowaniu śor, a także zwyczaje żywieniowe konsumentów. Finałnie NDP są ustalane w taki sposób, aby nawet ich kilkudziesięciokrotne przekroczenie było dla nas bezpieczne. Dlatego jest tak ponieważ NDP są co najmniej 100 razy mniejsze niż parametr NOAEL, czyli maksymalna dawka substancji, przy której nie obserwuje się żadnych negatywnych efektów zdrowotnych.

Czy da się uprawiać żywność na polu bez środków ochrony roślin?

Środki ochrony roślin to nie panaceum na wszelkie problemy występujące w rolnictwie. Stanowią jedno z narzędzi pracy. Dzisiejsze rolnictwo wymaga zrównoważonego wykorzystania wielu metod i narzędzi poczynając od odpowiedniego przygotowania gleby, dbałość o jej stan, stosowanie płodzin, wyboru odmian roślin odpornych na choroby i szkodniki, odpowiednie nawożenie

i ochronę roślin, która zawsze jest poprzedzona analizą stopnia ekonomicznej szkodliwości. Zawsze w pierwszej kolejności powinny być stosowane metody nie chemiczne, a dopiero gdy te okażą się nieskuteczne, należy stosować chemiczne środki ochrony roślin, zgodnie z zasadami Integrowanej Ochrony Roślin. Jednocześnie całkowita rezygnacja z pestycydów wydaje się bardzo trudna, a w przypadku niektórych roślin uprawnych – niemożliwa. Już dzisiaj globalnie na polu rolnicy tracą 40% żywności, a bez właściwej ochrony te straty by się podwoiły. Zatem środki ochrony roślin nie tyle podnoszą wydajność, ile ograniczają straty spowodowane bytowaniem niepożądanych organizmów w uprawie.

Stosując pestycydy w produkcji żywności, zwiększamy jej bezpieczeństwo dla konsumentów. Na przykład, zwalczając choroby grzybowe roślin nie tylko dbamy o jakość

plonu, ale również zapobiegamy powstawaniu mikotoksyn – toksycznych substancji produkowanych przez grzyby. Spożywanie produktów zanieczyszczonych mikotoksynami jest bardzo szkodliwe dla ludzi. Jednorazowe spożycie może prowadzić do zatrucia, natomiast długotrwałe narażenie na niskie stężenia mikotoksyn zwiększa zachorowalność na nowotwory.

Jako konsumenci nie jesteśmy w stanie przeanalizować i zweryfikować wszystkich docierających do nas informacji

Dlatego zdajemy się na wyzucie, a tam gdzie pojawia się strach przestajemy racjonalnie analizować fakty. Tak jest w przypadku środków ochrony roślin. Skoro służą one do niszczenia szkodliwych organizmów, a rolnicy stosując je do oprysków powinni się specjalnie zabezpieczać, to

w naszym przekonaniu muszą nam szkodzić. Fakty mówią natomiast, że nie muszą. Nie można porównywać bowiem do siebie sytuacji, w której rolnik pracuje ze stężonym preparatem z momentem, w którym sięgamy po pomidora czy marchew na sklepowej półce. Od czasu oprysku do pojawienia się żywności na naszym talerzu pozostałości pestycydów w żywności zmniejszają się do zera lub do poziomów dla nas bezpiecznych. I słowa te mają pokrycie w wielu badaniach naukowych i monitoringu żywności opartej na analizie ryzyka, o czym wspomniałam wcześniej. Co więcej, jeśli chodzi o bezpieczeństwo żywności nie ma znaczenia czy kupujemy żywność w wielkopowierzchniowym sklepie czy w warzywniaku za rogiem, czy produkty ekologiczne czy konwencjonalne.

Aleksandra Mrowiec
Polskie Stowarzyszenie Ochrony Roślin

REKLAMA



SOKOŁÓW

LIDER UBOJU BYDŁA
zaprasza do współpracy producentów bydła

GWARANTUJEMY:

- stabilny zbył (możliwość kontraktacji)
- rzetelną ocenę poubojową
- atrakcyjne ceny skupu
- pewną i terminową płatność
- możliwość atrakcyjnego sfinansowania zakupu cieląt
- pomoc w zorganizowaniu cieląt do opasu
- możliwość uzyskania gwarancji cen zbytu

Nasi przedstawiciele w regionach:

Wschodni – tel. 795160929
Płd-wsch. – tel. 608383702
Północny – tel. 660444064
Południowy – tel. 668523735
Centralny – tel. 608508556
Zachodni – tel. 795509058
Płn.- zach – tel. 668499163

Biura:
Sokołów Podl. – (25) 6408334 | Koło – (63) 2626484 | Tarnów – (14) 6317728

Jesteś producentem, pośrednikiem, organizatorem skupu, interesuje Cię stabilna partnerska współpraca?

ZGŁOŚ SIĘ DO NAS.

Mieszczuchy chcą wyjechać na wieś

Wprowadzenie ustawy odorowej w proponowanej wersji może budzić pewne obawy. Izby rolnicze już dość ostro wystąpiły przeciwko temu projektowi. On dotyczy tylko obiektów rolniczych, przede wszystkim hodowli, i nie obejmuje żadnych innych obiektów, które są smrodzące.

Polska wieś się zmienia. Coraz więcej jest na wsiach ludzi, którzy nie utrzymują się z rolnictwa i oni chcą zmienić cały anturaż wokół wsi, nie mając specjalnie pojęcia o hodowli – uważa prof. Paweł Bielański z Instytutu Zootechniki PIB. Jak ocenia, migracja mieszkańców miast na wieś może być niebezpieczeństwem zagrażającym utrzymaniu hodowli, o czym może świadczyć propozycja zmian zawartych w ustawie odorowej. Największe obawy z nią związane dotyczą tego, czy obejmie ona już istniejące zakłady chowu lub hodowli zwierząt.

– WPROWADZENIE USTAWY ODOROWEJ W PROPONOWANEJ WERSJI MOŻE BUDZIĆ PEWNE OBAWY. IZBY ROLNICZE JUŻ DOŚĆ OSTRO WYSTĄPIŁY PRZECIWKO TEMU PROJEKTOWI. ON DOTYCZY TYLKO OBIEKTÓW ROLNICZYCH, PRZEDĘ WSZYSTKIM HODOWLI, I NIE OBEJMUJE ŻADNYCH INNYCH OBIEKTÓW, KTÓRE SĄ SMRODZĄCE.



Fot. pib.gov.pl

Są też obawy środowiska, że te przepisy nie będą dotyczyły się tylko nowo powstających obiektów, ale mogą objąć obiekty już istniejące – mówi prof. dr hab. Paweł Bielański z Instytutu Zootechniki Państwowego Instytutu Badawczego.

Projekt tzw. ustawy odorowej został przygotowany przez resort środowiska w odpowiedzi na coraz liczniejsze skargi od mieszkańców wsi związane z nieprzyjemnymi zapachami z obiektów inwentarskich i ferm hodowlanych. Jak uzasadnił minister rolnictwa Jan Krzysztof

Ardanowski, ma on pogodzić możliwość inwestowania na terenach wiejskich z opinią środowisk, które na wsi mieszkają.

– Przedtem w każdym gospodarstwie były zwierzęta i nikomu te zapachy nie przeszkadzały. Teraz się okazuje, że zapach z obory u sąsiada przeszkadza, podobnie jak pianie koguta. Migracja z miast do wsi zaczyna być coraz większa, zwłaszcza w okolicach dużych aglomeracji, i tutaj jest duże niebezpieczeństwo, czy uda się wszędzie zachować hodowlę – mówi prof. Bielański.

Projekt ustawy odorowej zakłada, że nowe budynki inwentarskie i fermy będą w odległości nie mniejszej niż 210 metrów i nie większej niż 500 metrów w przypadku małych zakładów od zabudowań mieszkalnych. Natomiast duże zakłady chowu lub hodowli zwierząt będą musiały powstawać co najmniej w odległości powyżej 500 metrów. Pod koniec marca projekt tzw. ustawy odorowej trafił do prac rządowych.

Projekt jest jednak ostro krytykowany przez środowiska rolnicze, wystąpiły przeciw niemu m.in. Krajo-

wy Związek Pracodawców Producentów Trzody Chlewnej i Krajowa Rada Izb Rolniczych, która oceniła, że nowe przepisy zdecydowanie utrudnią działalność rolniczą i prowadzenie gospodarstw. Organizacje rolnicze wezwały rząd do wycofania się z tej propozycji i zaprzestania prac nad ustawą.

Jak wskazuje prof. Paweł Bielański, ustawa odorowa może dodatkowo uderzyć w branżę futerkową. Mimo że rząd już w ubiegłym roku wycofał się z pomysłu wprowadzenia w Polsce zakazu chowu zwierząt na futra,

przemysł futerkowy musi się liczyć m.in. z masowymi protestami obrońców praw zwierząt.

– Branża futerkowa potrafiła wywalczyć sobie miejsce na rynku światowym. Hodowcy ponieśli ogromne koszty modernizacji i budowy nowych ferm. Wydaje się, że oni mają już wystarczający problem z walką rynkową, bo jednak rynek decyduje o cenie i widać, że ostatnie tąpnięcie od razu zmniejszyło liczbę ferm, te słabsze po prostu się wykruszają – uważa prof. Paweł Bielański.

opr. bar, na podst. newseria.pl

Dziesiąte ognisko ASF

Niestety docierają kolejne złe wieści z Warmii i Mazur. Wykryto tam kolejne, dziesiąte w tym roku ognisko ASF.

Jak widać wzrost temperatury w ostatnich dniach sprzyja postępowaniu choroby ASF. Tym razem dziesiąte ognisko wirusa wykryto w gminie Olecko w województwie warmińsko-mazurskim. W gospodarstwie położonym w obszarze objętym ograni-

zeniami utrzymywanych było 77 świń. Wdrożono tam procedury związane z likwidacją choroby.

Przypomnijmy, że w tym roku poprzednich 9 ognisk miało miejsce w:

- 9 ognisko: woj. warmińsko-mazurskie, gmina Bartoszyce, powiat bartoszycki, 118 świń;
- 8 ognisko: woj. warmińsko-mazurskie, gmina Bu-

dry, powiat węgorzewski, 227 świń;

- 7 ognisko: woj. warmińsko-mazurskie, gmina Kruklanki, powiat giżycki, 132 świnię;
- 6 ognisko: woj. lubelskie, gmina Łopiennik Górny, powiat krasnostawski, 24 świnię;
- 5 ognisko: woj. warmińsko-mazurskie, gmina Bartoszyce, powiat bartoszycki, 21 świń;
- 4 ognisko: woj. lubelskie,

gmina Izbica, powiat krasnostawski, 2 świnię;

- 3 ognisko: woj. podlaskie, gmina Orla, powiat bielski, 8012 świń;
 - 2 ognisko: woj. warmińsko-mazurskie, gmina Giżycko, powiat giżycki, 1712 świń;
 - 1 ognisko: woj. warmińsko-mazurskie, gmina Gołdap, powiat gołdapski, 67 świń.
- Od początku tego roku wirus ASF pochłonął już 10 392 świń.



Fot. Topagrar.pl

Jak ograniczyć stres cieplny u krów?

Wysokie letnie temperatury w ubiegłym roku doprowadziły do tego, że w wielu gospodarstwach do dzisiaj widać skutki stresu cieplnego, z jakim musiały zmagać się zwierzęta. Na co zwracać należy uwagę, aby je przed nim uchronić?

Stres cieplny u bydła to problem oddania ciepła wytworzonego w wyniku przemiany materii, zwłaszcza u krów wysokoprodukcyjnych. Zaczyna się on już w temperaturze 20 stopni Celsjusza

i powoduje obniżenie pobrania paszy, zmniejszenie produkcji mleka oraz mniejszą zdolność rozrodczą zwierząt. Hodowcy może się on więc „odbijać czkawką” przez bardzo długi czas.

Najważniejsza w przypadku wysokich temperatur jest odpowiednia dostępność wody. Krowa pije z poidła przez około minutę. Jeżeli nie ma ono przepływu wody min. 10-20 litrów

na minutę, to zwierzę nie nadrobi już braków, które robią się bardzo duże. Trzeba mieć świadomość, że na wyprodukowanie litra mleka potrzebuje ona trzy litry wody. Dochodzi do tego jeszcze strata, którą ponosi, oddając wodę z mlekiem. Dodatkowo w przypadku upałów zwierzę potrafi wypocić nawet 30 litrów! W sumie przy dobowej wy-

dajności na poziomie 30 l daje to więc zapotrzebowanie 150 l wody na dzień!

Bardzo ważny według niego jest rodzaj poidła i ich rozmieszczenie. Poidła dla krów powinny mieć odkrytą taflę wody, ponieważ np. w przypadku poidła kulowych ze względu na brak dostępu do taflę nie można kontrolować jego higieny. Często w ciepłe dni powoduje to po prostu

gnicie nieczystości, które trafiają do niego podczas picia zwierząt. Dobrym pomysłem jest zamontowanie miejsc do picia także na stanowiskach w hali udojowej.

W upalne dni to właśnie tam krowa będzie najchętniej pobierać wodę. Unikamy w tym momencie dodatkowo rywalizacji, przez co większość zwierząt wyjdzie z dojarni po wstępnym odpojeniu.



Marek Oreszczuk
doradca żywieniowy
do spraw bydła w firmie
de heus

EKSPERT RADZI

Wiadomo, że w hodowli bydła ogromnie ważna jest kontrola spożycia wody. — Dobrym rozwiązaniem jest zainstalowanie wodomierzy, które dają możliwość natychmiastowego sprawdzenia tego, czy pobór wody przez krowy jest odpowiedni — mówi Marek Oreszczuk z firmy De Heus. Woda to jednak nie wszystko. Aby w upalne dni jak najbardziej ograniczyć stres cieplny u krów, trzeba zadbać o odpowiednią wentylację budynków. — W oparciu o wyniki przeprowadzonych przez nas audytów, można stwierdzić, że największym problemem w oborach rolników utrzymujących krowy mleczne jest nieodpowiednia wentylacja — dodaje specjalista. Jak mówi, by wentylacja grawitacyjna mogła odpowiednio funkcjonować, niezbędne są duże otwory wentylacyjne, zarówno wlotowe jak i wylotowe. Dlaczego ruch powietrza ma tak duże znaczenie? Ponieważ im większa jest wilgotność w budynku, tym przy niższej temperaturze powietrza krowy zaczynają odczuwać stres. — Poprawiać mikroklimat można stosując dodatkowo wentylatory. Najlepiej jest

jednak wszystko bezpośrednio dopracowywać z ekspertami, ponieważ w każdym przypadku umiejscowienie i ułożenie urządzeń to indywidualna sprawa. Składa się na to mnóstwo czynników, a różnica w zapotrzebowaniu na przewiew w przypadku obór na rusztach i płytkiej ściółce sięga nawet 20-30% — tłumaczy Marek Oreszczuk.

Według niego, wbrew pozorom, stosowanie zraszaczy w oborach jest często złym rozwiązaniem.

— Automatycznie zwiększa to wilgotność w budynku, dlatego w przypadku stosowania zraszania musi to być bezwzględnie połączone z odpowiednim zamocowaniem wentylatorów, bo jak tego nie mamy, to w oborze robimy po prostu saunę. Znam fermy, w których za niemałe pieniądze montowane były systemy zraszające i przyniosły one tylko pogorszenie warunków — dodaje doradca.

— Lepsze warunki łatwiej jest uzyskać w budynkach o dużej kubaturze. Można powiedzieć, że im większa kubatura, tym lepszy mikroklimat.

Problem stresu cieplnego w najbliższych latach ze względu na ocieplenie klimatu według ekspertów ma się nawarstwiać i przewiduje się, że spowoduje on spadek produkcji mleka. Aby zapobiec stratom, trzeba zwrócić uwagę również na mechanizmy wydalenia makroelementów przez zwierzęta w sytuacjach stresowych. Odpowiedni dostęp do wody to nie wszystko. Pot wydzielany przez krowy zawiera 98% wody, jednak pozostałe 2% to minerały, przede wszystkim sód, potas, magnez, a nawet wapń. Uciekają one również z moczem i powodują niedobory. Kiedy krowa cierpi na niedobór sodu i potasu, powoduje to z kolei mniejsze pragnienie i apetyt, a to nawarstwia

problem. Ubytek elektrolitów wpływa także na niedostatek makroelementów, przez co powstają tzw. kwasice letnie. Z taką sytuacją już od długich lat zmagali się hodowcy w krajach o wysokiej letniej temperaturze m.in. w Izraelu. Od dłuższego czasu tamtejsi rolnicy stosują suplementację makroelementami w zależności od temperatury w oborach. Do pór roku dostosowane jest również żywienie mineralno-witaminowe — podaje Oreszczuk z firmy De Heus.

Ważnymi elementami, które ograniczają stres cieplny u krów w upalne dni są pory zadawania paszy. Najlepiej robić to wcześniej rano i późno wieczorem, pamiętając o zapewnieniu odpowiedniego oświetlenia. Warto zastosować dodatek tłuszczu chronionego w dawce w celu podwyższenia koncentracji energii. Należy również optymalizować poziom włókna, którego fermentacja wiąże się z uwalnianiem dużej ilości ciepła, potęgując efekt stresu cieplnego. Dodatkowo firma De Heus wprowadziła na rynek pierwszy w Polsce produkt makroelementowy, mający minimalizować efekt stresu cieplnego. Produkt — Bestermine Lato pokrywa zapotrzebowanie zwierząt na kluczowe makroelementy. Pozwala zoptymalizować wykorzystanie energii w żwaczu oraz zapobiega spadkom pobrania dawki paszowej i spadkom produkcji mleka — informuje specjalista. Jak tłumaczy, do gorącego lata warto przygotować zwierzęta już wcześniej.

— Najlepszym momentem na rozpoczęcie suplementacji produktem jest wzrost temperatury w oborze powyżej 18 stopni C. Później w zależności od sytuacji — przy temperaturze 20-25 stopni należy podawać 100 g produktu na sztukę, a w 25-30 stopni 200 g na sztukę — kończy.



REKLAMA

Bestermine Lato

Pierwszy produkt w Polsce, skutecznie niwelujący efekt stresu cieplnego krów!

Zapobiega spadkom produkcji mleka

Opracowany przy współpracy z lekarzami weterynarii

Polepsza wskaźniki rozrodu

Łagodzi skutki wysokich temperatur

Innowacyjne rozwiązanie!

BESTERMINE LATO

Dowiedz się więcej na www.deheus.pl lub u swojego dystrybutora pasz De Heus!

DYSTRYBUTORZY

1. Zakład Handlowo-Usługowy Spec-Drob Sp. z o.o.
ul. Kołobrzeska 42, 10-434 Olsztyn
Tel. 534 117 094
e-mail: biuro@specdrob.pl
2. Krzyżewska Wiesława – PHD
Ul. Piłsudskiego 137, 06-300 Przasnysz
Tel. 029 752 34 48
e-mail: wkrzyzewski@wp.pl
3. Agro Premium Joanna Klimaszewska
Turowo 15, 06-415 Czernice Borowe
Tel. 600 395 360
e-mail: marius.klimaszewski@agropremium.pl
4. PPH-U „ALDO” spółka jawna
Leszek Długołęcki, Andrzej Długołęcki
Surowe 116, 07-431 Czarnia
Tel. 029 772 75 70
e-mail: biuro@aldo.agro.pl



Szkodliwość septoriozy plew



Septorioza plew na liściu pszenicy ozimej



Pierwsze symptomy na plewach

W bieżącym sezonie wegetacyjnym chłodna wiosna i nierównomierny rozkład opadów były czynnikami decydującymi o stanie zdrowotnym roślin uprawnych. Aktualnie upalne dni towarzyszą oczekiwaniu na zbiór zbóż i bacznie przyglądamy się kondycji kłosów i wiech po zakończonych zabiegach ochrony T3.

Wśród objawów chorób kłosa pszenicy, pszenżyta i jęczmienia widoczne są septorioza plew i fuzarioza kłosów. Na wybranych odmianach pszenżyta i żyta widoczne są pociemniałe pasma, które są efektem występowania grzybów czerniowych na zamierzających pylnikach. Te grzyby (m. in. rodzaju *Alternaria*, *Cladosporium*) żywią się martwą materią organiczną, o ile nie odnotujemy wysokiego poziomu opadów to nie będą miały optymalnych warunków rozwoju i ich szkodliwość będzie niska. Ziarniaki po zaprawianiu będą dodatkowo chronione przed ich negatywnym wpływem na jakość materiału nasienne.

Wymienione jednak powyżej choroby fuzarioza kłosów i septorioza plew nasilając się mogą jednak znacząco ograniczyć jakość i ilość plonu.

Sprawca septoriozy plew jest grzyb *Phaeosphaeria nodorum* st. kon. *Parastagonospora nodorum*, który towarzyszy pszenicy w całym okresie wegetacji. Jest to grzyb, który bytuje w materiale nasiennym, powoduje infekcje siewek, a rozprzestrzeniając się w tkankach roślinnych powoduje nekrozy liści, następnie przenosząc się na plewy objawia się zmianami chorobowymi kłosa. Grzyb może przetrwać na resztkach pożywnych, tworząc na nich owocniki i już w okresie od sierpnia do października może z nich uwalniać zarodniki workowe infekujące pierwotnie siewki ozimin. Ciepłe i długie okresy jesieni są zatem doskonałym momentem rozwoju grzyba na roślinach, a pełnia wegetacji to kontynuacja jego wzrostu w tkankach roślinnych. Na typowe objawy nekroz, nieco bardziej rozlanych na liściach w porównaniu do septoriozy paskowanej pszenicy, od momentu infekcji czekamy około 10 dni, z czasem w obrębie zmian choro-

bowych pojawiają się ciemne punkty stanowiące pyknidy, w których powstają zarodniki konidialne masowo, wtórnie zakażając kolejne rośliny.

Pominięcie zabiegów ochrony zbóż może zatem powodować infekcje kłosów. Pierwsze symptomy septoriozy plew to brązowe punkty, smugi, które powiększają rozmiar i soczewkowato z ciemną obwódką pokrywają plewy, również w obrębie nekroz pojawiają się tak jak na nekrozach liści pyknidy z zarodnikami.

Spójnie z biologią grzyba i jego możliwościami infekcyjnymi orientacyjne progi ekonomicznej szkodliwości opisane są już od fazy krzewienia wówczas przyjmujemy, że 20% porażonych ze 100 obserwowanych losowo liści oznacza konieczność wykonania zabiegu. Tu w praktyce należy pamiętać, że grzyb inkubuje się w roślinie dość długo, a wczesne objawy można pomylić z septoriozą paskowaną czy fuzariozą liści. Dlatego też opóźnienie zabiegu fungicydowego może skutkować intensywnym i dynamicznym rozwojem grzyba w roślinie. Wraz z rozwojem zbóż przyjmuje się niższy stopień porażenia (ok. 10%) liści porażonych z objawami lub występowanie 1% roślin, na których widoczne są pyknidy. W okresie liścia flagowego ograniczenie powierzchni asymilacyjnej znacząco uboży gromadzenie plonu, zaś w kolejnych fazach rozwojowych zbóż bezpośrednio zagraża ilości i jakości ziarna. Skutkiem rozwoju grzyba jest spadek plonu w zakresie od 20 nawet do 60% ilości plonu. Podsumowując warto pamiętać, że wysoki poziom nasilenia septoriozy plew na kłosach jest efektem zaniedbań ochrony roślin od momentu zaprawiania zbóż przez okres wegetacji aż do ochrony kłosa.

dr Marta Damszel
UWM Olsztyn



Typowe objawy septoriozy plew

Zapłacimy więcej za mniej

Pogoda w tym roku powoduje poważne starty po stronie producentów owoców – wiosenne przymrozki, susza, obfite opady i powodzie spowodowały, że zbiory owoców będą według wstępnych szacunków nawet o 30 proc. niższe niż zazwyczaj. To odbije się na ich cenach owoców, zwłaszcza wiśni, czereśni i jabłek. Podobnie niekorzystnie sytuacja zapowiada się także w zbiorach warzyw.

Wiceprezes Stowarzyszenia „Cuiavia” Adam Różycki podkreśla, że choć ceny owoców i warzyw są mocno uzależnione od warunków pogodowych, w Polsce bardzo wiele gospodarstw rolnych wciąż nie ma infrastruktury do nawadniania, która pomaga radzić sobie ze skutkami suszy.

– Tegoroczne plony owoców będą mniejsze nawet o 30 proc. w stosunku do normalnego roku ze względu na wschody, które były opóźnione przez suszę – mówi Adam Różycki, wiceprezes Stowarzyszenia Producentów Owoców i Warzyw „Cuiavia”.

Jak podkreśla, w stosunku do ubiegłego roku straty są jeszcze wyższe, bo zbiory owoców były rekordowo wysokie. Związek Sadowników RP już na początku maja zwrócił się do ministra rolnictwa z prośbą o uruchomienie instrumentów pomocowych w związku z silnymi przymrozkami, które dotknęły rejon sadownicze i spowodowały straty w niemal wszystkich gatunkach owoców. Największe dotknęły wiśni, czereśni i jabłek. Jak poinformował Związek, tegoroczne zbiory owoców w Polsce będą

mniejsze niż rok temu, a także mniejsze od średniej wieloletniej. To z kolei przełoży się na wzrost cen.

– Na tegorocznych przymrozkach i suszach plantatorzy stracili nawet do 40 proc. To oczywiście zależy od odmian owoców i tego, jak one poradziły sobie z trudnymi warunkami – mówi Adam Różycki. – Ubiegły rok był szczególnie, jeśli chodzi o nadprodukcję, plony były o 30 proc. wyższe niż w normalnym roku, więc i ceny były ekstremalnie niskie. Natomiast w tym ceny owoców powinny wrócić do poziomu 80 proc. wyższego niż w zeszłym roku. To jest adekwatne do procentu, jaki stracą sadownicy.

Z problemami borykają się w tym roku również producenci truskawek, których plony są redukowane m.in. przez

obfite deszcze. Natomiast jak na razie nie ma negatywnych prognoz dotyczących zbiorów borówki amerykańskiej, malin i jeżyn – w przypadku tych owoców ucierpiałoby jedynie plantacje położone w chłodniejszych regionach.

Niekorzystnie sytuacja zapowiada się w tym roku także w zbiorach warzyw.

– W przypadku cebuli już można powiedzieć, że będzie jej przypuszczalnie około 25-30 proc. mniej ze względu na suszę i słabe wschody – mówi Adam Różycki.

Jak podkreśla, ceny owoców i warzyw są w największym stopniu uzależnione od warunków pogodowych. Tymczasem w Polsce bardzo wiele gospodarstw rolnych wciąż nie ma infrastruktury do nawadniania, która pomaga radzić sobie ze skutkami suszy.

– MINISTERSTWO ROLNICTWA PRACUJE NAD POMOCĄ DLA ROLNIKÓW I WIDAĆ RUCH W TYM KIERUNKU, CO JEST NAPRAWDĘ POZYTYWNYM SYGNAŁEM. ROLNICY OTRZYMAJĄ POMOC DO NAWODNIENÍ I MYŚLĘ, ŻE TAKŻE DO REZERWUARÓW, CZYLI PRZECHOWYWANIA ZAPASU WODY, BO W POLSKICH WARUNKACH SĄ ONE POTRZEBNE.

W momentach, kiedy mamy powódź albo nadwyżkę deszczu, powinniśmy mieć, gdzie tę wodę trzymać na suche tygodnie – mówi Adam Różycki.

Wiceprezes Stowarzyszenia „Cuiavia” ocenia też, że brak infrastruktury do nawadniania to w tej chwili jedno z największych wyzwań, z jakimi borykają się rolnicy i sadownicy – na równi z brakiem pracowników.

– Problem z ludźmi do pracy to pierwsza i najważniejsza bariera. Są też oczywiście ograniczenia, jeśli chodzi o stosowanie środków ochrony roślin i widać, że na pewno trend prośrodowiskowy, ekologiczny będzie miał coraz większe znaczenie – mówi Adam Różycki.

opr. bar na podstawie newseria.pl

REKLAMA



Samo
zdrowie
w najczystszej
postaci



Polmlek Sp. z o.o. Zakład Mleczarski w Lidzbarku Warmińskim
ul. Topolowa 1, 11-100 Lidzbark Warmiński
www.polmlek.com

WARMIA

Dni Pola we Wróćkowie, czyli teoria i praktyka

Koniec czerwca to coroczne spotkanie na Dniach Pola Stacji Doświadczalnej Oceny Odmian we Wróćkowie. Możliwość zapoznania się z odmianami zalecanymi, możliwość porównania poszczególnych odmian, przy różnych programach ochrony. Ponadto Wróćkowo to zwiedzenie licznych poletek, na których testowane są nowe odmiany i najważniejsze to eksperci i doświadczalnicy, dzielący się wiedzą i praktycznymi spostrzeżeniami.

Zaproszonych gości, firmy rolnicze, rolników i wszystkich przybyłych uczestników spotkania przywitał i zapoznał z programem Dni Pola, Henryk Pastuszek, dyrektor SDOO we Wróćkowie. Manewry polowe prowadziła, jak co roku Małgorzata Gazda, kierownik Działu Badawczo-Doświadczalnego SDOO we Wróćkowie.

Potencjał plonotwórczy i zimotrwałość

Każda odmiana ma szereg cech, które należy przeanalizować przed wyborem tej właściwej. Pierwsze miejsce zajmuje potencjał plonotwórczy danej odmiany, na kolejnym miejscu na terenie Warmii i Mazur jest zimotrwałość odmian ozimych. Poza tym rolnicy często wybierają odmiany zapisane na Liście Odmian Zalecanych (LOZ) do uprawy w naszym województwie. Listy powstają w oparciu o analizę wyników doświadczeń prowadzonych w ramach porejestrowego doświadczenia odmianowego (PDO). Na LOZ do uprawy w województwie warmińsko-mazurskim na 2019 rok, znalazło się 7 odmian pszenicy ozimej, z czego dwie to odmiany jakościowe (grupa A). Jedną z tych odmian to dobrze znana i sprawdzona Hondia obardzo dobrej zimotrwałości 5,5. Hondia to również wysoka jakość ziarna, duży i stabilny plon na poziomie pszenic elitarnych. Ważnym argumentem przemawiającym na korzyść tej odmiany jest również możliwość uprawy na słabszych glebach i w monokulturze, poza tym Hondia dobrze reaguje na opóźniony siew, co przy anomaliiach pogodowych ostatnich lat jest dużym atutem.

Biorąc pod uwagę zimotrwałość wśród pszenic na uwagę zasługują również odmiana LG Jutta z hodowli Limagrain, odmiana chlebowa (grupa B). LG Jutta to bardzo dobra zimotrwałość na poziomie 5,5, poza tym wybitna zdrowotność i bardzo dobra odporność na choroby podstawy źdźbła, mączniaka prawdziwego, rdzę brunatną, rdzę żółtą oraz brunatną plamistość liści.

Prym wiodą odmiany mieszańcowe

Na liście odmian zalecanych do uprawy w województwie warmińsko-mazurskim na rok 2019 znalazło się dwaście odmian rzepaku ozimego, z czego prym wiodą odmiany mieszańcowe, bo jest ich aż 9. Odmiany mieszańcowe, czyli odznaczające się większym potencjałem plonowania, sprawdzające się przy intensywnej uprawie, tolerujące opóźniony siew i charakteryzujące się szybkim jesiennym startem. Wśród zalecanych mieszańców znajdziemy odmiany wstępnie rekomendowane na podstawie PDO po jednym roku np.: Alasco, Architect, DK Exotter, Roberto KWS i Stefano KWS. W tworzeniu odmian mieszańcowych obserwujemy ogromny postęp. Coraz częściej rzepak mają dodatkowe geny odporności na chorobotwórcze patogeny, np. geny Rlm3 + Rlm7, czyli podwójna genetyczna odporność na choroby rzepaku.

Mariusz Michalski, dyrektor regionu Północ z Innvigo, prezentując programy ochrony na poszczególnych poletkach zachęcał rolników



Mariusz Michalski z Innvigo podkreślał, że skuteczność działania każdego środka, to zabieg wykonany w odpowiedniej fazie



Inicjatywa Białkowa COBORU, wprowadzona w 2017 roku, mająca na celu propagowanie uprawy roślin białkowych i soi w kraju

do rotowania zwłaszcza substancjami herbicydowymi, ponieważ zarówno w zbożach, jak i w rzepaku mamy coraz więcej problemów z chwastami odpornymi. W przypadku rzepaku zachęcał do włączenia w technologii herbicydowej doskonale znanej, starej substancji napropamid. Substancja ta znajduje się w produkcie Baristo 500 SC, który działa na chwasty dwuliścienne oraz jednoliścienne np. stokłosa żytnia, wiechlika roczna, wyczyniec polny, odporna miotła. A wspólnie z metazachlorem i chlomezem działają na różnych wysokościach profilu glebowego.

Mariusz Michalski podkreślał, że skuteczność działania każdego środka to zabieg wykonany w odpowiedniej

fazie, nie za wcześniej i nie za późno, dlatego tak ważna jest lustracja pól. Jesienią często zdarza się, że rolnicy spóźniają się z wykonaniem zabiegu regulatorem, co skutkuje, tym, że środek nie zadziała jak powinien i muszą wykonać dodatkowy zabieg lub nawet dwa – wyjaśnił Michalski.

Inicjatywa Białkowa COBORU

Małgorzata Gazda, kierownik Działu Badawczo-Doświadczalnego wyjaśniła uczestnikom spotkania na czym polega w praktyce Inicjatywa Białkowa COBORU, wprowadzona w 2017 roku. Inicjatywa ma na celu propagowanie uprawy roślin białkowych i soi w naszym kraju dla poprawy bilansu paszowego i białkowego.



Listy Odmian Zalecanych powstają w oparciu o analizę wyników doświadczeń prowadzonych w ramach PDO

W doświadczeniach brane są pod uwagę tradycyjne rośliny bobowate grubonasiennne, czyli bobik, groch siewny, lubin wąskolistny, lubin żółty i budząca wiele kontrowersji, co do uprawy w naszym klimacie soja. Poszczególne uprawy sprawdzane są w różnych lokalizacjach w całej Polsce i na tej podstawie można zrobić zestawienia odmian sprawdzających się w danym rejonie. Kiedyś np. bobik dedykowany był do regionów północnych i południowych w tej chwili okazało się, że doskonale sprawdził się również w centralnej Polsce – wyjaśniła Małgorzata Gazda. Oczywiście każdy rok jest inny, w ubiegłym roku wszystkie odmiany soi od bardzo wczesnych do późnych zostały we Wróćkowie zebrane. Ale rok wcześniej,

czyli w 2017 zebraliśmy niestety tylko grupę wczesną i to o wilgotności w granicach 20-25 %, zobaczymy jak to będzie w tym roku. Mam nadzieję, że część odmian z grupy wczesnej sprawdzi się i zadamowi w naszym regionie i będziemy mogli je Państwu zalecać – dodała pani Małgorzata.

W tej chwili na LOZ roślin bobowatych dla naszego województwa mamy cztery odmiany lubinu wąskolistnego, z których tylko odmiana Regent jest odmianą samokończącą. Poza tym dwie odmiany bobiku, niskotaninową odmianę Amulet, przydatną do uprawy na zbiór nasion paszowych oraz wysokotaninową odmianę Fanfare, przeznaczoną do uprawy na nasiona.

ZACHODNIA KUKURYDZIANA STONKA KORZENIOWA

Diabrotica virgifera virgifera Le Conte – ważny szkodnik kukurydzy

Po raz pierwszy w Polsce gatunek ten odnotowano w 2005 na terytorium województwa podkarpackiego. Bardzo szybko rozprzestrzenił się w głąb naszego kraju i obecnie występuje już na bardzo dużym obszarze w tym na terenie Polski północno-wschodniej. Do 6 lutego 2014 roku stonka kukurydziana uznawana była przez EPPO i Unię Europejską za organizm kwarantannowy i podlegała na terenie naszego kraju ustawowemu obowiązkowi zwalczania.

Kukurydza należy do najważniejszych roślin uprawnych na całym świecie. Jej wykorzystanie jest wielostronne, od podstawowego źródła żywności, po produkcję skrobi, biopaliw, alkoholu oraz paszy dla zwierząt.

Uprawa kukurydzy w naszym kraju bardzo często prowadzona jest w monokulturze, co sprzyja rozwojowi wielu szkodników, a wśród nich bardzo ważnym jest zachodnia kukurydziana stonka korzeniowa (*Diabrotica virgifera*) zwana potocznie stonką kukurydzianą. Pełny, rozwój tego gatunku możliwy jest tylko na kukurydzy i to uprawianej co najmniej dwa lata po sobie. Dlaczego tak się dzieje? System korzeniowy kukurydzy wytwarza specyficzne substancje i dwutlenek węgla, które dają sygnał do rozwoju larw z jaj złożonych w poprzednim roku przez samice.

Po raz pierwszy w Polsce gatunek ten odnotowano w 2005 na terytorium województwa podkarpackiego. Bardzo szybko rozprzestrzenił się w głąb naszego kraju i obecnie występuje już na bardzo dużym obszarze w tym na terenie Polski północno-wschodniej. Do 6 lutego 2014 roku stonka kukurydziana uznawana była przez EPPO i Unię Europejską za organizm kwarantannowy i podlegała na terenie naszego kraju ustawowemu obowiązkowi zwalczania. Identyfikacja stonki kukurydzianej.

Stonka kukurydziana należy do chrząszczy z rodziny stonkowatych Chrysomelidae. Osobniki dorosłe to małe chrząszcze długości od 4,2 do 6,8 mm, barwy od bładożółtej do jasnozielonej.

Na pokrywach widoczne są podłużne czarne paski. U samców paski mogą się zlewać, dlatego znaczna część powierzchni pokryw może być czarna. Natomiast u samic paski te są wyraźnie oddzielone, dwa biegną na zewnętrznych brzegach pokryw, a jeden przez środek, na złączeniu pokryw. Czulków u obu płci są nitkowate, lecz u samce nieznacznie dłuższe. Po kopulacji u zapłodnionej samicy występuje charakterystyczne powiększenie odwłoka, który wystaje poza pokrywę.

Jajeczka stonki kukurydzianej mają długość 0,5 mm, kształt owalny, kolor białokremowy.

Larwa pierwszego stadium (bezpośrednio po wykluciu z jaja) ma długość około 1mm, a znajdujące się po drugiej wylince 10-18mm. Larwy mają wydłużony kształt, trzy pary odnóży krocznych, barwę białokremową, brązową głowę oraz ciemną płytkę na stronie grzbietowej ostatniego segmentu ciała. Poczwarła koloru białego, z dobrze widocznymi zawiązkami czulków, skrzydeł oraz odnóży.

Stonka kukurydziana występuje w Polsce w jednym pokoleniu rocznie. Formą zimującą są jajeczka, które samica składa jesienią do gleby na



Zapłodniona samica stonki kukurydzianej



Samiec stonki kukurydzianej



Uszkodzone znamiona kolby kukurydzy przez chrząszcze stonki kukurydzianej

głębokości około 15 cm, tuż u podstawy roślin kukurydzy.

Średnia płodność samic wynosi od 600 do 800 jaj, a stopień ich przeżywalności zależy od głębokości, na której zostały złożone oraz warunków klimatycznych panujących w okresie zimy. Temperatury poniżej -8°C wpływają negatywnie na procent ich przetrwania. Natomiast zimy łagodne, gleba pokryta warstwą śniegu i resztkami roślinnymi to czynniki sprzyjające dobremu przetrwaniu. Larwy wykluwają się wiosną, najwcześniej około połowy maja, a masowe ich pojawy w glebie obserwowane są od połowy czerwca do połowy lipca. Świeżo wylęgłe larwy zjadają włókna, nadgryzają zewnętrzną warstwę młodych korzeni. Starsze wgryzają się w głąb korzeni, wygryzając ich wnętrze aż do podstawy roślin. To właśnie one odpowiedzialne są za największe straty w plonowaniu kukurydzy. Panujące w tym roku warunki klimatyczne sprzyjają rozwojowi larw *D. virgifera*. Ponieważ w temperaturze 21-30°C ich rozwój trwa około 4 tygodni. Dojrzałe larwy przepoczwarczają się w glebie w utworzonych przez siebie kolebkach.

PIERWSZE CHRZĄSZCZE POJAWIAJĄ SIĘ NAJČĘŚCIEJ NA POCZĄTKU LIPCA. W TYM ROKU NA TERENIE WOJEWÓDZTWA WARMIŃSKO-MAZURSKIEGO PIERWSZE OSOBNIKI DOROSŁE OBSERWOWANO JUŻ W POŁOWIE CZERWCA.

Dlatego też maksimum pojawu przypadnie prawdopodobnie na przełomie

lipca i sierpnia oraz w sierpniu. Najczęściej pierwsze pojawiają się osobniki męskie, a za kilka dni wylatują samice. Najliczniejsze naloty chrząszczy obserwowane są w okresie kwitnienia kukurydzy, ponieważ odżywiają się pyłkiem kwiatowym, ale mogą również zjadać świeże znamiona kolb, co prowadzi do zaburzenia procesów zapylania, a w konsekwencji do słabego wykształcenia ziarniaków w kolbie. Mogą również odżywiać się tkanką miękiszową liści i ziarniakami będącymi w stadium dojrzałości młeczej. Wskutek żerowania stonki kukurydzianej straty w plonie mogą sięgać do 40%, a w przypadku wystąpienia gradacji mogą wzrosnąć nawet do 90%.

Zwalczanie. Uprawa kukurydzy w monokulturze bardzo utrudnia ochronę kukurydzy przed stonką kukurydzianą. W chwili obecnej to właśnie plodowizna jest najlepszą metodą walki z tym szkodnikiem. Zaleca się 2-3 letnią przerwę w uprawie kukurydzy na tym samym polu lub gdy jest to niemożliwe uprawę tej rośliny nie dłużej niż 4-5 lat na tym samym polu.

Bardzo ważnym czynnikiem w ochronie kukurydzy przed *D. virgifera* jest dobór odmian. Obsianie pasów brzegowych plantacji odmianą, która wcześniej pyli i ma świeże znamiona powoduje, że wylatujące chrząszcze w pierwszej kolejności zasiedlają te odmiany, co daje możliwość wykonania zabiegu chemicznego tylko w tym pasie.

Natomiast w celu ustalenia zagrożenia plantacji przez stonkę kukurydzianą musimy prowadzić monitoring jej występowania. W tym przypadku najlepszym rozwiązaniem są pułapki feromonowe.

Prof. dr hab. Bożena Kordan,
Katedra Entomologii, Fitopatologii i Diagnostyki Molekularnej,
Uniwersytet Warmińsko-Mazurski,
bozena.kordan@uwm.edu.pl

Mgr inż. Mariusz Foltynski,
Timac Agro Polska,
mariusz.foltynski@pl.timacagro.com

Spośród najpiękniejszych wybrano Superczempiony

Tradycyjnie, w ostatni weekend czerwca, w Szepletowie odbywa się Regionalna Wystawa Zwierząt Hodowlanych i Dni z Doradztwem Rolniczym. W tym roku już po raz dwudziesty szósty Szepletowo stało się rolniczą stolicą Podlasia.

Na ponad 10 hektarach powierzchni wystawowej Podlaskiego Ośrodka Doradztwa Rolniczego w ostatni weekend czerwca prezentowane były zwierzęta hodowlane, nie tylko z województwa podlaskiego lecz z całej Polski. Można było odwiedzić kilkadziesiąt stoisk firm branżowych - zaprezentowały się bowiem firmy produkujące maszyny rolnicze, firmy paszowe, nawozowe, produkujące urządzenia udajowe, wyposażające budynki inwentarskie jak i również firmy finansowe.

PODCZAS
DWUDNIOWYCH
TARGÓW W RAMACH
XXVI REGIONALNEJ
WYSTAWY ZWIERZĄT



foto: Elżbieta Żmijewicz

HODOWLANYCH ORAZ
VII OGÓLNOPOLSKIEJ
WYSTAWY KRÓLIKÓW
RASOWYCH W RINGU
AGROARENY
ZAPREZENTOWANO
OKOŁO TYSIĄCĄ SZTUK
ZWIERZĄT RÓŻNYCH
GATUNKÓW.

Tuż obok prowadzona była wycena bydła mięsnego, koni, owiec, drobiu i królików rasowych. Odbył się także Pokaz Podlaskiej Szkoły Młodych Hodowców. Podlaski Ośrodek Doradztwa Rolniczego w Szepletowie podczas trwania Wystawy udostępnił zwiedzającym pola doświadczalne gdzie przeprowadzane są doświadczenia uprawowe. Zainteresowani mogli przyrzeć się

eksperymentalnym uprawom, a eksperci z PODR Szepletowo odpowiadali na pytania rolników co do poszczególnych odmian zbóż rosnących na polach doświadczalnych. Na zwiedzających czekało też wiele plenerowych atrakcji, między innymi centralne stoisko informacyjno-promocyjne MRiRW oraz podległych agencji (ARiMR, KOWR, KRUS), doradztwo rolnicze, promocja wołowiny, jagnięciny i mięsa drobiowego, pokaz tłoczenia i estyfikacji oleju rzepakowego, stoiska twórców ludowych, liczne konkursy i występy zespołów ludowych.

Wystawa Zwierząt Hodowlanych jest najważniejszym wydarzeniem roku dla hodowców.

W tym roku do Szepletowa przyjechało 120 hodowców bydła mlecznego, byli też hodowcy bydła mięsnego, koni i owiec. W budynku pokazo-

wym można było obejrzeć najlepsze okazy kur, gęsi, kaczek, indyków, przepiórek oraz drobiu ozdobnego.

Na VI Ogólnopolskiej Wystawie Królików hodowcy zaprezentowali ok. 500 sztuk tych zwierząt w różnych rasach (m.in. belgijski olbrzym, olbrzym srokacz, francuski baran, nowozelandzki wielki jasnosrebrzysty, kalifornijski, wiedeński, castorex, rex szynszylowy, podpalany czarny), co w znacznym stopniu wzbogaciło atrakcyjność imprezy. W sumie podczas Wystawy zaprezentowano ok. tysiąc zwierząt. O tytuły superczempionów, czempionów, i wice czempionów rywalizowały krowy i jałowki w kilku kategoriach wiekowych. Komisja oceniająca wybrała te z najlepszymi cechami bydła mlecznego, zwierzęta otrzymały tytuły, a hodowcy zyskali prestiż w branży.



BYDŁO MLECZNE – tytuł superczempiona w kategorii Jałowice otrzymał Pietruszyński Adam (Gospodarstwo Straduny) za jałowicę Saga, a w kategorii Krowy - Kulesza Paweł za krowę Maga. Bydło mięsne – tytuł superczempiona otrzymała Świdarska Jolanta (Kozuchy) za buhaja poniżej 18 miesięcy
KONIE – tytuł superczempiona w kategorii Klacze otrzymał Slepowski Andrzej za klacz Mściława, a w kategorii Ogier Moczulski Stanisław za ogiera Herkules

OWCE – tytuł superczempiona w kategorii Tryki odebrał Bilmin Bogusław za Wrzosówkę, natomiast w kategorii Matki maciorki - Bystrowska Dorota za Czarnogłówkę

DRÓB HODOWLANY - tytuł superczempiona w kategorii Drób Grzebiący przyznano Zofii i Grycjaniowi Skórnickim za ZS 11 Zielononóżka kuropatwana, w kategorii Drób wodny - Mirosławowi Niczyporukowi za Gęs Białą Kotuldzka



ROLNICTWO

zwierzęta hodowlane

! F.H.U. kupi knury, maciory, bydło, samochód+ waga, faktura, tel.721-040-072.

BYCZKI, jałoszki sprzedam, 501-122-678

CIELAKI, byczki sprzedam. Okolice Lubawy, 517-561-923

CIELĘTA mieszańce, wiek od 2 tygodni do 3 miesięcy, 609-357-778

KOKOSZKI OKAZJA, szczepione różnokolorowe, 16-20 tygodniowe- sprzedam z dowozem na miejsce tel.505-919-321.

KUPIĘ byczki, jałówki 100-500kg. Tel.517-245-435

KURKI MŁODE ODCHOWANE, szczepione, różnokolorowe- sprzedam, dowóz GRATIS tel.791-348-180.

KURY Młode Nioski, Od Hodowcy, Szczepione, Pasza, Dowóz, TANIO, 502-031-298

KURY Młode Nioski, Od Hodowcy, Szczepione, Pasza, Dowóz, TANIO, 502-031-298

KURY Młode Nioski, Od Hodowcy, Szczepione, Pasza, Dowóz, TANIO, 502-031-298

SKUP Bydła. Najlepsze Ceny! Dojazd do gospodarstwa. Tel.514-574-163

SPRZEDAM 2 byczki , 2 jałówki, czteromiesięczne, 691-730-314

SPRZEDAM 5 byczków i 7 jałówek. Wiek 5-7 miesięcy, 690-154-256

SPRZEDAM dwie jałówki, jedna cielna mięsna, druga do zacielenia, 572-575-008

SPRZEDAM jałówkę wysokocielną, 537-801-618

Gdzie nas szukać?

Małgorzata Dargiewicz
Dyrektor projektu
Rolnicze ABC
Tel. (89) 5397473
Kom. 502-499-528
m.dargiewicz@rolniczeabc.pl
www.rolniczeabc.pl
fb: rolniczeabc



Następne wydanie
21 sierpnia 2019

SPRZEDAM jałówki cielne, 518-580-666

SPRZEDAM jałówki HO pod inseminacją oraz jałówki mięsne, 14-miesięczne, 690-154-256

SPRZEDAM krowę pierwiastkę, wycielona w kwietniu, 690-154-256

SPRZEDAM kurczęta i dorosłe gęsi garbonose. 697-724-336

SPRZEDAM tanio gołębie, 661-976-125

SPRZEDAŻ kaczek brojlera. Po uboju i do uboju. Lubawa, ul.Toruńska 1, 514-210-314 tel. do godz.19

maszyny rolnicze

C-328; C-360; Rozrzutnik 1-osiowy; Przyczepa D-47, sprzedam, 512-491-497

DMUCHAWA do zboża, 518-308-744.

LUBAWA. Sprzedam przyczepę (la- wetę) do słomy 7,5x2,5 oraz kosiarkę rotacyjną, polską, 1,65m., 507-733-571

NOWA przyczepa tandem do słomy- baloty, sprzedam, 509-420-917

PRZETRZĄSACZ karuzelowy ciągniony, szerokość robocza 5,20m, fabrycznie nowa, 698-142-441

PRZYZCZEPA 4T wywrot trzysronny, plugi zagonowe trzyskibowe Kverneland i Overum, wiertarka stołowa, plug obrotowy czteroskibowy Overum, zwolnica do Claas Mercator, nasiona Facelii- sprzedam tel.698-703-449

SPRZEDAM GRABARKI, PRZEWRACARKI DO SIANO ORAZ INNE MASZYNY. Tel.608-279-110

SPRZEDAM kombajn ziemniaczany, 514-825-862

SPRZEDAM opryskiwacz 400l./10m., oraz amazonkę 2 talerzowa, 797-429-081

SPRZEDAM plug Kvenerad 3-skib, młynek bąk, części kosa, 724-259-595

SPRZEDAM przyczepkę samochodową, kosiarkę, przewracarkę, C330, owijarka, przyczepa, prasaZ224, 698-220-636

SPRZEDAM rozrzutnik obornika 4,5t., po kapitalnym remoncie, przyczepę do słomy 535-008-717

SPRZEDAM sieczkarnię Z350, beczkowóz 4tys. litrów, 600-196-470

SPRZEDAM: kopaczkę, przyczepę 1-osiową, wywrotka, 2002r., rotacyjną, przyczepa samochodowa 2016r., ciągnik C360, C330, ,89r., 5 buczków, żarłaki, 605-981-589

TALERZÓWKĘ sprzedam, 2,5m., atrakcyjna cena, 516-521-874

WAŁ kruszący 6m ciągany, plug dwuskbowy obrotowy, zbiornik do paliwa 2000L, żmijki zbożowe 8m-9m, gruber ścierniskowy 4m, talerzówki ciągane 2,4m-3,8m, plug czteroskbowy obrotowy Kverneland z pakomatem, nasiona Facelii- sprzedam tel.698-703-449

ciągniki

CIĄGNIK Fortschritt 323; słoma z pola po żniwach, głowica silnika Bizon, nowa, sprzedam, 503-077-180

produkty rolne

GĘSI odchowane, króliki,gołębie, siano, sianokiszzonka-bele, Młynowo koło Mrągowa. Tel.507-546-052

JĘCZMIEŃ sprzedam. 694-294-337.

PSZENICĘ sprzedam, 664-464-639

PSZENŻYTO sprzedam, 698-075-935

PSZENŻYTO sprzedam. 518-744-365

SIANO kostki- sprzedam. 604-892-782

SPRZEDAM gorczycę na poplon, zbiór 2018r., oczyszczona i sucha, 500-129-026

SPRZEDAM jęczmień, 518-879-445

SPRZEDAM pszenicę jarą-rospuda, b.dobrej jakości, paszowa, 784-039-985

SPRZEDAM pszenicę ozimą kóło 3 ton, 500-747-303

SPRZEDAM pszenicę paszową i konsumpcyjną, słomę ze zbiorów 2019r. (Grabowo, Gramoty, Targowisko), 603-864-497

SPRZEDAM pszenicę; Obciążnik na przedni tuz 850kg, ładowacz big bag, 519-193-773

SPRZEDAM pszenżyto ozime oraz mieszanek zbożową jarą, 794-437-080

SPRZEDAM pszenżyto. 603-529-093, 603-529-093

SPRZEDAM pszenżyto. Posiadam do wynajęcia pokój w Lubawie, 695-088-987

SPRZEDAM siano w belach, 513-920-754

SPRZEDAM słomę w belach ze sto- doły, 886-545-508

SPRZEDAM słomę w belach. Złoto- wo, 500-633-128

SPRZEDAM zboże, 667-821-086, (89)647-10-86

inne

KREDYT dla rolników. 796-367-871

USŁUGI dla rolnictwa Działdowo agromachines.pl, 501-385-555

WEZMĘ grunty orne w dzierżawę na terenie gminy Ostróda i Lubawa, 787-215-996

ZIEMIA orna na sprzedaż, 8ha. Omule, 570-699-661

ZIEMIA rolna, 6ha, sprzedam. Szczepankowo 23, 509-371-064, (89)645-02-14

LIPIEC 2019

rolnicze abc

WE DWOJE • OGŁOSZENIA DROBNE

WE DWOJE

Drodzy Czytelnicy, rubrykę naszą dedykujemy wszystkim poszukującym swojej drugiej połowy wśród osób mieszkających lub chcących zamieszkać na terenach wiejskich.

Jak zamieścić swój anons lub wysłać list? Wystarczy wypełnić i wysłać zamieszczony poniżej kupon, w którym należy napisać hasło ogłaszającego się (np. KAWALER Z MAZUR) i numer rubryki. W tym wydaniu jest to numer 07/2019. Należy też pamiętać, by do listu załączyć znaczek pocztowy za 2,6 zł. Ogłoszenia są bezpłatne, ale muszą być napisane na kuponie zamieszczonym poniżej. Listy związane z naszą rubryką, należy wysłać na adres redakcji: „Gazeta Olsztyńska”, ul. Partyzantów 28, 10-521 Olsztyn, z dopiskiem: We dwoje. W razie pytań zapraszamy do kontaktu telefonicznego pod numerem (89)539-74-82.

♂ Panowie

WE DWOJE NR 07/2019

46-60 LAT

ŁAGODNY

Mam łagodny charaktr i wesołe usposobienie. Mogę zamieszkać u Pani.Jestem stanu wolnego bez zobowiązań, warunki materialne dobre posiadam własne mieszkanie. Bez nałogów, inteligentny o średnim wzroście. Szukam Pani poważnie traktującej życie.

BYK

Wysoki, niezależny, szczupły i zmotoryzowany, pozna szczupłą Panią z Olsztyna lub okolic, do miłych spotkań.

RAK Z OSTRÓDY

Kawaler lat 58 niezależny finansowo i mieszkaniowo, spokojny chce poznać Panią w wieku 45-58 z Ostródy lub okolic, która nie szuka przygód. Rozwiedzionym dziękuję.

POWYŻEJ 60 LAT

POGODNY WDOWIEC

Samotny wdowiec, pogodny bez zobowiązań, wolny, niezależny finansowo i mieszkaniowo, zmotoryzowa-

ny, zadbany i szczupły pozna Panią uczciwą, niewysoką z Mrągowa, Olsztyna lub okolic.

SAMOTNY WDOWIEC

szukam przyjaciółki, której dokucza samotność tak jak mnie, wiek obojętny. Ja pocieszę i przytulę tak obiecuję zaśpiewam i zagram Ty zaś tańczysz. Zgłoś się a będzie weselej!

POSZUKUJACY

Jestem emerytem z własnym mieszkaniem bez nałogów i zobowiązań. Poszukuję samotnej emerytki, bezdzietnej lat 68-70 o dobrym zdrowiu i wykształceniu min. średnim. Szczerej, uczciwej, szczupłej bez zobowiązań. Pani, która ceni przyjaźń i miłość we dwoje.

WIKTOR

Jest gdzieś Pani, która polubi 66 emeryta? Zmotoryzowany, z mieszkaniem, w którym będzie się czuła mile i polubi w szybko mijające dni. Fajnie byłoby poznać Panią w podobnym wieku z Moraga lub okolic.

PAN Z GÓROWA

Palacy, bez zobowiązań, z pracą,

szukam wolnej Pani w świecie wieku i młodszej, do 55lat.

EMERYT

Jestem emerytem bez nałogów i zobowiązań, nie palący, poszukuję emerytki samotnej, bezdzietnej, lat 66-70 o dobrym zdrowiu, z wykształceniem, szczerzej i uczciwej, szczupłej do 170 cm wzrostu, bez zobowiązań ceniąca miłość i przyjaźń. Panią która może zamieszkać u mnie. Jestem opiekuńczy i wierny. Cel stały związek.

SAMOTNY 78

Szukam przyjaciółki do dalszego pozycia we dwoje, wiek obojętny. Szukam Pani uczciwej i radosnej jak ta wiosna. Pokocham i przytulę – obiecuję. Czekam na kontak a będzie weselej.

EMERYT Z ELBLĄGA

Wolny bez nałogów i zobowiązań 70 lat 162cm wzrostu, nie materialista, domator lubiaczy spaceru, podróże naturę i zdrowy tryb życia. W związku cenie sobie szczerłość, uczciwość i zaufanie. Poznam Pana z poczuciem humoru. Cel przyjaźń lub stały związek.

♀ Panie

45-60 LAT

SZCZERA

Olsztynianka, niewysoka, po 60-tce, ceniąca szczerłość i uczciwość, poznam Pana do 70 lat bez nałogów do wspólnego bycia ze sobą, z Olsztyna lub okolic.

SZATYNKA

Niezależna wdowa lat 69 poszukuje bratniej duszy, przyjaźni i miłości by we dwoje spędzić samotne dni. Poznam Pana z Olsztyna lub okolic.

WDOWA LAT 60

Jestem na emeryturze, niezależna finansowo i mieszkaniowo. Poznam Pana uczciwego, niepalącego i zmotoryzowanego, z poczuciem humoru.

KĘTRZYNIANKA

Jesteś samotny, chory, zwykły człowiek, Potrzebujesz pomocy? Napisz jeśli masz do 63 lat możesz zamieszkać na wsi. Ja również potrzebuję pomocy – bratniej duszy, dokucza mi samotność. Mam 55 lat i 162 cm wzrostu.

IZA

Mieszkam w Elblagu. Szukam

odpowiedzialnej osoby do życia we dwoje, nie akceptuje samotności, z którą nie mogę się pogodzić. Jestem wdową w średnim wieku energiczną, szczupłą blondynką.

ZETA

Poznam wysokiego, wesołego i optymistycznego Pana po 60-tce, który szuka podobnej przyjaciółki do miłych spotkań i przyjaźni. Jeżeli taki jesteś napisz do mnie.

DANA

Samotna Pani (singielka) pracująca Elk, pozna Pana wiek 50-55 lat o dobrym sercu okolice Podlasia, cel – stały związek, może być też po przejściach.

POWYŻEJ 60 LAT

TENIA

Wolna 63 lata 160/60 niezależna finansowo i mieszkaniowo, niepaląca z poczuciem humoru. Poszukuję Pana z podobnymi walorami, któremu dokucza samotność. Cel stały związek.

LUCJA

Poważnego Miłego Pana, wygląd nieważny, ważne serce, 73-76 lat. Mogę u Pana zamieszkać, poznam z okolic Elbląga i nie tylko.

AGA

Opiekuńcza o dobrym sercu stanu wolnego na emeryturze, średniego wzrostu, lat 62 niezależna. Pozna przyjaciela o dobrym sercu, zmotoryzowanego i niezależnego.

SAMOTNA 60

Samotna lat 60, 168cm. Życie w pojedynkę jest smutne dlatego szukam samotnego Pana w celu spędzania wspólnie czasu. Lubię aktywny tryb życia.

ZARADNA Z ELBLĄGA

Miła, niezależna finansowo i mieszkaniowo, pełna ciepła i z poczuciem humoru, szczerza o miłym sposobie bycia. Pozna Pana do 75 lat, który pragnie uczciwego partnerstwa w jesieni życia. Napisz – oddzwonię. Cel stały związek.



Polub rolnicze abc na Facebooku

Przed zbiorem rzepaku

Lato jest okresem szczególnie wytężonej pracy dla wszystkich osób zatrudnionych w rolnictwie. Wraz z jego nadejściem rolnicy rozpoczynają przygotowania do żniw, będących końcowym etapem produkcji wielu gatunków uprawnych. Jednym z nich jest rzepak ozimy.

Rzepak ozimy jest gatunkiem o dosyć wysokiej opłacalności produkcji, ale jego uprawa, ze względu na bardzo długi okres wegetacji, obarczona jest stosunkowo dużym ryzykiem, wynikającym z ekspozycji na liczne stresy biotyczne i abiotyczne. Posiada on wysokie zdolności kompensacyjne, dzięki którym potrafi osiągnąć zadowalające plony również w mniej sprzyjających warunkach siedliskowych, pod warunkiem zastosowania prawidłowej agrotechniki. Nie jest jednak łatwo z wyprzedzeniem oszacować poziom plonowania plantacji, o czym w ostatnich latach przekonali się nawet najbardziej doświadczeni rolnicy. Najczęściej ostateczną wartość gospodarczą danej odmiany można określić dopiero podczas zbioru.

Wiosna 2019 roku charakteryzowała się zmiennymi warunkami pogodowymi. Kwiecień był ciepły i suchy, w wielu rejonach Polski nie spadła nawet kropla deszczu.

ISTOTNY DEFICYT WODY, SZCZEGÓLNIE NA PÓŁNOCY I ZACHODZIE KRAJU, SPRAWIŁ, IŻ WCHODZĄCE W FAZĘ KWITNIENIA PLANTACJE RZEPAKU OZIMEGO BYŁY



Fot. raportowal

NIEDOSTATECZNIE NAWODNIONE I ODŻYWIONE (NIE WYKORZYSTAŁY DOBRZE DRUGIEJ DAWKI AZOTU).

Na tym etapie rozwoju rzepak wykazuje szczególną wrażliwość na wszelkie czynniki stresowe, dlatego też niedobór wody był sygnałem dla roślin do redukcji części plonu, czyli odrzucenia pąków w wierzchołkowej części kwiatostanów na pędach bocznych.

Niskie temperatury

Na przełomie kwietnia i maja nastąpiła jednak znacząca zmiana pogody i rozpoczął się trwający około trzech tygodni okres niskich temperatur oraz obfitych opadów. Deszcze jednak nie były rozłożone równomiernie – na północy nadal pogłębiała się susza, a na południu kraju ulewy powodowały podtopienia. W pierwszej dekadzie maja wystąpiły przymrozki. Największe spadki temperatury (nawet do około -8°C) odnotowano w północnych i zachodnich rejonach Polski, podczas gdy na południu i wschodzie temperatura oscylowała około 0°C. Największą wrażliwość

na to niekorzystne zjawisko wykazuje rzepak na początku kwitnienia, a jego skutki w dużej mierze zależą od wczesności uprawianych odmian, czyli etapu rozwoju, w którym pojawił się czynnik stresowy. Następuje wówczas uszkodzenie kwiatów oraz zawiązków łuszczyń, wpływające na częściową redukcję plonu podobnie jak warunki suszowe. W drugiej połowie miesiąca warunki wilgotnościowe poprawiły się również na północy Polski, jednakże w przypadku wielu plantacji opady pojawiły się nieco za późno. W całym kraju zaobserwowano wydłużenie okresu kwitnienia rzepaku, które niosło ze sobą konieczność odpowiedniego dostosowania ochrony fungicydowej plantacji.

Wraz z nadejściem czerwca zmniejszyła się ilość opadów. Nastąpiła wówczas upalna i słoneczna pogoda, której często towarzyszyły gwałtowne zjawiska pogodowe takie jak burze, porywisty wiatr i opady gradu. Warunki te sprzyjały rozwojowi roślin uprawnych, ale również rozwojowi chorób grzybowych i szkodników. Jak zwykle porażenie agrofagami obserwuje się wcześniej oraz w większym nasileniu na południu kraju, czyli w rejonach cieplejszych, które dodatkowo tej wiosny otrzymały znacznie więcej opadów niż pozostałe obszary Polski. Szczególnie

niebezpieczne jest porażenie pędów roślin przez suchą zgnilizną kapustnych, które może prowadzić do całkowitego zatrzymania przewodzenia wody i składników pokarmowych z korzeni do nadziemnych części roślin, przyczyniając się tym samym do wylegania, przedwczesnego dojrzewania oraz wydania mniejszych i zainfekowanych grzybem nasion.

Deficyt wody

W drugiej połowie czerwca w wielu regionach kraju ponownie stał się odczuwalny deficyt wody, który może przyczynić się do przyspieszenia zbiorów. Rzepaki są niższe niż w latach poprzednich, szczególnie na północy i w centralnej części Polski. Tam gdzie w odpowiednim czasie wystąpiły opady deszczu, rośliny rozgałęziły się bezpośrednio przy ziemi, natomiast gdzie było sucho – „poszły” w górę i dopiero w jego połowie wytworzyły rozgałęzienia.

W TYM ROKU RZEPAK WYTWORZYŁ MNIEJSZĄ LICZBĘ ROZGAŁĘZIEŃ I ŁUSZCZYŃ, CO BEZ WĄTPIENIA WPŁYNIE NA POZIOM PLONOWANIA.

Ostatnim czynnikiem składowym kształtującym plon jest masa tysiąca nasion. Parametr ten zależy zarówno od obsady (mniejsza ilość roślin na jednostce powierzchni sprzyja wytworzeniu większej liczby rozgałęzień bocznych, czyli zwiększa się liczba łuszczyń na roślinie oraz masa tysiąca nasion), jak i od warunków pogodowych (deficyt wody przyczynia się do wykształcenia mniejszych nasion o niższej masie tysiąca nasion). Można zatem przypuszczać, iż w warunkach dobrego zaopatrzenia w wodę w ostatnich tygodniach wegetacji oraz skutecznej ochrony fungicydowej poziom plonowania powinien być zadowalający. Natomiast w przypadku wystąpienia któregoś z wcześniej wymienionych czynników stresowych lub ich zespołu, będziemy mieć do czynienia z pewną obniżką plonu.

Dzielne odmiany

Jedną z odmian, które bardzo dobrze radzą sobie w trudnych tegorocznych warunkach jest DK Extimex. Jest to średniowczesny mieszaniec o bardzo wysokim, i przede wszystkim stabilnym, poziomie plonowania w różnych warunkach uprawowych. Wytwarza on do-

brze rozbudowany system korzeniowy, posiada silny wigor roślin oraz znakomitą zimotrwałość. Charakteryzuje się także wysoką odpornością na wyleganie oraz na pękanie łuszczyń i osypywanie się nasion. Cechą wyróżniającą tę odmianę spośród wielu innych jest również „podwójna” odporność na suchą zgniliznę kapustnych (warunkowana genami RLM-7 i -3), dzięki której rośliny tej odmiany są w dobrej kondycji mimo wysokiej presji choroby. A z taką właśnie sytuacją możemy mieć do czynienia w obecnym sezonie.

NADCHODZĄCE ŻNIWA RZEPACZANE OSTATECZNIE POKAZĄ, W JAKIM STOPNIU WARUNKI POGODOWE Z OSTATNICH TYGODNI WPŁYNĘŁY NA POZIOM PLONOWANIA RZEPAKU.

Różnice pomiędzy poszczególnymi regionami kraju, których można się spodziewać, będą wynikały ze zróżnicowania w ilości i rozkładzie opadów, temperaturach oraz presji patogenów.

Marcin Liszewski